

EUROBAROMETRUL 67

OPINIA PUBLICĂ ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Primăvara 2007

RAPORT NAȚIONAL

ROMÂNIA

Sondajul a fost cerut și coordonat de către Direcția Generală de Presă și Comunicare.

Raportul a fost produs pentru Reprezentanța Comisiei Europene în România.

Documentul nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere al Reprezentanței.

Interpretările și opiniile pe care le conține aparțin exclusiv autorului.

Sumar*

Sinteză	1
Beneficiile aderării	1
Încrederea în instituții	3
Valori	3
Inegalități sociale asociate internetului	5
Moralul populației	8
Încredere	8
Satisfacție	13
Optimism	15
Pesimism	17
Agenda publică	18
Teme naționale	18
Teme pentru UE	20
Mecanisme de decizie	20
Apartenența la UE	22
Sentimente	22
Beneficii	26
Informare	31
Modele culturale	34
Stiluri sociale în consumul de știri	34
Identificarea cu localitatea	36
Identificarea cu țara	37
În loc de concluzii: revenirea la condiționările culturale	39
Anexe	40
1. Detalii de analiză a datelor	40
2. Specificări tehnice	46
3. Chestionar	48
Note	106

-
- **Autor raport național EB67 - Dumitru Sandu**
 - **Autorul mulțumește doamnei Roxana Morea de la Reprezentanța Comisiei Europene pentru sprijinul editorial acordat în finalizarea raportului.**

Abrevieri

EB	Eurobarometru
EB67	Eurobarometrul 67 din primăvara anului 2007. Similar, alte cifre notate imediat după EB indică numărul ediției de EB.
UE27	UE cu 27 de state membre, după aderarea României și Bulgariei
NSM10	Grupul țărilor care au aderat la UE în 2004
UE15	Grupul vechilor state membre ale UE
UE6	Grupul statelor membre fondatoare ale UE
2007/1	Ediția de primăvară a EB din 2007. Cu /1 și /2 sunt marcate edițiile de primăvară și, respectiv, toamnă ale EB pentru anul care precede notarea respectivă

Sinteză

Datele pentru Eurobarometrul 67 (EB67) au fost culese în România de către TNS-CSOP în perioada 10 aprilie – 8 mai 2007. A fost folosit un eșantion de 1019 persoane, cu vârsta de 15 ani și peste, reprezentativ la nivel național (pentru detalii tehnice vezi anexa 2). Principalul element de context social-politic definitoriu pentru intervalul în care au fost culese datele l-a constituit desfășurarea dezbaterii publice asociate cu referendumul pentru suspendarea președintelui Traian Băsescu (19 aprilie – 19 mai 2007). Valorile unora dintre răspunsurile date la întrebările din chestionar referitoare la încrederea instituțională au fost afectate de această dezbatere.

Starea de spirit a românilor, după 2004, este , în continuare, una de continuitate, cu încredere mare în UE (65%) și cu nemulțumire accentuată față de propriul guvern și parlament.

Prezenta sinteză face nu numai un rezumat al principalelor constatări din raport, ci și o extensie de analiză pentru ideile considerate importante pe ansamblul analizei.

Beneficiile aderării

Datele EB67 pun din plin în evidență faptul că percepția avantajelor aderării explică în bună măsură variația modului de raportare la UE. Aproape 60% dintre cetățenii Uniuniiⁱ apreciază că țara lor a beneficiat sau beneficiază de avantajele care decurg din calitatea de membru în UE. Procentul celor care au încredere în Uniune este foarte apropiat, cifrându-se în jurul nivelului de 57%.

Pe ambele coordonate, satisfacție față de beneficii și încredere, românii se află peste media UE. Ponderea celor care cred că România a beneficiat și va beneficia de avantaje datorită aderării este de 69%.

Satisfacția în legătură cu beneficiile aderării, indiferent de tipul acestora, variază în funcție de o multitudine de factori (Tabelul A 3) care țin fie de caracteristicile persoanei care răspunde la chestionar, fie de particularități ale contextului țării din care persoana face parte. Cea mai importantă condiționare de țară este dată de anul de aderare la UE (Tabelul 1). Cei mai mulțumiți în legătură cu beneficiile date de statutul de membru UE sunt cetățenii din Grecia, Spania și Portugaliaⁱⁱ (74%). Urmează cei din țările valului de aderare 2004, cu un scor de satisfacție pentru beneficii de 69%.

Tabelul 1. Percepția UE funcție de anul de aderare (%)

Respondenți din țările valului de aderare la UE	Ponderea persoanelor care percep UE ca fiind					
	benefică pentru țara proprie	„de încredere”	modernă	democrată	generatoare de siguranță pentru persoane	generatoare de stabilitate economică pentru țară
1981 Grecia Spania Portugalia	74	65	78	78	60	61
2004 NSM10	69	66	77	76	60	57
2007 Bulgaria și România	64	62	80	81	59	51
1957 UE6 (Franța Italia Germania și țările Benelux)	55	57	67	70	50	49
1973 Marea Britanie Irlanda						
Danemarca	48	39	61	56	42	46
1995 Austria , Suedia, Finlanda	46	53	62	55	42	44
Total UE27	59	57	70	70	52	51

Exemplu de mod de citire a datelor: din totalul cetățenilor din țările valului 1981, 74% apreciază că propria țară „a beneficiat de faptul că e stat membru UE”.

Nemulțumirile față de avantajele aderării sunt mai ales din țările valurilor de aderare 1995 (Austria, Finlanda și Suedia) și 1973 (Marea Britanie, Irlanda și Danemarca). Diferențierile de mulțumire legate de beneficii se regăsesc în aceeași ierarhie în legătură cu multe dintre valențele care sunt atribuite UE. Ideea că UE aduce stabilitate economică în viața țării este puternic prezentă la populația din valurile de aderare 1981 și 2004 și slab reprezentată în cazul populației din țările etapelor 1973 și 1995.

Experiența concretă a avantajelor aderării asociată cu etapa de intrare în UE a contribuit, fără îndoială, la cristalizarea unor stări de spirit specifice pe grupuri de țări. În situațiile în care integrarea este încă la început, precum în cazul Bulgariei și al României, există diferențe mari date nu de experiență, ci de alți factori, eventual de natură culturală. Bulgarii sunt mulțumiți de avantajele aderării numai în proporție de 50%, cu aproape 20 de puncte procentuale mai puțin decât românii. Similar, încrederea bulgarilor în UE este mai mică decât cea a românilor cu aproximativ 10 puncte procentuale, în condițiile în care economic situația celor două țări este destul de apropiată, România cu un PIB pe locuitor de 35% din media UE25, iar Bulgaria cu o valoare corespunzătoare de 32%ⁱⁱⁱ.

În genere, pe total UE27, satisfacția față de beneficiile actuale sau așteptate ale aderării este semnificativ mai mare (Tabelul A 3) :

- la nivel personal
 - Pentru bărbații tineri,
 - Cu educație medie sau superioară,
 - Cu acces la internet,
 - Satisfăcuți de viața personală și de situația financiară pe care o au,
 - Și cu domiciliul în urban,
- cu rezidență în țări
 - relativ sărace, cu nivel redus al speranței de viață la naștere,
 - cu profil religios preponderent ortodox sau catolic (nu protestant sau multiconfesional)
 - din valurile de aderare 1981 și 2004.

La nivelul României, cei care percep aderarea ca fiind benefică pentru țară au un profil similar cu cel descris pe ansamblul UE:

- sunt majoritar bărbați tineri,
- cu educație superioară,
- cu situație financiară bună și
- cu domiciliul în mediul urban.

Altfel spus, sunt persoane cu resurse materiale și educaționale semnificativ mai mari decât cele medii, pe total țară.

Diferite combinații între nivelul resurselor, nivelul de informare și mediul de viață duc la o puternică diferențiere a percepțiilor asupra beneficiilor aderării la nivelul populației României. Managerii și liberei profesioniști sunt convinși în proporție de 87% că aderarea aduce beneficii țării. La cealaltă extremă, muncitorii necalificați sunt sceptici. Numai 47% dintre ei apreciază că România va avea beneficii din aderare. Pensionarii, elevii și managerii din mediul urban sunt mai optimiști decât cei din rural în legătură cu beneficiile pe care le va avea țara de pe urma aderării la UE:

	manager, liber profesionist	elev	pensionar	muncitor calificat	muncitor necalificați	
rural	81	70	57	62	48	61
urban	88	82	69	55	45	75
	87	79	63	58	47	69

Încrederea în instituții

Modul în care românii se raportează la instituții are linii de continuitate și de schimbare. Este, în bună măsură continuitate în ceea ce privește nivelul ridicat al așteptărilor față de UE, cu un scor de încredere de 65%, foarte apropiat de cel din toamna anului 2006. În schimb, încrederea în guvern și în parlament își continuă drumul descendent (Figura 5, Figura 7). O modificare de sens pozitiv se produce prin sporul de încredere față de mass-media:

	Încredere în UE	Încredere în parlament	Încredere în guvern	Încredere în televiziune	Încredere în presă (scrisă?)
2006/2	67%	24%	27%	74%	60%
2007/1	65%	19%	19%	88%	68%

Practic scorul de încredere în Uniune rămâne neschimbat dar poziția României în context european se modifică. Este o modificare dată de faptul că în decurs de o jumătate de an s-a schimbat substanțial situația la nivelul țărilor din UE.

În vechile state membre, scorul de încredere față de UE a crescut spectaculos, de la 42% în toamna anului trecut la 55% în primăvara lui 2007. Un spor de peste zece puncte procentuale într-un interval de timp atât de scurt este neobișnuit. Greu e spus de unde vine o astfel de schimbare. Temeiul evoluției respective ar putea fi dat de:

- un spor al satisfacției față de beneficiile apartenenței la UE de la 52% la 57% între toamna 2006 și primăvara 2007, la nivelul UE15;
- intensificarea dialogului politicieni-cetățeni în spațiul UE15 după eșecul votării Constituției Europene în Franța și în Olanda;
- faptul că evenimente de genul aderării României și Bulgariei la 1 ianuarie 2007 au fost însoțite de un spațiu mediatic în care regândirea avantajelor extinderii UE a fost posibilă;
- realizarea faptului că migrația economică dinspre noile state membre spre cele vechi a avut mai multe efecte pozitive decât negative, etc.

Reducerea încrederii românilor în guvern și în parlament între toamna 2006 și primăvara 2007 este, foarte probabil, efect direct al dezbaterilor politice interne, inclusiv al celor legate de referendumul pentru suspendarea președintelui din perioada aprilie-mai 2007. Datele pentru EB67 au fost culese între 10 aprilie și 8 mai, perioadă care se suprapune consistent cu dezbaterile asociată referendumului menționat. Persoanele care au răspuns la întrebările din sondaj în perioada cea mai apropiată de votul pentru referendum au o probabilitate mult mai mică (Figura 6) de a declara că au încredere în parlament, comparativ cu cele care au răspuns la începutul perioadei de sondaj (10-19 aprilie). Rezultă că, foarte probabil, întreaga dezbatere referitoare la suspendarea președintelui țării a contribuit la reducerea încrederii în guvern și în parlament^{iv}.

Valori

Datele disponibile în chestionarul pentru EB67 au permis evidențierea unor particularități culturale legate de raportarea la propria localitate, la propria țară și la conținutul știrilor difuzate prin mass media.

Mai mult de jumătate dintre români (57%) declară că sunt foarte atașați de propria localitate. Este mult, este puțin? Sunt românii mai atașați spațiului local în care trăiesc, comparativ cu cetățeanul mediu din NSM sau din UE15? Și, indiferent dacă este mult sau puțin, localismul pe care îl manifestă, din ce derivă? Este el un efect al slabei dezvoltări economice, izolării, nivelului redus de conectare la internet, religiei, istoriei sau rezultatul altor fenomene? Desigur, datele EB nu permit o explicare cuprinzătoare. Elemente de explicație există însă la nivelul datelor disponibile. Și tema merită să fie considerată mai în detaliu pentru că uneori se

presupune că un prea puternic atașament de satul sau orașul de reședință poate fi un obstacol în procesul de modernizare, poate reduce propensiunea spre comunicare globală, spre integrare europeană sau spre toleranță.

Analiza comparativă a datelor pentru toate cele 27 de țări ale Uniunii Europene a permis identificarea câtorva reguli, a unor factori cu rol explicativ în înțelegerea localismului ca atașament foarte puternic față de propria comunitate de rezidență (Tabelul A 5):

- sătenii tind să fie mai legați decât orașenii de propria localitate,
- localismul tinde să fie mai puternic în țările sărace comparativ cu cele bogate. Ponderea celor foarte atașați de propria localitate este de 60% în țările care au o valoare a PIB de sub 60% din media UE și ajunge la numai 47% la nivelul țărilor bogate, cu PIB pe locuitor care depășește 120% din media UE.
- șansa de a manifesta un localism accentual se reduce la utilizatorii de internet comparativ cu cei care nu folosesc de acasă acest mijloc de comunicare. Accesul la internet de acasă este un fapt cu semnificații multiple, indicativ nu numai pentru o cultură a comunicării electronice, ci și pentru accesul la resurse sporite asociate cu educație sporită, rezidența în mediul urban și tinerețea.
- rezidența în țări preponderent ortodoxe pare să fie un factor de favorizare a culturii de tip localist, mai important decât nivelul de dezvoltare economică. Nu este clar prin ce anume componente cultura religios-ortodoxă favorizează o astfel de orientare culturală.

Ponderea românilor care declară că au un atașament foarte puternic față de propria țară este de 52%, procent semnificativ mai mic decât media pe total NSM10 (65%) și relativ egal cu cel din UE15 (53%).

Pe ansamblu UE, atașamentul față de propria țară are o determinare economică mult mai slabă decât atașamentul față de propria localitate. Diferențierile de PIB pe locuitor nu se reflectă și în scorurile de atașament față de propria țară (Tabelul A 6). În schimb, determinările culturale sunt semnificative, ca și în cazul localismului. Persoanele care manifestă un mai mare atașament de propria țară tind să fie, la nivelul UE27,

- mai mult vârstnici decât tineri,
- mai mult cu nivel redus de educație,
- mai mult săteni decât orașeni,
- persoane mulțumite de propria viață,
- cetățeni din țări cu majoritate religioasă creștin-ortodoxă sau protestantă.

Identificarea cu localitatea, cu țara și cu UE nu sunt exclusive. Europeanul tipic este cel care are încredere în UE și manifestă un atașament foarte puternic și față de țara și localitatea în care își are domiciliul. Ar putea fi numit euro-optimistul localist sau euro-optimistul patriot, cel care manifestă atât încredere în UE, cât și patriotism local sau național. Un sfert dintre cetățenii UE aparțin acestui tip social. În noile state membre, inclusiv în România, ponderea respectivului tip social este mai mare, de peste 30% (Tabelul 2).

Europeanul „pur” care are încredere în UE, dar atașament de intensitate redusă față de localitatea sau țara de domiciliu („euro-optimistul cosmopolit”) are deja o pondere considerabilă în Uniune, de aproximativ 20%. În cazul României, prezența tipului respectiv este superioară mediei pe UE, cu un procent de 26%.

Eurocepticii localiști sunt cei care declară că nu au încredere în UE, dar manifestă o loialitate puternică față de propria localitate sau țară: ei constituie cel de-al treilea tip major de identificare spațială în Europa acestei perioade. Ponderea lor pe total UE este de aproape 17%. În România, prezența lor este de frecvență similară.

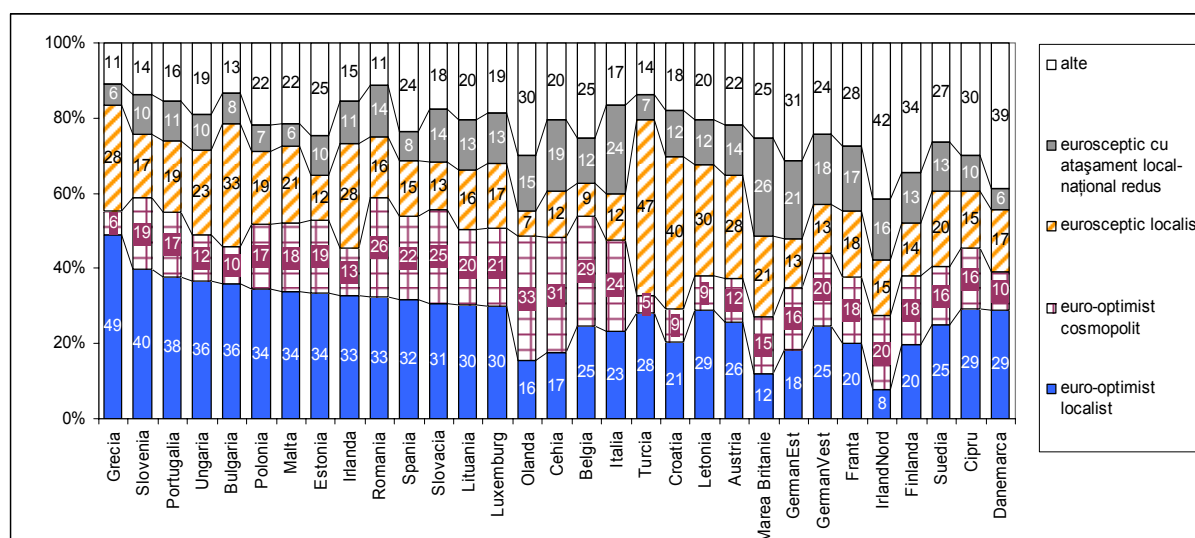
În fine, europeanul „fără rădăcini” ar putea fi definit prin neîncredere în UE dar și prin lipsă de atașament față de țara și localitatea de domiciliu. În prezent, pe ansamblul Uniunii, el are o pondere relativ egală cu euro-scepticul localist.

Tabelul 2. Tipuri sociale identitare în UE (%)

Tipuri identitare	încredere în UE	localism *	identitate cu țara*	România	Bulgaria	NSM10	UE15	UE27
Euro-optimistul localist	da	da	da	33	36	32	23	25
Euro-optimistul cosmopolit	da	nu	nu	26	10	19	19	20
Euroscepticul localist	nu/NR	da	da	16	33	18	16	17
Euroscepticul cu atașament local-național redus	nu/NR	nu	nu	14	8	10	18	16
alte combinații între cele trei tipuri de identități spațiale				11	13	21	24	23
total				100	100	100	100	100

*Localismul și identificarea cu țara au fost definite prin atașament foarte puternic la localitate, respectiv la țară. Exemplu de lectură: 33% dintre români declară că au încredere în UE și că sunt foarte atașați de localitatea și țara în care își au domiciliul.

Euro-optimiștii cu adeziune puternică și la spațiul local-național se află mai ales în țări din valurile de aderare 1981, 2004 sau 2007 (Figura 1). Din această grupare face parte și România. Îi este specifică nu numai caracteristica menționată, ci și ponderea consistentă a euro-optimiștilor cosmopoliți, în combinații similare cu cele înregistrate în Spania, Slovacia și Lituania.

Figura 1. Pondere tipurilor sociale identitare, pe țări

Tipul euro-optimistului cosmopolit se regăsește mai ales în Olanda, Belgia, Italia și în Cehia. Euroscepticii care manifestă un puternic patriotism local-național sunt de găsit mai ales în țările candidate Croația și Turcia, dar și în Letonia și Austria, state membre ale Uniunii. Tipice pentru scepticismul generalizat față de UE, țară și localitate sunt segmente considerabile din populațiile Marii Britanii și Germaniei.

Inegalități sociale asociate internetului

A avea acces la internet, de acasă, este semn de resurse multiple, asociate cu tinerețea, educația sporită și cu rezidența în mediul urban. La nivelul Uniunii Europene, ponderea persoanelor care au acces la internet de acasă este de aproape 50%. În România, ponderea respectivă este de 20%, de 2.7 ori mai mică decât în vechile state membre ale Uniunii (UE15). Cum arată UE dacă o privim din perspectiva accesului la internet? Unde sunt mai mari

diferențele dintre cei care au și cei care nu au acces la internet? Răspunsurile la astfel de întrebări pot duce spre :

- înțelegerea uneia dintre cele mai importante linii de inegalitate socială în epoca globalizării,
- identificarea distanțelor sociale dintre segmente de populație cu resurse similare din regiuni diferite ale UE,
- identificarea distanțelor sociale dintre România și diferitele regiuni ale UE prin prisma celor care au sau nu acces la internet.

O primă comparație care poate fi relevantă este cea dintre tinerii de 15-24 de ani și adulții de 40-54 de ani. În România, utilizatorii de internet sunt în proporție de 36% în prima categorie și de 19% în cea de-a doua. O diferență de peste 15 puncte procentuale (un raport de 1.9 în favoarea tinerilor). Diferența este de nivel foarte apropiat în noile state membre, intrate în Uniune în 2004. La nivelul vechilor state membre, însă, decalajul este de numai 4 puncte procentuale (**Tabelul 3**). Raporturile sunt similare și pentru alte criterii de înregistrare:

- în România, accesul orășenilor la internet este de peste șase ori mai mare decât cel al sătenilor; în NSM10, raportul respectiv este de 1.6, iar în UE15 accesul este relativ egal.
- În România, accesul celor cu studii superioare la internet este de patru ori mai mare decât al celor cu studii medii. În NSM, raportul este de numai 1.8 pentru ca în UE15 el să fie de 1.3.

Tabelul 3. Ponderea persoanelor care au acces la internet de acasă

	Bulgaria	România	NSM10	UE15	UE27
15-24 ani	33	36	57	69	64
25-39 ani	33	26	48	64	59
40-54 ani	24	19	39	65	58
55+ ani	3	5	13	32	28
educ. elementara	2	1	7	24	21
educ. medie	17	10	31	57	49
educ. superioara	35	41	56	76	71
sătean	3	5	27	53	44
orășean	27	31	43	55	52
	20	20	37	54	49

Exemplu de lectură: 33% dintre persoanele de 15-24 de ani din Bulgaria au acces la internet de acasă.

Rezultă cu claritate că România are nu numai un nivel relativ redus de accesare a internetului, ci și o foarte puternică diferențiere internă sub aspectul accesului la această resursă de comunicare:

- România are cel mai mare decalaj în utilizarea internetului în funcție de categoria de vârstă. Numai Lituania, Letonia și Ungaria au decalaje similare între grupele 15-24 ani și 40-54 ani, deși de mai mică intensitate.
- În România este localizat și decalajul maxim, în cadrul UE, dintre utilizarea internetului de către cei cu studii superioare față de cei cu studii medii (patru la unu, față de trei la unu, raportul corespunzător în Grecia, țara care urmează în rândul decalajelor discutate).
- Ponderea utilizatorilor de internet în orașele din România este, așa cum am menționat deja, de peste șase ori mai mare decât în sate. Numai Bulgaria are un raport de inegalitate mai mare, respectiv de 10.3.

Sub aspectul opiniilor, utilizatorii de internet din România sunt cei mai activi în a afirma încrederea în UE. Peste 80% dintre românii care folosesc internetul acasă declară că au încredere în UE, față de numai 61% procentul corespunzător pentru cei care nu accesează internetul, respectiv un decalaj de aproximativ 20 de puncte procentuale în materie de încredere în UE. Nicăieri în UE nu mai găsim un astfel de decalaj de opinie între cei care au și cei care nu au acces la internet. Dovada simplă o constituie datele din Figura 2. Numai Finlanda mai are o diferență de nivel apropiat (17 puncte procentuale) între cei care au și cei care nu au acces la internet, sub aspectul încrederii în UE.

Desigur, decalajul respectiv nu derivă strict din cultura folosirii internetului, ci din totalitatea resurselor care sunt asociate cu utilizarea acestui mijloc de comunicare.

Internetul în sine încetează să mai fie, la nivelul Uniunii, un factor de diferențiere a încrederii în UE în momentul în care se consideră, pentru comparație, grupuri de populație care au nivel similar de educație, vârstă și statut rezidențial (Tabelul A 3).

Nu la fel stau lucrurile, însă, atunci când este vorba de opinia despre avantajele aderării la UE. În acest caz, cultura de utilizator al internetului („internaut”) rămâne un factor semnificativ în diferențierea opiniilor chiar în condițiile în care este „eliminat” (prin procedee statistice) efectul educației, vârstei și al mediului rezidențial (Tabelul A 3). Toate celelalte condiții fiind egale, experiența de utilizator al internetului mărește semnificativ șansa de a avea opinii pozitive despre avantajele aderării la UE pentru cei care sunt utilizatori de internet, comparativ cu cei care nu au respectiva calitate.

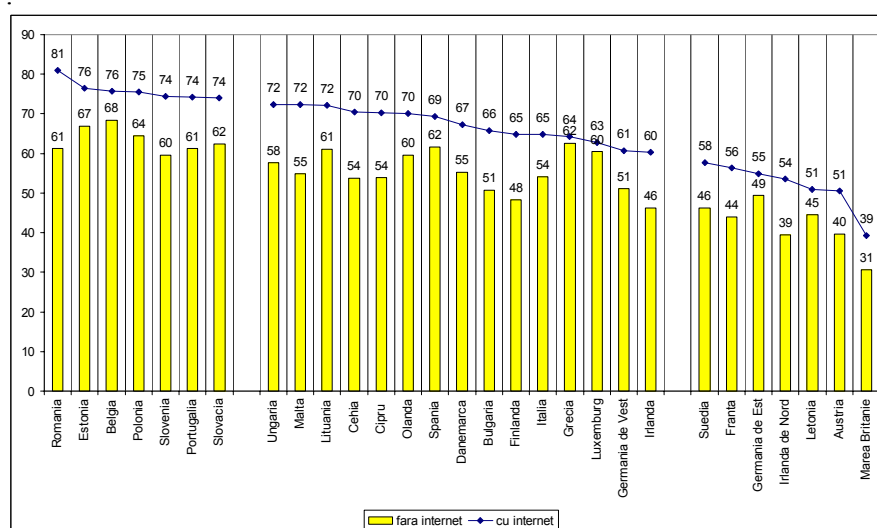

Figura 2. Încrederea în UE funcție de accesul la internet, pe țări

Încrederea în parlament este, pentru cazul României, cu două puncte procentuale mai mică pentru cei care au (18%) decât pentru cei care nu au acces la internet (20%). În NSM10, utilizatorii de internet au un scor de încredere în parlament cu două puncte procentuale mai mare (22%) decât cei care nu folosesc internetul (20%). Nici pentru România, nici pentru NSM10, diferențele menționate nu sunt semnificative sub aspect statistic. Situația este diferită în UE15 unde diferența de încredere în parlament este de opt puncte procentuale în favoarea internauților (53%) comparativ cu cei care nu folosesc internetul de acasă (45%). Variația indicelui de încredere este, în acest caz, semnificativă.

Moralul populației

Încredere

În perioada 2004-2005, românii au fost, în seria EB, poporul cu cea mai mare încredere în Uniunea Europeană (UE). În 2006, ei trec pe locul al doilea, după unguri (în primăvara anului respectiv) sau după sloveni (în toamna aceluiași an). În primăvara anului 2007, nivelul de încredere al românilor în UE este de 65%, cu numai două puncte procentuale mai puțin față de toamna anului 2006. Cum variația respectivă se încadrează în marja de eroare asociată sondajului, se poate considera că, la nivelul României, încrederea în UE a rămas neschimbată între EB66 și EB67 (Figura 3). Pe total, încrederea în UE era, la nivelul EB67, de 57%.

În intervalul respectiv are loc însă o creștere considerabilă a încrederii în Uniune, cu 13 puncte procentuale, în vechile state membre (UE15) și cu 7 puncte procentuale în țările valului de aderare din 2004 (NSM10). Altfel spus, românii deși continuă să aibă la fel de multă încredere în UE nu mai sunt nici măcar pe locul secund în UE27. Înaintea lor, cu un nivel de încredere superior se află belgienii, olandezii, estonienii, polonezii, slovaci și slovenii. Cu 65% scor de încredere, ne aflăm la același nivel cu danezii, lituanienii, spaniolii și portughezii. **Prin schimbare de context european, România încetează, din 2007, să mai fie un caz de excepțională încredere în UE.**

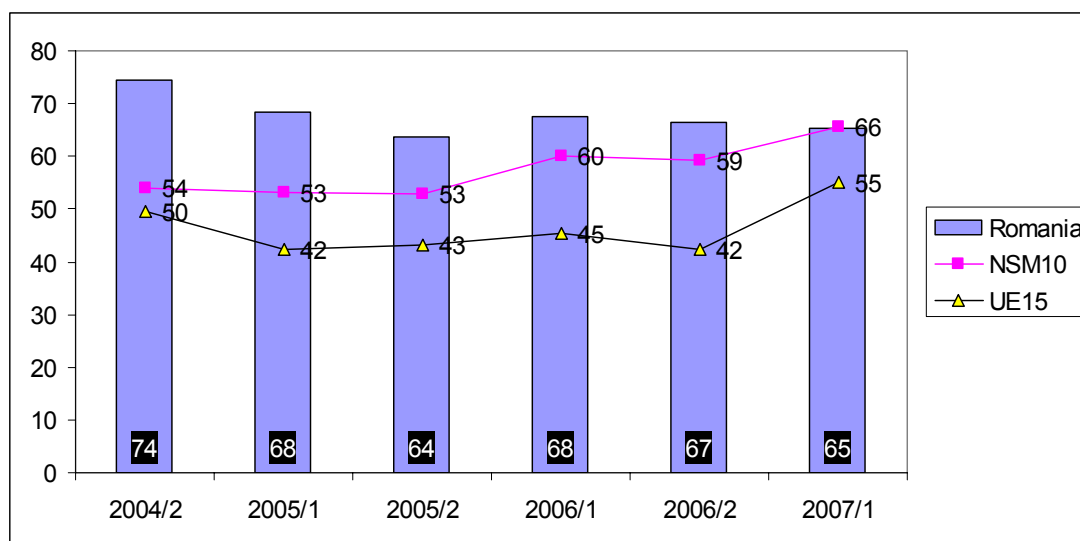

Figura 3. Ponderea persoanelor care au încredere în UE, 2004-2007 (%)

Exemplu de mod de citire a datelor: în primăvara anului 2007, 55% dintre persoanele intervievate în vechile state membre ale UE declarau că au încredere în UE. La același moment, procentul corespunzător pentru România era de 65%, cu un punct procentual mai mult decât media pe noile state membre din anul 2004.

În interior, diferențierile de încredere se mențin foarte puternice. Persoanele cu educație superioară și cu facilități de comunicare deosebite (acces la internet de acasă) au un grad foarte ridicat de euro-optimism, cu încredere în UE în procent de aproximativ 80%. Populația rurală, cea vârstnică și cea cu nivel redus de educație este mai puțin entuziastă în legătură cu instituția UE (Figura 4). Este sigur că educația formală și cea de după absolvirea școlii joacă un rol foarte important în structurarea opiniilor: cei care „sunt legați de lume” prin internet acasă sunt mult mai optimiști decât cei care au numai educație elementară.

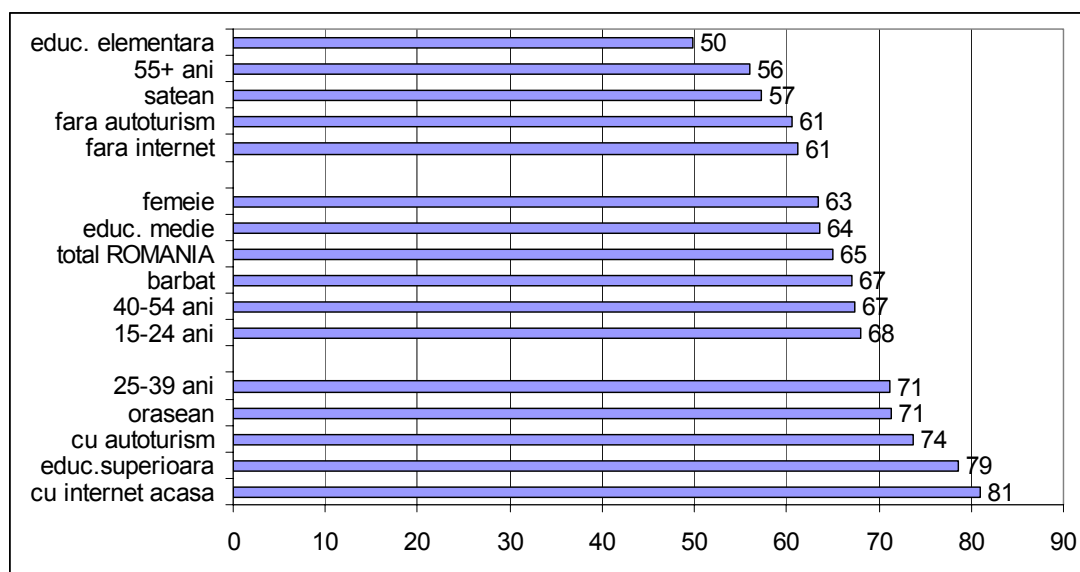

Figura 4. Încrederea românilor în UE, pe categorii de populație, EB67 (%)

Exemplu de mod de citire a datelor: din totalul persoanelor care au 55 de ani sau mai mult, cei care declară că au încredere în UE reprezintă 56%.

Variația regională și rezidențială a încrederii în UE este, de asemenea, considerabilă. Cea mai mare încredere în UE se înregistrează în București (84%), iar cea mai redusă în satele din regiunile de dezvoltare Sud (46%) și Vest (42%). Valoarea redusă pentru satele din sud este intuitivă, în acord cu imaginea cristalizată a sărăciei rurale din această parte a țării. Ce semnificație are însă nivelul redus al încrederii în satele din Vest, regiune dezvoltată? Dar nivelul foarte ridicat al încrederii în satele din Nord-Est, cea mai săracă regiune a țării (Tabelul 4)? Răspunsul este dificil de dat cu informația disponibilă. Elemente pentru clarificare există însă. Și acestea sunt legate de identificarea factorilor generali ce favorizează nivelul de încredere în UE la scara națională.

Tabelul 4. Încrederea în UE pe regiuni de dezvoltare și medii rezidențiale (%)

Regiune de dezvoltare	sătean	orășean	total
Nord Est	71	67	69
Sud Est	63	64	64
Sud	46	75	59
Sud Vest	60	67	64
Vest	42	71	58
Nord Vest	59	71	65
Centru	50	66	60
București		84	84
	57	71	65

Exemplu de citire date: 71% dintre sătenii din regiunea de dezvoltare Nord-Est declară că au încredere în UE.

Pe total eșantion românesc, persoanele care au cea mai mare încredere în UE sunt orășenii cu stare materială bună (sub aspect obiectiv și subiectiv) și nivel sporit de educație (Tabelul A 1). În această ecuație a încrederii contează și vârsta, deși pare să aibă o influență mai mică decât factorii anterior menționați. Oricum, sensul relației este clar – euroscepticismul este specific vârstnicilor iar euro-optimismul tinerilor.

Pentru fiecare dintre regiunile de dezvoltare, cu specificările necesare pe medii rezidențiale, ne sunt cunoscute valorile medii ale educației, stării materiale și ale satisfacției cu veniturile personale ? (Tabelul 5).

Tabelul 5. Profilul socio-demografic al regiunilor de dezvoltare pentru mediul rural

Regiune de dezvoltare	% 55 ani+	% numai educ. elementara	% mulțumiți de venituri	% cu autoturism
Vest	45	24	17	49
Sud	42	40	23	21
Sud Vest	40	26	20	35
Nord Vest	34	25	52	20
Nord Est	32	34	32	29
Sud Est	28	17	46	26
Centru	27	20	32	21
București		38	25	62
Total eșantion	36	29	32	28

În satele din Sud, euroscepticismul este favorizat în special de ponderea mare a persoanelor vârstnice și cu nivel redus de educație. În plus, starea materială a populației, sub aspect obiectiv și subiectiv, este proastă. În satele din Vest, neîncrederea în UE este favorizată în special de ponderea mare a vârstnicilor. Starea materială a populației este printre cele mai bune (aproape jumătate dintre săteni au autoturisme) în această regiune, dar satisfacția față de venituri este de nivel extrem de redus (numai 17% față de media pe total rural de 32%). Aparent lucrurile par să fie contradictorii – oamenii au stare materială bună dar sunt nemulțumiți de venituri. În fapt, situația este normală în logica socială. Ponderea mare a populației de nivel de educație ridicat duce la o sporire a nivelului de aspirații, factor care, la rândul său, favorizează nemulțumirea.

Mai dificil de explicat situația din satele regiunii Nord-Est. În acest caz nu vârsta și educația par să fie factorii relevanți pentru încrederea în UE. Ar putea fi vorba în acest caz de efectul mediat al experienței de migrație temporară pentru lucru în străinătate. Moldova este regiunea cu cele mai intense plecări temporare la lucru în străinătate. Experiențe de acest gen favorizează o atitudine pozitivă față de UE nu numai la migranți, ci și la familiile lor, la comunitățile din care aceștia pleacă.

Instituțiile naționale sunt mult mai puțin valorizate decât cele internaționale, în România și în noile state membre ale UE(NSM10). Încrederea în parlamentul României este manifestă în 19% dintre cazuri. În NSM10, procentul corespunzător este foarte apropiat (21%), iar în UE15 este mult mai mare (49%). Pentru România ponderea celor care au încredere în parlament a fost sistematic în declin, ajungând de la 39% în primăvara anului 2005 la 19%, în primăvara anului 2007 (Figura 5).

Încrederea în parlament în România este la un nivel mult mai scăzut decât în UE15 (19% în România versus 49% în vechile state membre). Raportarea la parlament, sub aspectul nivelului de încredere, este similară în România și în NSM10. Instituția de bază a democrației, parlamentul, este mai puțin valorizată în noile state membre ale UE, inclusiv în România, comparativ cu UE15.

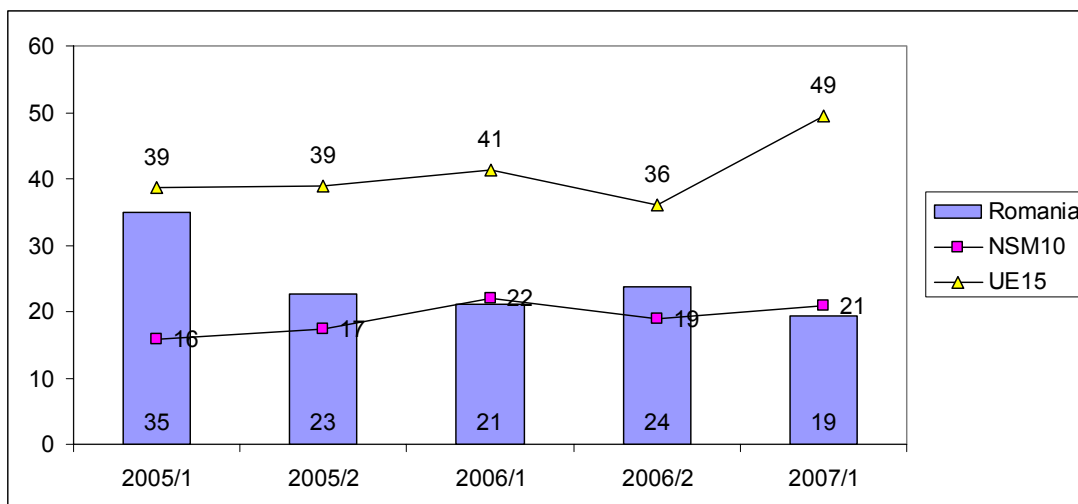

Figura 5. Ponderele persoanelor care au încredere în parlamentul național, 2005-2007 (%)

Este probabil că reducerea încrederii în parlament între EB66 și EB67 este legată și de percepția dezbaterilor care au avut loc cu ocazia referendumului de suspendare a președintelui țării, dezbateri cu suprapunere parțială peste perioada de culegere a datelor de sondaj (Figura 6): persoanele care au răspuns la chestionarul de sondaj în perioada 10-19 aprilie au avut un scor de 22% încredere în parlament. La sfârșitul perioadei de culegere a datelor, între 30 aprilie și 8 mai, ponderea celor cu încredere în parlament se reduce la 16%.

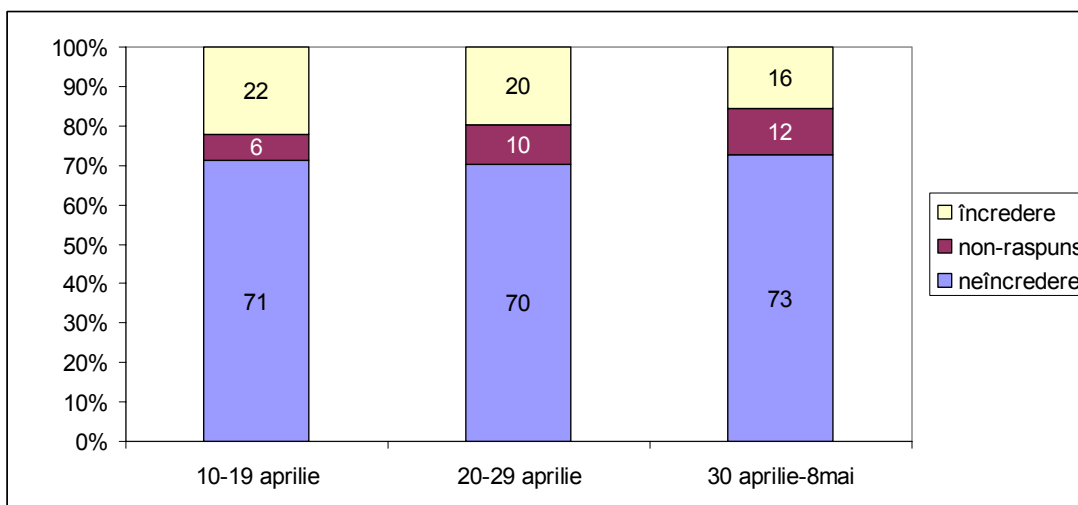

Figura 6. Încrederea românilor în parlament în funcție de perioada în care au fost culese datele prin chestionar (%)

Exemplu de mod de citire a datelor: 6% dintre persoanele intervievate în perioada 10-19 aprilie nu au exprimat o opinie în legătură cu încrederea în parlament. În ultima perioadă de culegere a datelor, între 30 aprilie și 8 mai, ponderea celor fără opinie se dublează. Între încrederea în parlament și perioada de culegere a datelor este o asociere semnificativă data de o valoare $\chi^2 = 11.7$ cu $p=0.02$ pentru 4 grade de libertate. Analiza prin reziduuri standardizate ajustate indică o asociere semnificativă între indecizie și perioada a treia de culegere a datelor și o dezasociere semnificativă între a avea încredere în parlament și intervievarea în perioada de după 30 aprilie.

Declinul încrederii românilor în guvern a fost și mai pronunțat decât cel legat de parlament. În numai jumătate de an, între toamna 2006 și primăvara 2007, încrederea în guvern se reduce cu opt puncte procentuale, de la 27% la 19%. Până în toamna anului 2006, încrederea românilor

în guvern era la un nivel puțin mai mare decât media din NSM10. Începând din 2007, scorul de încredere în guvern este mai mic în România, comparativ cu media din NSM10.

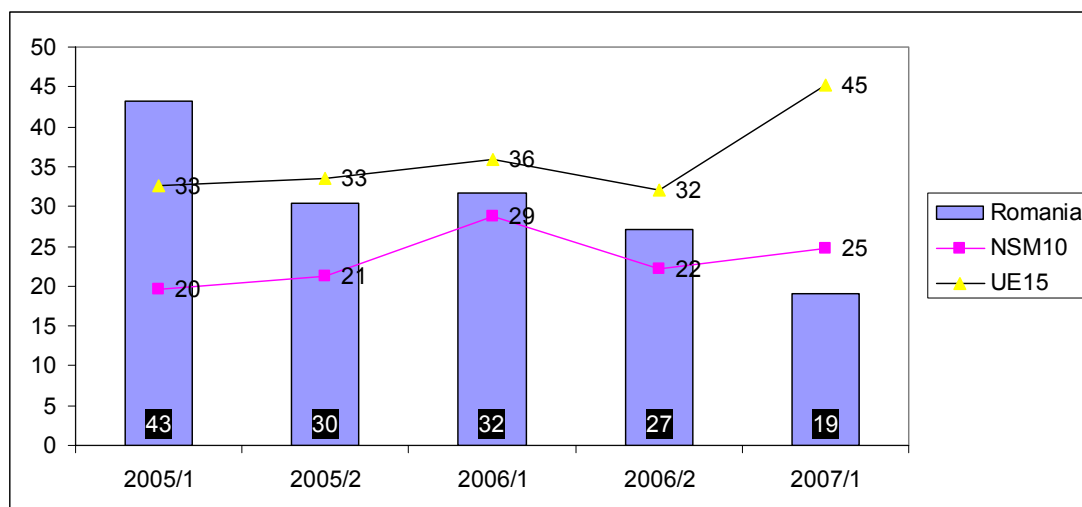

Figura 7. Ponderea persoanelor care au încredere în guvern, 2005-2007 (%)

Cu 72% persoane care nu au încredere în Guvern, România se situează pe locul trei în cadrul UE (Figura 7), după Polonia cu 76% și Letonia cu 75% persoane care nu au încredere în guvernul din propria țară. Recordul absolut al neîncrederii în guvern era deținut de Croația cu 78%.

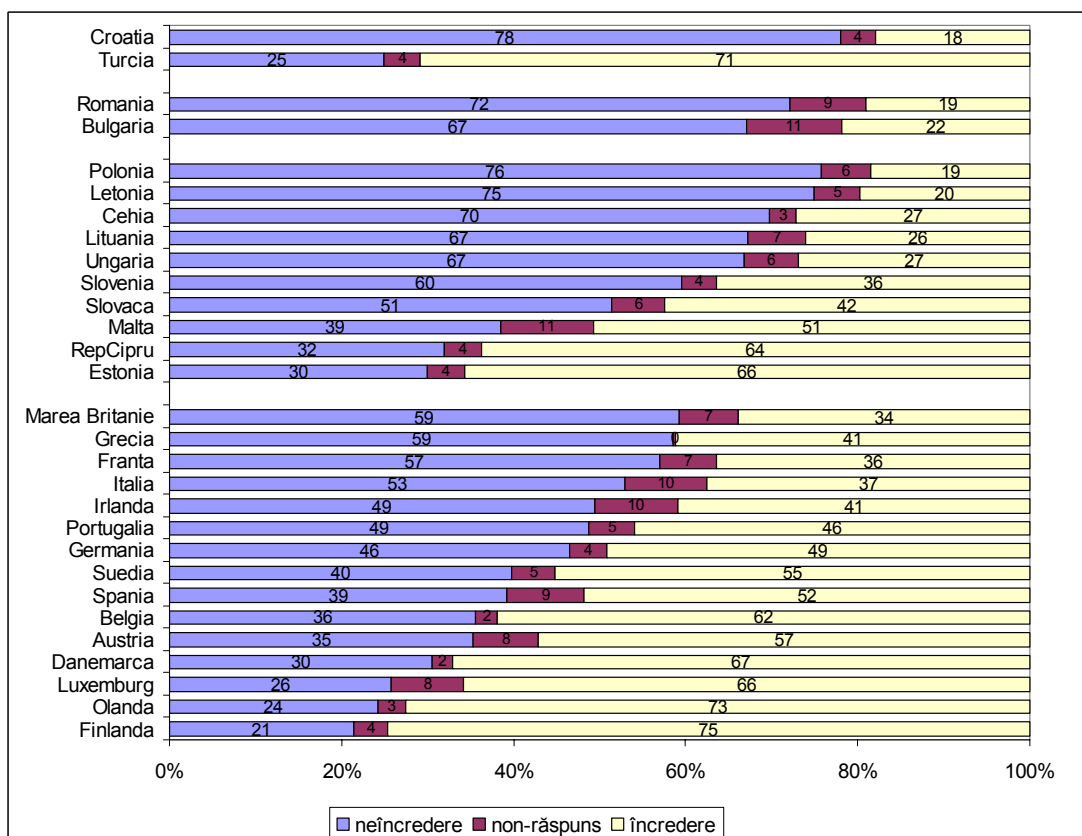

Figura 7. Încrederea în guvern, pe țări

Ca și în cazul întrebării referitoare la parlament, la români se constată un efect mediatic în răspunsurile legate de încrederea în guvern. În prima perioadă de culegere a datelor de sondaj, între 10 și 19 aprilie răspund la chestionar 42% dintre subiecți. Dintre aceștia, 22% declară că au încredere în guvern. În perioada 30 aprilie-8 mai au fost aplicate chestionare la 32% din total eșantion. Aceasta este perioada în care efectul dezbaterii asupra referendumului de suspendare a președintelui țării devine manifest prin reducerea ponderii celor care declară că au încredere în guvern la o valoare de 15%. Deși prezent, efectul respectiv nu pare să fi fost de intensitate semnificativă dacă se ia în calcul și compoziția populației care a răspuns la chestionar în perioada de referință (Tabelul A 2).

Faptul de a avea o situație financiară bună și un nivel de aspirații relativ redus asociat, la rândul său, cu un nivel redus de educație, favorizează în mod semnificativ încrederea în guvern. Persoanele cu nivel redus de educație declară că au încredere în guvernul României în proporție de 24%, față de numai 19% în cazul celor care au educație superioară sau 16% pentru cei care încă studiază.

Satisfacție

În ultimii doi ani de zile, încrederea românilor în instituțiile naționale, parlament și guvern în mod special, s-a redus în condițiile în care oricum dominantă a fost neîncrederea. Raportarea la UE a rămas una constant pozitivă, cu tendință de stabilizare la aproximativ două treimi din populație care declară că are încredere în instituția respectivă. Altfel spus, românul mediu susține că instituții de bază ale statului merg prost sau din ce în ce mai prost. El pune însă temei pe UE.

Care este tendința în plan personal, în autoestimarea propriei vieți prin satisfacție și optimism? Se produce o contaminare în sensul de preluare a nemulțumirii din plan instituțional în plan privat? Datele disponibile sugerează un răspuns negativ. Cu un an în urmă, numai 43% dintre români erau satisfăcuți cu viața personală „în general”. În primăvara anului 2007, ponderea lor se ridică la 53%. Desigur, în continuare, românii sunt mult sub media din UE în privința satisfacției cu viața proprie (Figura 8). Românul mediu este cu aproximativ 20 de puncte procentuale sub cetățeanul mediu din NSM10 și cu 30 de puncte procentuale sub cetățeanul mediu din UE15 în ce privește gradul de satisfacție cu propria viață.

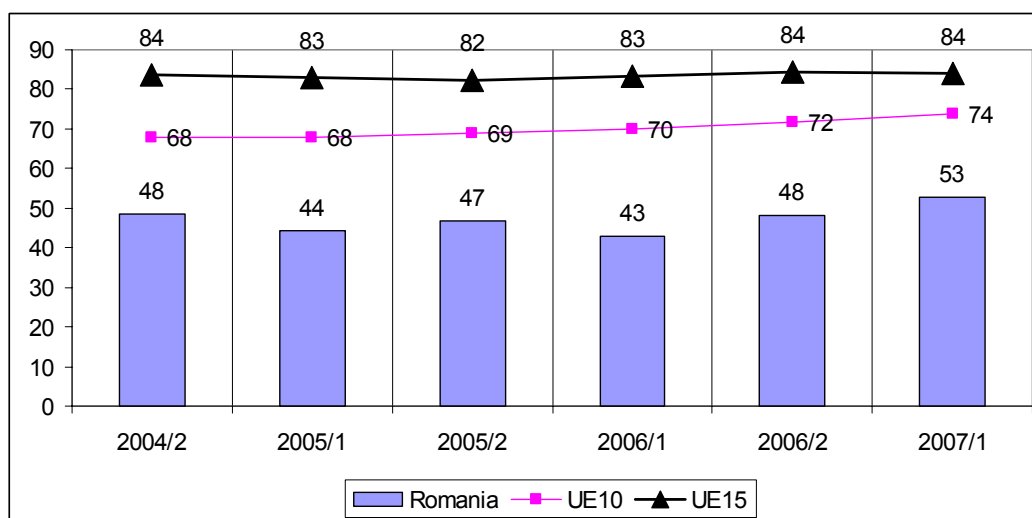

Figura 8. Pondere de persoane mulțumite de propria viață, în general, 2004-2007

În ierarhia de țări, bulgarii sunt cei mai puțin mulțumiți cu un scor de satisfacție față de viață de 36%. Urmează ungurii cu 51% și, pe locul trei de la minim la maxim, cu 53%, românii. Cu scoruri maxime de satisfacție, de peste 95% sunt suedezi, danezii și olandezii.

În interiorul societății românești satisfacția față de viață funcționează ca un bun indicator al resurselor de diferite tipuri de care dispun persoanele (**Tabelul 6**). Desigur, în ecuația satisfacției față de propria viață contează nu numai ceea ce ai, ci și raportul între ceea ce ai și ceea ce ai dori, altfel spus, nivelul de aspirație. Unui nivel de aspirație ridicat - asociat, de obicei, cu rezidența în urban, educație sporită și experiență de rezidență în străinătate – îi corespunde adesea o mai mare nemulțumire. Datele parțiale de care dispunem permit avansarea ipotezei că resursele contează mai mult decât nivelul de aspirații în determinarea satisfacției pe care o au românii în legătură cu propria viață.

Să urmărim deocamdată „relieful României sociale” funcție de atitudinea asociată cu satisfacția vieții pe diferite categorii de populație.

Tabelul 6. Ponderea românilor satisfăcuți de propria viață pe categorii socio-demografice

		sătean	orășean	total
educație	elementară	32	28	31
	medie	43	50	47
	superioară	42	71	66
	încă elev	83	78	79
sex	femeie	43	56	50
	bărbat	44	65	56
vârsta	15-24 ani	79	73	75
	25-39 ani	44	71	60
	40-54 ani	38	52	46
	55+ ani	33	43	38
autoturism	nu are	38	52	45
	are	58	72	67
internet	fără acces	42	51	46
	cu acces	77	81	81
localitate	sat	44	65	44
	oraș foarte mic		58	58
	oraș mic		58	58
	oraș mediu		57	56
	oraș mare		65	65
	București		61	60
Regiune	Sud Vest	33	49	43
	Nord Est	37	56	44
	Vest	41	46	44
	Sud	32	61	45
	Sud Est	58	58	58
	București	0	61	60
	Nord Vest	57	76	66
	Centru	59	71	66

Harta socială pe care o sugerează Tabelul 6 indică faptul că cel mai rău (cu indice de satisfacție sub 35%) este să fii sătean în vârstă, cu școală puțină, cu domiciliul în Muntenia sau în Oltenia. Cel mai bine, cu indice de satisfacție de peste 70% (aproape de media din NSM10), este să fii orășean, de preferință bucureștean sau din Transilvania interioară

(regiunea Centru) sau nordică (regiunea Nord-Vest), tânăr, educat, cu autoturism și cu acces la internet de acasă.

Ecoul pe care îl au diferențierile de resurse asupra satisfacției legate de viață sunt similare în rural și în urban. Cei care au autoturism în urban au un indice de satisfacție de 72% comparativ cu 52% pentru cei care nu au autoturism dar locuiesc tot în urban. O diferență de 20 de puncte procentuale. Exact aceeași diferență se înregistrează între cele două categorii și pentru mediul rural. Numai că aici ambele cifre sunt mai mici, cu scorul de 58% pentru posesori de autoturisme față de 38% pentru cei fără autoturisme. Similar se întâmplă lucrurile și în legătură cu distribuția satisfacției funcție de accesul la internet, la nivelul celor două medii rezidențiale.

Diferența de sex pare să conteze mai mult în urban decât în rural pentru nivelul de satisfacție cu viața. Bărbații și femeile din rural au un indice aproximativ egal de satisfacție în raport cu viața, de 43-44%. În schimb, în urban inegalitatea este pronunțată, cu un indice de 65% pentru bărbați și de 55% pentru femei. Diferențe de nivel de aspirații sau de resurse? Probabil că ambii factori contează.

Optimism

Cei mai optimiști europeni sunt estonienii, letonienii și românii (Figura 9). Dar nu pe termen scurt, cu orizont de numai un an, ci pe termen mediu, de cinci ani. Pe termen scurt, optimismul este manifest mai ales în zona nordică a continentului – Marea Britanie, țările baltice și Suedia. La acest orizont de timp, românii se dovedesc a fi optimiști, dar nu la modul extrem. Cei care consideră că peste un an vor trăi mai bine au o pondere relativ egală cu cei care apreciază că vor trăi la fel.

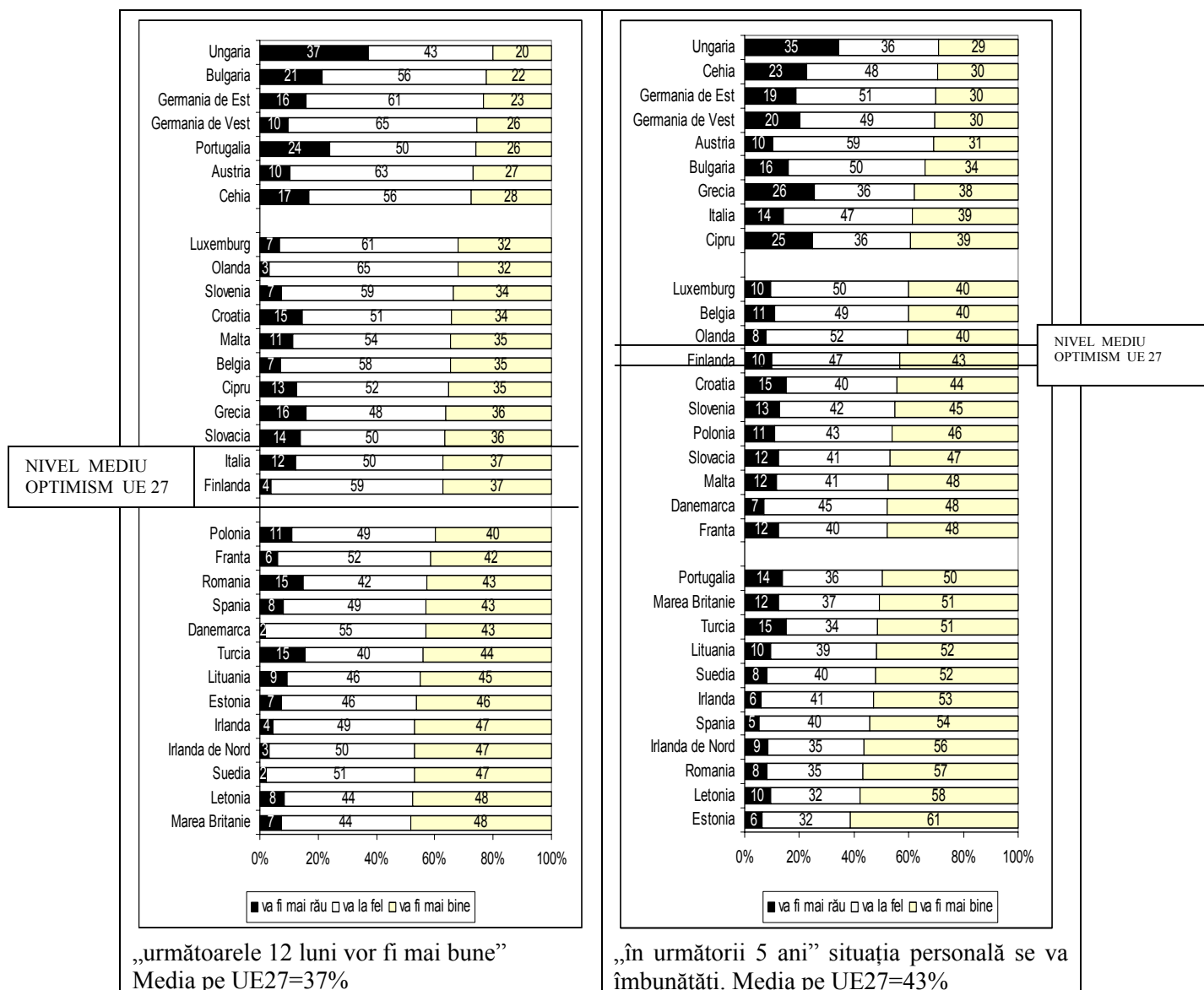

Figura 9. Optimism/pesimism, pe termen scurt și mediu, pe țări

Indiferent de țară, optimismul de scurtă durată, pentru ce va fi peste un an, este prezent în mai mică măsură decât cel pe termen mediu, referitor la situația de peste cinci ani.

Ponderea românilor care se așteaptă să trăiască mai bine peste 5 ani este de 57%, cu 14 puncte procentuale mai mult decât cei care așteaptă să o ducă mai bine peste numai un an. Această diferență dintre optimismul de orizont apropiat și cel de orizont mediu indică un anume potențial de schimbare socială pozitivă, de tip dezvoltare. Numai o singură altă țară are un potențial psihologic mai mare de schimbare. Este vorba de Portugalia cu o pondere a optimiștilor de termen mediu mai mare decât cea a optimiștilor de orizont apropiat în valoare de 24 puncte procentuale. O situație similară cu cea a României, cu un decalaj de 12-15 puncte procentuale între optimiștii de cinci și cei de un an, o au estonienii, maltezii și bulgarii. La nivelul țărilor UE15 dominantă este stabilitatea, cu o diferență relativ redusă, sub 10 procente, între ponderea celor două categorii de optimiști. Singurele excepții sunt Spania și Portugalia, țări activ implicate în cursa de apropiere a nivelului național de dezvoltare de cel din UE27. Dintre cele 12 țări din UE12, șapte portă marca dinamismului social, cu o pondere a optimiștilor de termen mediu consistent mai mare (de cel puțin 10 puncte procentuale) decât cea a optimiștilor de orizont apropiat.

Condiționările individuale și macro-sociale ale celor două tipuri de optimism, de orizont mediu sau apropiat, se suprapun în bună măsură dar nu sunt identice (Tabelul A 4):

- Cei mai optimiști, pe termen mediu sau scurt, sunt tinerii cu educație medie care au avut deja o experiență de îmbunătățire a nivelului de trai în ultimul an. Ei cred ca vor trai mai bine, pe termen scurt și mediu, pentru că au verificat că se poate, pentru că sunt deja în decolare din punct de vedere economic.
- Optimiștii de orizont mediu sau apropiat, au cel puțin o determinare culturală la nivel macro: apartenența lor la o țară latină le favorizează considerabil șansele de a fi optimiști. Crezi mai mult în viitor dacă ești de origine latină. Prin contrast, apartenența la o țară din Europa Centrală, din fostul Imperiu Austro-Ungar în mod particular, reduce șansele de a fi optimist în legătură cu propriul curs al vieții.
- Pe termen mediu, optimismul este specific
 - bărbaților mai mult decât femeilor,
 - celor înstăriți comparativ cu cei săraci,
 - celor din țările sărace comparativ cu locuitorii din țările bogate.
- Pe termen scurt, optimismul este specific
 - persoanelor cu educație superioară,
 - celor care în prezent sunt mulțumiți de propria viață,
 - orașenilor mai mult decât sătenilor.

Și mai simplu, voi rezuma spunând că săracii Europei sunt optimiști mai ales pe termen mediu. Ei nu așteaptă minuni. Pe termen scurt, nu cred că situația lor se va îmbunătăți. Pe termen mediu, ei așteaptă schimbări în mult mai mare măsură decât populația din țările deja bogate. Românii fac parte din această categorie de europeni și au așteptări corespunzătoare categoriei din care fac parte. Cei din țările bogate sunt mulțumiți cu situația prezentă. Ei își doresc în esență ca ceea ce este acum și va fi peste un an să continue mult timp de aici încolo.

Pesimism

Aparent, pesimismul este imaginea răsturnată în oglindă a optimismului. Dacă vrei să fii cât mai aproape de realitatea din UE27 atunci va trebui să accepți că pesimismul are determinări specifice, diferite de cele ale optimismului (Tabelul A 4). Câțiva dintre determinanții pesimismului sunt, este adevărat, imaginea în oglindă a optimismului:

- vârsta înaintată duce la pesimism, iar tinerețea la optimism,
- satisfacția față de nivelul actual de trai reduce pesimismul în favoarea optimismului,
- simplul fapt de a fi fost în ultimul timp pe un trend ascendent este temeiul solid pentru a considera ca viitorul va fi bun, pe termen scurt sau mediu,
- rezidența în Europa Centrală este favorabilă în mai mare măsură pesimismului decât optimismului.
- protestantismul este favorabil în special pesimismului de termen mediu.
- rezidența într-o țară baltică este specifică celor pesimiști pe termen scurt.

Agenda publică

Teme naționale

Agenda publică a românilor este în continuare dominată de probleme economice. O constanță, la nivelul de 44-45%, a răspunsurilor se înregistrează și în toamna lui 2006, și în primăvara lui 2007. Stabile și de nivel ridicat rămân și preocupările pentru inflație și sănătate (Figura 10).

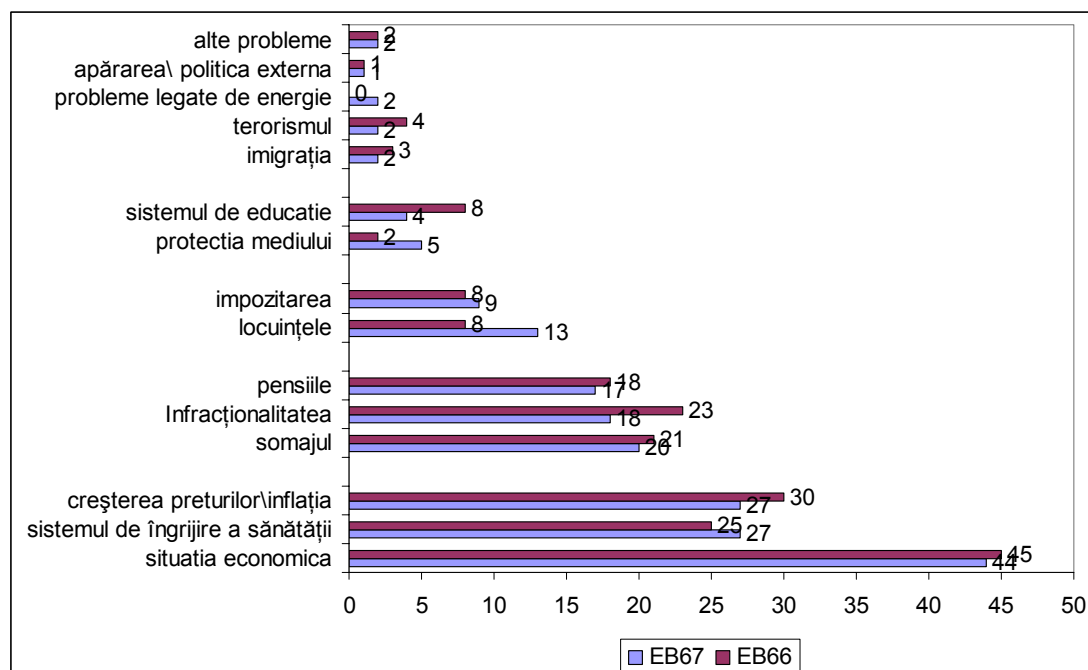

Figura 10. Agenda publică a românilor , toamna 2006 (EB66) și primăvara 2007 (EB67)

Exemplu de mod de citire a datelor: locuințele erau problema prioritară pentru 13% dintre respondenți în primăvara anului 2007 față de numai 8% în toamna - 2006.

Temele economice apar în agenda publică, în fruntea listei, pe primele trei locuri, și în UE15 și în NSM10 (Tabelul 7). Ele nu sunt, însă, nici pe primul loc și nici atât de distanțate în ierarhie de alte probleme, precum în cazul românilor. România este țara în care agenda publică este definită în cel mai înalt grad în funcție de „problemele economice” (Figura 11). Faptul nu este întâmplător sau constatat pe date instabile în timp: 44% dintre români susțin că „situația economică” este principala problemă a țării sau, mai exact, „problema cu care se confruntă România în prezent”. La nivelul UE, fără a include România, procentul corespunzător este mult mai mic, de numai 19%^v. Diferența este foarte mare. Balcanicii – bulgari și greci – și ungurii sunt cei care discută propria agendă publică în mod similar cu românii, în termeni de „probleme economice”. Dacă extindem analiza și la țările în care se adoptă definirea agendei publice în termeni economici în proporție de 25-30%, atunci rezultă ipoteza că agenda publică este definită economic mai ales în fostele țări comuniste sau în țările sudice ale continentului. Cazul Spaniei reprezintă o excepție de la această ipoteză. În grupa țărilor în care agenda publică este discutată cel mai puțin prin raportare la „problemele economice” se află mai ales țările nordice – Danemarca, Marea Britanie, Finlanda și Irlanda. Dar și Luxemburgul și Spania (Figura 11).

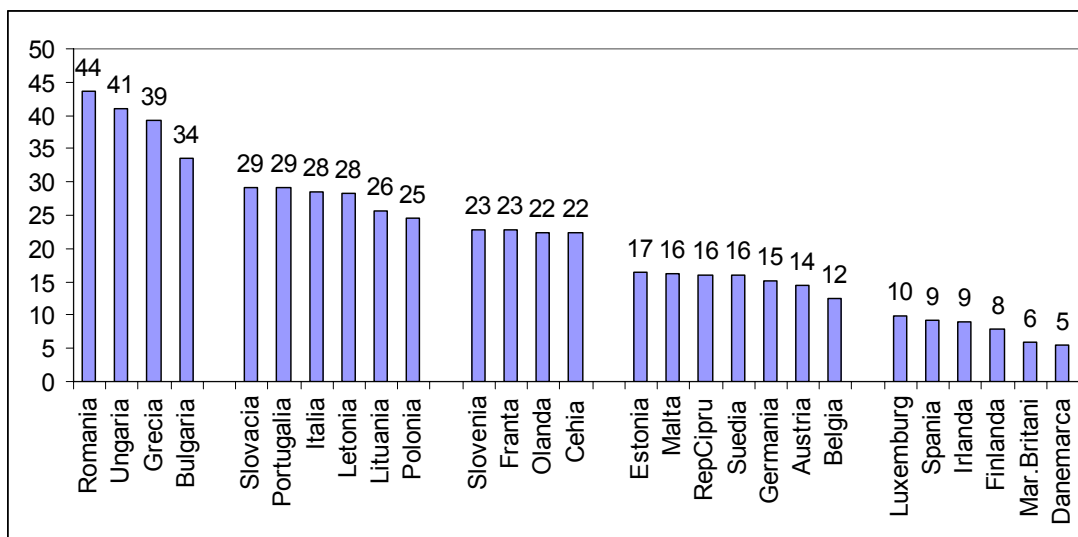

Figura 11. Ponderea persoanelor care apreciază că „situația economică” este cea mai importantă problemă cu care se confruntă țara în care acestea trăiesc

Lista temelor economice de agendă publică din care subiecții au putut să aleagă a inclus și inflația, șomajul și impozitarea. În UE15 este preferată o definiție economică a agendei publice prin raportare la „situația economică”, inflație și șomaj. În NSM10, problemele economice sunt identificate ca atare, plus șomaj dar nu inflație. Românii par să fie centrați economic în limbajul de răspuns la chestionar prin plasarea în poziții foarte importante de definire a agendei publice în termeni/sintagme de „probleme economice” dar și de „inflație” (Tabelul 7).

Tabelul 7. „Care credeți că sunt cele mai importante două probleme cu care se confruntă (țara) în prezent?”

Cea mai importanta problemă cu care se confruntă țara	România	Bulgaria	NSM10	UE15	UE27
situația economică	44	34	27	17	20
sănătatea	27	24	32	15	18
inflația	27	29	21	17	18
șomajul	20	30	37	34	34
criminalitatea	18	35	21	25	24
pensiile	17	18	16	11	12
condițiile de locuit	13	1	7	8	8
impozitarea	9	3	7	8	8
protecția mediului	5	2	3	8	7
sistemul de educație	4	4	4	10	9
imigrarea	2	5	8	17	15
terorismul	2	2	2	15	12
energia	2	7	4	4	4
alte probleme	2	1	1	1	1
apărarea	1	0	2	2	2
	100	100	100	100	100

Pe ansamblu, agenda publică românească se dovedește a fi stabilă. Schimbările între EB66 și EB67 sunt minore. Problemele economice și de stare de sănătate au manifestare de maximă intensitate.

Teme pentru UE

Viziunile asupra a ceea ce ar trebui să facă UE sunt diferite (**Tabelul 8**). Cetățenii din vechile state membre pun accentul mai ales pe protecția mediului, lupta împotriva criminalității și pe problematica imigrării. Preocuparea pentru mediu și criminalitate este de intensitate maximă și în agenda publică a populației din NSM10. Specific le este însă interesul pentru problemele sociale și energetice.

Profilul de agendă publică pentru români în raport cu UE este mai aproape de cel din NSM10 decât de cel din UE15. Românul mediu vede UE ca principal mecanism instituțional de reducere a sărăciei, de rezolvare a problemelor sociale, a celor regionale în mod special. Temele de mediu și de reducere a decalajelor regionale de dezvoltare sunt intrate deja în conștiința socială a românilor în legătură cu UE.

Tabelul 8. „După părerea dvs., care sunt aspectele pe care ar trebui să pună accentul instituțiile europene în următorii ani pentru a întări Uniunea Europeană în viitor?” (%)*

	România	NSM10	UE15
Chestiunile privind protecția mediului înconjurător	28	26	36
Solidaritatea cu regiunile mai sărace	27	23	15
Chestiunile sociale	24	28	24
Lupta împotriva criminalității	22	34	33
Piața internă	21	21	11
Politica externă europeană	21	18	15
Politica europeană de apărare	20	14	11
Politica europeană de educație	20	13	14
Chestiunile energetice	14	26	26
Chestiunile privind imigrația	13	16	33
Nu știu	11	5	5
Cercetarea științifică	9	11	14
Politica culturală	8	7	8

Exemplu de mod de citire a datelor: 26% dintre cetățenii din noile state membre intrate în Uniune în 2004 apreciază că protecția mediului înconjurător ar trebui să fie o prioritate la nivelul politicilor europene. * Referință la întrebarea QA41.

Mecanisme de decizie

Pensiile, educația și taxele sunt principalele domenii în care românii (în proporție de peste 60%) cred că deciziile de strategie sau de politică ar trebui să fie luate în principal de guvern. Abordarea comună, guvern și UE, este considerată ca fiind adecvată mai ales pentru deciziile referitoare la dezvoltare regională, cercetare științifică, imigrare și lupta împotriva terorismului (Tabelul 9). Percepțiile sunt consistente, în mare, cu cele de la nivelul UE.

Agricultura este unul dintre domeniile în care românii văd lucrurile diferit de cetățenii din UE15 sau din NSM10. În România, 57% dintre cei intervievați apreciază că guvernul singur trebuie să fie principalul decident, iar 34% optează pentru varianta guvern și UE (9% nu au o opinie). Atât în vechile state ale Uniunii, cât și în cele admise în anul 2004 preferința este acordată deciziei comune luate de către guvern și UE. La fel stau lucrurile și pentru sectoarele de sănătate și transporturi unde românii optează pentru o decizie în principal guvernamentală, iar restul cetățenilor din UE acordă, majoritar, preferință pentru decizia conjugată UE și guvern.

Tabelul 9. Cine ar trebui să ia deciziile pe diferite domenii* (%)

Domeniul pentru care ar urma să fie luate decizii	În România		în NSM10		în UE15	
	guvernul	si UE	guvernul	si UE	guvernul	si UE
pensii	69	25	59	38	74	23
educație	64	29	62	35	64	33
taxe	60	31	62	34	69	27
șomaj	58	36	51	47	59	38
agricultură	57	34	46	50	44	51
sănătate	57	36	57	40	68	29
protecția consumatorilor	56	37	44	51	48	48
transporturi	49	42	43	53	53	44
economie	43	49	48	49	51	45
energie	39	51	34	62	35	62
protecția mediului	38	55	30	67	27	71
lupta împotriva criminalității	35	59	27	71	40	58
concurență	32	54	35	57	34	58
apărare si externe	29	62	27	69	35	61
regiuni cu probleme	25	64	28	69	38	57
cercetare științifică	24	65	18	77	26	70
imigrare	23	68	30	66	39	58
lupta împotriva terorismului	13	80	11	87	18	79

* Întrebarea de referință QA20a. Exemplu de mod de citire: 69% dintre persoanele intervievate în România declară că guvernul este cel care ar trebui să ia decizii în domeniul pensiilor.

Lituanienii, italienii, slovenii și polonezii sunt cei mai satisfăcuți de modul în care se iau deciziile în UE, prin negociere între toate statele membre (Figura 12). Cei mai nemulțumiți sunt finlandezii, letonii, bulgarii și britanicii. Românii apreciază că negocierea între statele membre este mecanismul de bază în luarea deciziei europene în proporție de 57%. Este un scor egal cu cel înregistrat în Irlanda, Austria, Suedia și Danemarca .

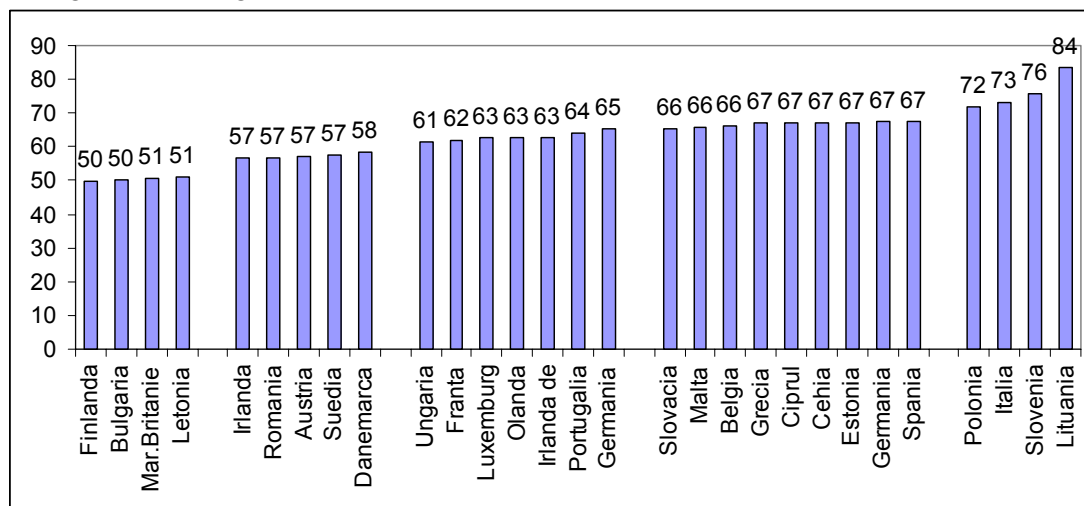

Figura 12. Ponderea persoanelor care apreciază că decizia europeană se ia prin negociere între guvernele naționale*

*Referire la întrebarea QA19. Exemplu de lectură: 50% dintre finlandezi apreciază că deciziile europene se iau prin negociere între statele membre ale UE

Apartenența la UE

Sentimente

Pentru noile state membre, inclusiv pentru România, apartenența țării la UE consolidează sentimentale de stabilitate economică și siguranță personală:

- peste 60% dintre români susțin opinia „Simt că sunt în siguranță deoarece România este membră a UE”. Ponderea este similară cu cea înregistrată în NSM10 și superioară cu aproape zece puncte procentuale celei manifeste la nivelul vechii Uniuni (Tabelul 10).
- 55% dintre români asociază apartenența la UE cu o stabilitate economică sporită pentru țară. Este o pondere aproximativ egală cu media la nivel NSM10 .

Tabelul 10. Valori ale apartenenței la UE

		România	NSM10	UE15
STABILITATE	Simt că sunt în siguranță deoarece România este stat membru al UE	63	60	50
	Simt că suntem mai stabili din punct de vedere economic deoarece România este stat membru al UE	55	57	50
	Simt că suntem mai stabili din punct de vedere politic deoarece România este stat membru al UE	41	48	45
COMPETENȚĂ	Opinia mea ar conta în Uniunea Europeană	27	33	36
	Înțeleg cum funcționează Uniunea Europeană	39	51	41
	Opinia României contează în UE	45	60	69
PUTERE	În viitor România va avea mai multă influență în UE	63	59	50
	Interesele României sunt bine luate în considerare în UE	37	42	47
	Cele mai mari țări au cea mai mare putere în UE	78	83	73
IMPLICARE	Mă simt foarte implicat/ă în problemele europene	17	19	25

În schimb, sentimentul de stabilitate politică este asociat cu apartenența la UE de numai 41% dintre români. O pondere relativă egală (43%) sunt în dezacord cu acest punct de vedere și 17% nu pot formula o opinie pe tema respectivă.

UE este, în plan personal, o construcție simbolică. Categoriile diferite de persoane atribuie diferite valențe sau valori acestei instituții continentale. Stabilitatea, competența, puterea și implicarea sunt patru axe majore în funcție de care cetățenii UE se raportează la instituția respectivă. Am rezumat anterior valențele de siguranță și stabilitate pe care românii le asociază UE.

În materie de competență politică, de capacitate de influențare a Uniunii prin opinii personale, românii sunt mai degrada descurajați. Numai 27% dintre ei consideră că opinia lor “ar conta” în relația cu UE. Este un procent semnificativ mai mic decât cele înregistrate în NSM10 sau în UE15. Și în legătură cu capacitatea de influență pe care o are România în cadrul UE românii sunt mai sceptici. Numai 45% dintre ei consideră că “opinia României contează în UE”. Cetățenii din NSM10 apreciază că propria țară contează pentru UE în proporție de 60%. La nivelul UE15, procentul este și mai mare, de 69%.

În legătură cu apartenența la UE, românul mediu pare să spună ^{vi}:

- de când am intrat în UE sunt ceva mai liniștit;
- mă aștept ca țara să meargă mai bine din punct de vedere economic, iar eu să am o mai mare siguranță a vieții personale;
- politic, în interior, nu prea se vad efectele pozitive. Și nici nu au cum, pentru că aici ar fi în principal rolul clasei noastre politice să ordoneze lucrurile.
- este adevărat că deocamdată nu prea înțeleg cum funcționează această instituție și nu cred că vocea mea se poate auzi la Bruxelles foarte ușor;
- deocamdată, nici eu și nici țara mea nu prea ne auzim la Bruxelles;
- acolo contează mai ales vocea țărilor mari;
- rămân totuși optimist, este posibil ca în viitor să fim luați în seamă în mai mare măsură în cadrul UE. E prea devreme, după numai câteva luni de zile, să mă declar dezamăgit.
- principalul temei al continuității de încredere în UE este dat de faptul că am fost acceptat într-un club de țări care cooperează între ele pe principii de modernitate, democrație și eficiență

Tabelul 11. Valori/sentimente asociate cu încrederea în UE

		România	NSM10	UE15
Valori/sentimente ale apartenenței la UE în conștiința personală	Siguranța personală	+	+	+
	Stabilitatea economică a țării	+	+	+
	Stabilitatea politică a țării		+	+
	„opinia mea contează” în UE			+
	„opinia țării contează” în UE	+	+	+
	„în viitor țara va avea mai multă influență în UE”	+	+	
	“interesele țării sunt luate în considerație în UE”		+	+
	“țările mari au cea mai mare putere în UE”	+		+
	Sentiment de implicare în problemele europene			+
	Sentiment de înțelegere a modului de funcționare a UE		+	+
Valori ale UE ca instituție generatoare de	modernitate	+	+	+
	democrație	+	+	+
	protecție		+	+
	tehnocrație			
	eficiență	+	+	+

Exemplu de mod de citare a tabelului: sentimentul de siguranță personală sporită prin apartenența la UE are o contribuție pozitivă și semnificativă la manifestarea încrederii în UE, la nivelul României. Tabelul a fost construit prin estimarea asocierii între sentimentul de încredere în UE și diferite valori sau sentimente susținute de cei intervievați. Tehnic, fiecărei coloane din table îi corespunde un model de regresie multiplă în care variabila dependentă a fost încrederea în UE (1 da, 0 nu) iar predictorii au fost dați de variabilele indicate pe liniile tabelului. Variabile de control folosite în modelele de regresie: vârsta, sexul, educația și mediul rezidențial. Cu + am notat situațiile în care coeficienții de regresie logistică sunt semnificativ diferiți de 1.

Pe măsură ce vechimea în Uniune sporește, încărcătura simbolică a acestei instituții se îmbogățește. Pentru cetățeanul mediu din NSM10 s-a consolidat deja o legătură mentală între stabilitatea politică din propria țară și încrederea în UE. Respectiva încredere a început să fie întemeiată și pe sentimentale că interesele propriei țări sunt luate în considerație în UE, că aceasta funcționează și ca o instituție regională de protecție a membrilor ei. Este, din ce în ce mai mult o încredere bazată și pe înțelegerea modului în care funcționează instituțiile UE. Cel mai greu pare să apară sentimentul de participare, de implicare în funcționarea Uniunii. Modernitatea și democrația sunt principalele caracteristici pozitive pe care românii le atașează UE (Figura 13).

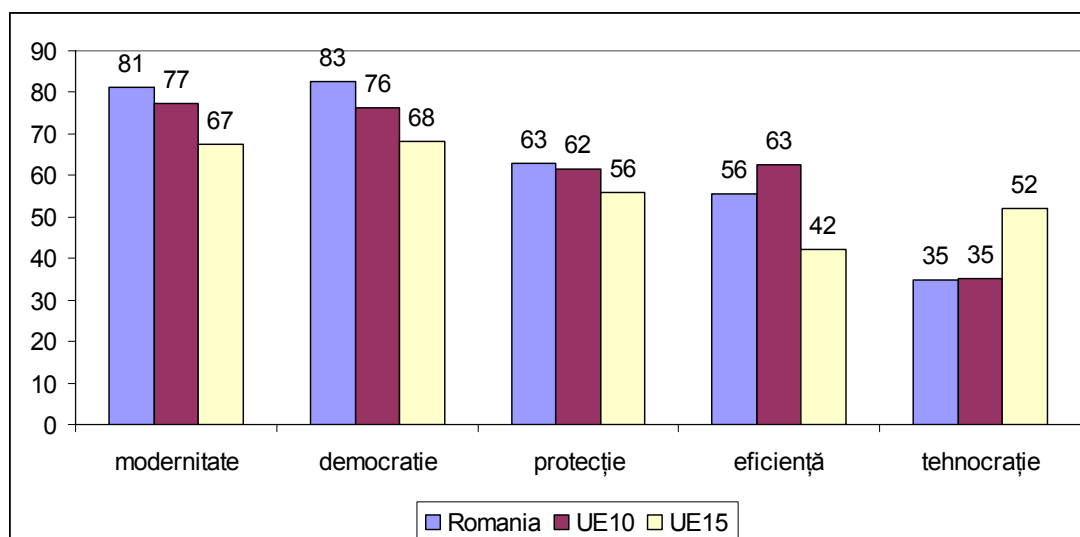

Figura 13. Valori asociate UE (%)

Exemplu de mod de citire: 81% dintre românii intervievați pentru EB67 menționează că „modern” descrie bine sau foarte bine părerea pe care ei o au despre UE.

Împreună cu polonezii, slovaci, spaniolii și irlandezii, românii manifestă maximum de entuziasm despre modernitatea UE (Figura 14). A spune că UE este modernă echivalează cu a-i acorda o mare valoare instituțională. Criticile cele mai severe asupra acestei valori vin din partea danezilor, suedezilor și olandezilor. În linia știută, critici consistente la adresa modernității UE vin și din partea britanicilor și francezilor.

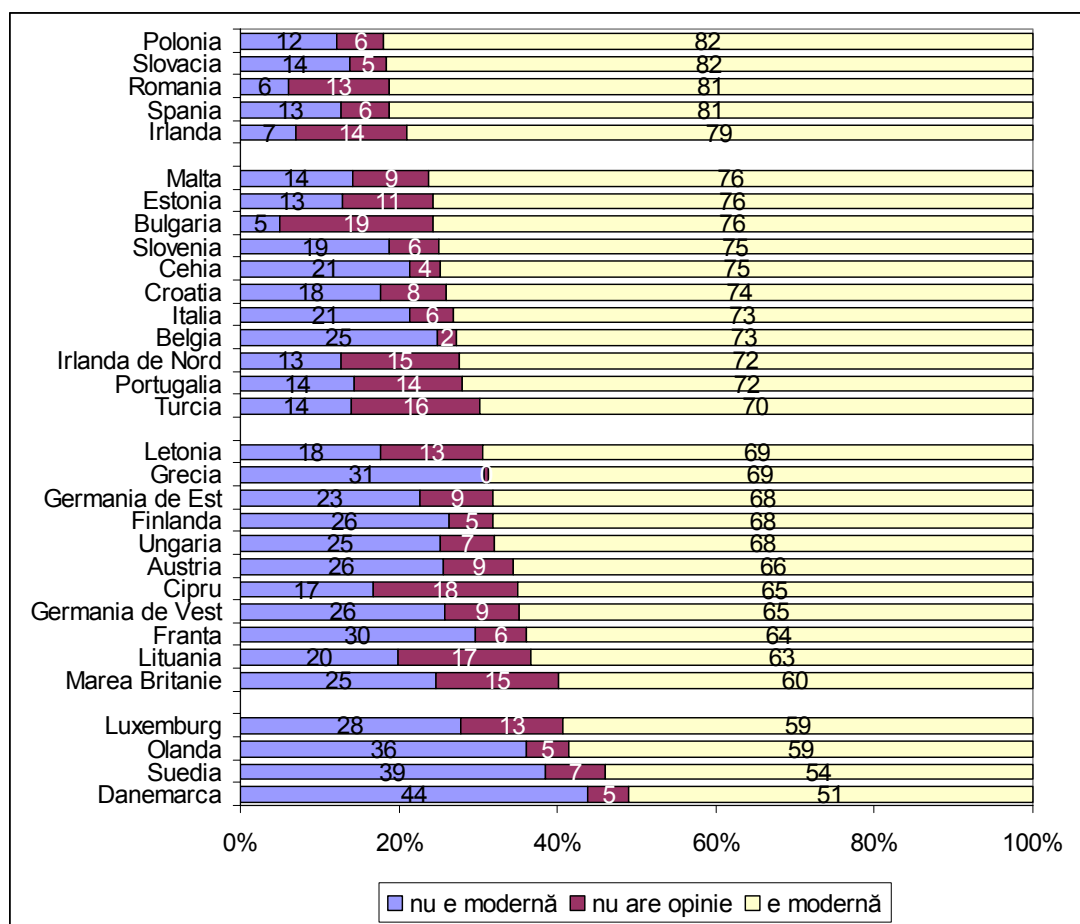

Figura 14. Opinia despre modernitatea UE (%)

Beneficii

Uniunea Europeană este percepută în bună măsură prin beneficiile pe care le asigură statelor membre, cetățenilor din aceste țări. La o întrebare foarte generală de genul “Luând totul în considerare, apreciați că România beneficiază sau nu ca urmare a apartenenței la Uniunea Europeană?” 69% dintre românii intervievați dau un răspuns afirmativ. Răspunsurile se referă la beneficii obținute deja, la cele în curs de obținere sau la cele viitoare. Fiind vorba de o perioadă de început de integrare este probabil că sunt avute în vedere mai ales avantajele viitoare, așteptate. Desigur, comparațiile între țări sunt dificil de făcut pentru că vechimea lor în UE este diferită și fluxurile de beneficii sunt diferențiate semnificativ și în funcție de durata de apartenență la Uniune. Considerate separat pe gruparea vechi versus noi state membre, procentele pot fi comparate mai ușor.

Cei mai mulțumiți de beneficiile de apartenență la UE, din seria NSM10, sunt lituanienii, estonienii, polonezii și slovacii cu procente de peste 75%. Cei mai nemulțumiți, din anul 2004 de aderare, sunt ungurii, ciprioții și letonii.

Românii și bulgarii deși au aderat în același moment la UE au percepții diferite. Numai 50% dintre bulgari apreciază că țara lor beneficiază de apartenența la Uniune. Acest lucru înseamnă cu aproape 20 puncte procentuale mai puțin decât în cazul românilor.

Din seria vechilor state membre, cei mai mulțumiți de beneficiile apartenenței la UE sunt, de departe, irlandezii cu un scor de 86%. Urmează danezii, spaniolii și grecii cu procente de peste 75% mulțumire în ce privește beneficiile. Nemulțumirile cele mai puternice sunt în rândul britanicilor (45% nemulțumiți), austrieților (43%), suedezilor (43%) și finlandezilor (41%).

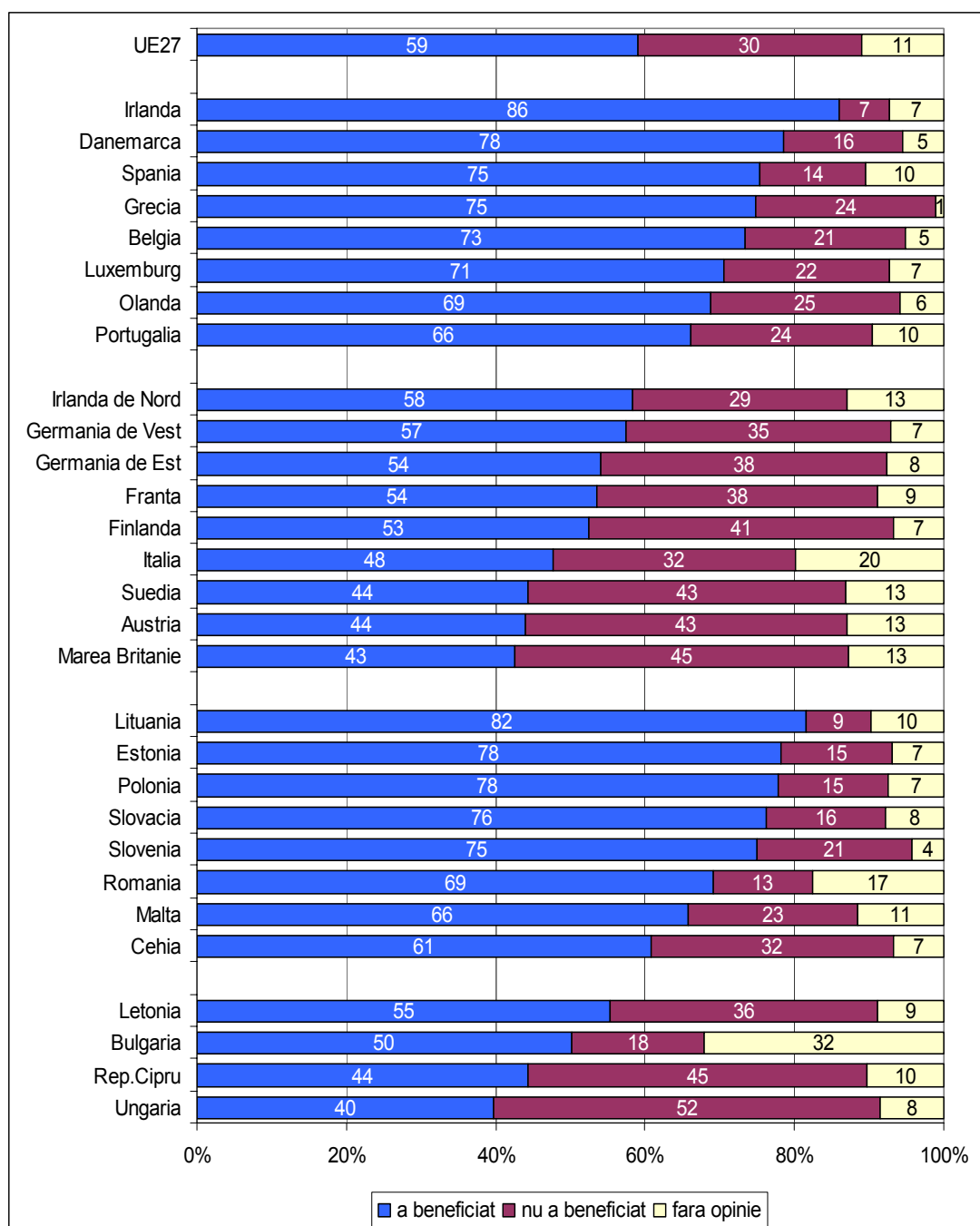

Figura 15. “Luând totul în considerare, apreciați că țara dvs. beneficiază/a beneficiat sau nu ca urmare a apartenenței la Uniunea Europeană?”

Interesant de comparat ponderea celor care consideră că țara „beneficiază” de calitatea de membru la UE și ponderea celor care apreciază că aderarea țării lor este „un lucru bun”. În principiu, cele două evaluări vizează un aspect comun, referitor la percepția pozitivă sau negativă a calității de membru al UE (Figura 16). Grecii, spre exemplu, susțin în proporție de 75% că țara lor beneficiază de pe urma calității de membru în UE. Cei care susțin afirmația mai generală „aderarea Greciei este un lucru bun” sunt însă mult mai puțini, numai în proporție de 54%. La celălalt pol, germanii apreciază că „aderarea este un lucru bun” în proporție de 66% dar numai 57% sunt mulțumiți de beneficiile aderării. De unde provin aceste diferențe între mulțumiții de beneficii și cei mulțumiți de aderare?

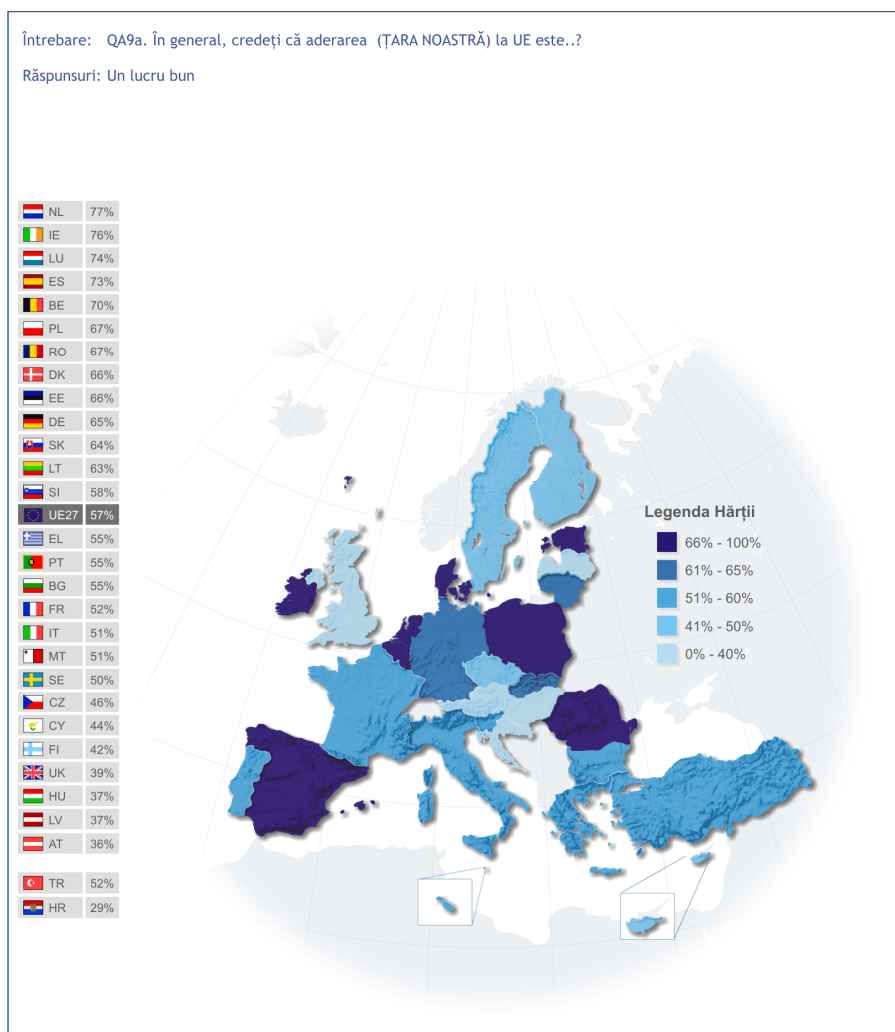

Figura 16. Ponderea persoanelor care consideră că aderarea propriei țări la UE este „un lucru bun”

Rolul esențial în diferențierea celor două opinii revine, după cum sugerează datele, experienței asociate cu valul de aderare. Țările în care opinia despre beneficii este mai bună decât cea despre aderare în genere, ca lucru „bun”, sunt, majoritar, cele din valul sudic al aderării din 1981 sau din valul 2004. Cei care spun „aderarea este bună” dar „nu ne aduce prea multe avantaje” provin, mai ales, din țările fondatoare sau din valul de aderare 1995.

Ponderea persoanelor care consideră că „țara beneficiază de calitatea de membru UE”	Grecia	Letonia	Lituania	Slovenia	Cehia	Malta	Estonia	Danemarca	Slovacia	Portugalia	Polonia	Finlanda	Irlanda	Italia	German. Est	Suedia	Olanda	German. Vest
aderarea țării la UE este „un lucru bun”	75	55	82	75	61	66	78	78	76	66	78	53	86		48	54	44	69	57
Diferență între „beneficiază” și „este un lucru bun”	21	18	18	17	15	14	13	12	12	11	11	10	10		-4	-5	-6	-8	-9

Înțelegerea percepției cetățenilor din diferite țări asupra beneficiilor de apartenență la UE este importantă pentru că o bună parte din sentimentele față de această macroinstituție derivă din natura evaluărilor legate de beneficiile respective. Încrederea în UE, spre exemplu, apare în proporție mult mai mare în categoria celor care definesc relația cu UE ca benefică pentru propria țară față de situația în care relația țării cu Uniunea nu este considerată aducătoare de beneficii. La nivelul României, procentul celor care au încredere în UE din totalul celor care consideră că țara are beneficii datorate apartenenței la UE este de 79%. Procentele corespunzătoare pentru NSM10 și pentru UE15 sunt asemănătoare (Figura 18). Invers, din totalul celor care apreciază că țara nu are beneficii din apartenența la Uniune, ponderea euroscepticilor este de peste 60%.

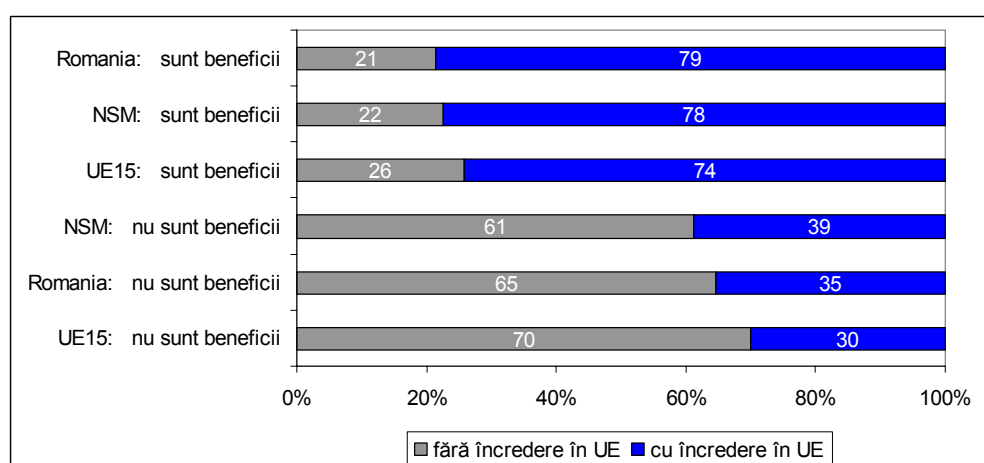

Figura 17. Opinia față de beneficiile apartenenței la UE și încrederea în Uniune

Din totalul persoanelor din UE15 care consideră că țara are beneficii datorate apartenenței la UE, 74% declară că au încredere în Uniune.

Considerate la nivel de țară, datele indică o bună concordanță între curba încrederii și cea a beneficiilor în raport cu UE (Figura 18). România face parte din grupa țărilor în care nivelul încrederii (65%) este foarte apropiat de cel al satisfacției față de beneficiile apartenenței la Uniune (69%). Este și cazul Cehiei, Maltei și Sloveniei în categoria noilor state membre sau al țărilor Benelux și Portugaliei, în seria vechilor state membre.

Acest gen de situație contrastează clar cu cel al țărilor în care satisfacția față de beneficiile apartenenței depășește considerabil nivelul încrederii în UE. Tipic este cazul Irlandei cu 86% satisfacție față de beneficii, dar încredere de numai 54%. Aceluiași model i se subsumează și Danemarca. Ambele țări au aderat la UE în anul 1973. Spania și Grecia, țări care au intrat în UE în 1981 au un raport similar între nivelul de satisfacție legat de beneficii și nivelul de încredere. Rezultă că majoritatea țărilor care au intrat în UE în anii 70-80 au un model comun de raportare la UE caracterizat prin satisfacție sporită față de beneficiile integrării (peste 75%), dar încredere redusă în Uniune (de nivel 54-65%). Excepțiile de la această regulă sunt Marea Britanie din anul de aderare 1973 și Portugalia din anul 1981.

Există și un alt tip de raportare caracterizat prin încredere mai mare decât nivelul de satisfacție față de beneficiile statutului de stat membru. Este cazul Ungariei cu 62% scor de încredere, dar cu numai 40% procent de populație mulțumită de beneficiile apartenenței. În situație similară, din seria vechilor state membre, se află Suedia și Finlanda din anul de aderare 1995, dar și Italia, din grupul celor șase state membre fondatoare.

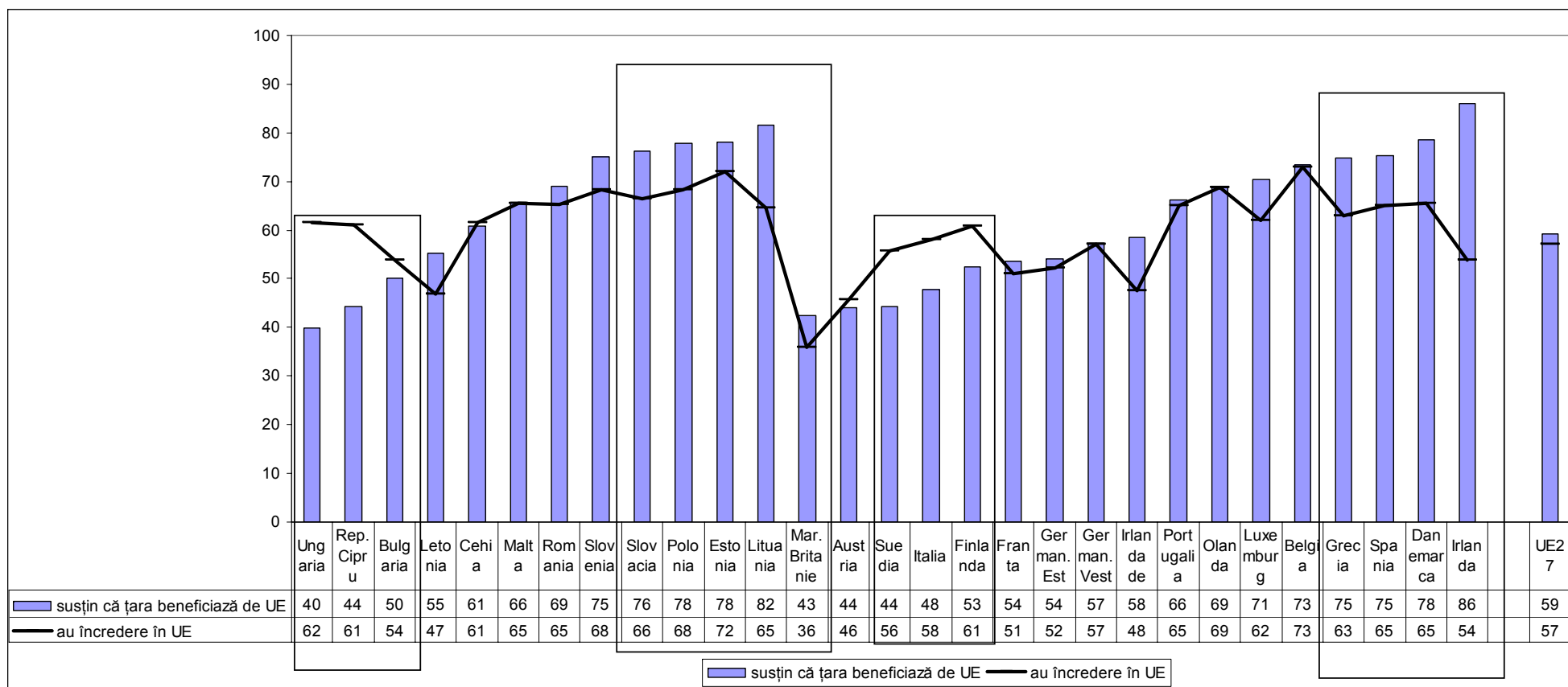

Figura 18. Ponderea persoanelor care consideră că țara „beneficiază ca fiind stat membru al UE” și a celor care au încredere în UE, pe țări

Exemplu de citire a datelor: 62% dintre unguri au încredere în UE, dar ponderea celor care consideră că țara „beneficiază de apartenența la UE” este de numai 40%

Informare

Un sfert dintre români apreciază că sunt bine informați asupra “chestiunilor politice”^{vii} europene”, față de 31% procentul corespunzător pe total Uniunea Europeană. Tendința generală, în România, dar și la nivelul UE27, este ca intervievații să se considere mai bine informați decât cetățeanul mediu din propria țară (Figura 19). Decalajul este de aproape 10 puncte procentuale în România: 15% dintre cei intervievați consideră că oamenii din România sunt bine informați; atunci când întrebarea are un referent personal, procentul care rezultă este de 25%.

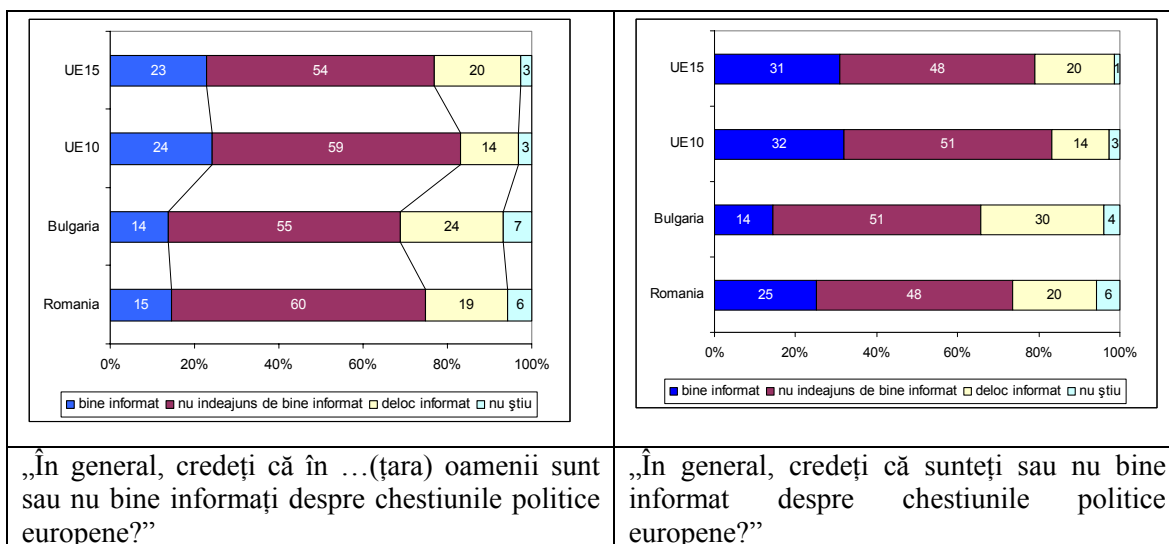

Figura 19. Percepția gradului de informare personală și publică asupra temelor de politică europeană^{viii}

Variațiile între țări legate de autoevaluarea gradului de informare personală despre politicile europene sunt extrem de mari. Bulgarii și francezii, spre exemplu, se consideră ca fiind cel mai puțin informați, cu procente sub 20%. La celălalt pol, slovenii și luxemburhezii, cu procente apropiate de 50%, se percep ca fiind cei mai informați (Figura 20). Evident, este vorba de percepții și nu de stări de fapt, de grade de informare. De unde derivă diferențierile menționate? Dificil de spus. Poate fi vorba de diferențiere efectivă din punct de vedere al gradului de informare dar, mai ales, de exigențe diferite în autoevaluare.

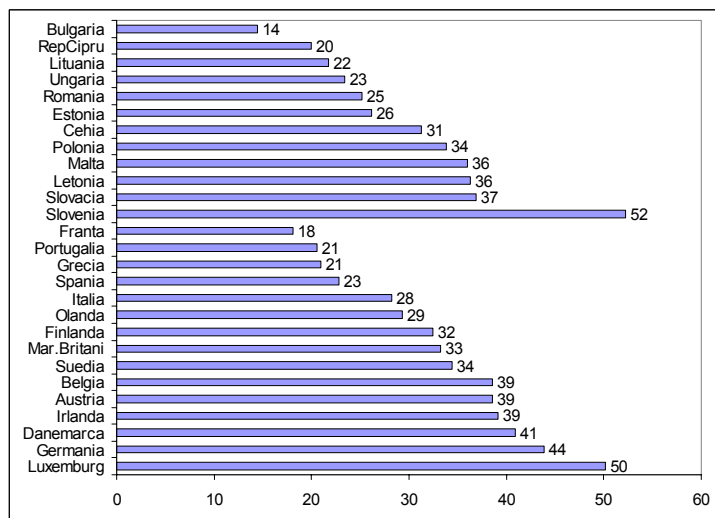

Figura 20. Ponderele persoanelor care consideră că au un grad bun de informare asupra temelor de politică europeană, pe țări

Ponderea celor care se consideră bine informați pe domenii specifice din cadrul politicilor UE este semnificativă, foarte probabil, pentru gradul de actualitate a tematicii respective în dezbaterile publice (Tabelul 12). Ponderea maximă a celor informați pe o problemă specifică, în UE15, spre exemplu, este de 36% în legătură cu tematica de protecție a mediului. În același grup de țări, terorismul și sănătatea sunt domeniile în care populația se consideră, de asemenea, bine informată.

Tabelul 12. Ponderea persoanelor care cred că sunt bine informate asupra măsurilor luate la nivel de UE referitor la.... (%)

	România*	NSM10	UE15
mediu	19	38	36
terorism	17	30	31
sănătate	21	33	30
energie	15	28	29
economie	13	32	29
transporturi	16	24	29
imigrare	17	24	27
criminalitate	15	31	26
politică externă /apărare	15	26	25
protecția consumatorilor	17	29	25
impozitare	19	25	24
șomaj	16	28	24
agricultură	14	23	22
sprijin pentru regiuni sărace	12	22	21
concurență	9	18	20
cercetare științifică și tehnologică	8	17	19
	100	100	100

*Eroarea de reprezentativitate pentru datele referitoare la România (588 subiecți în subșantionul la care a fost aplicată întrebarea referitoare la gradul de informare) este, pentru o dispersie de 0.21×0.79 și un nivel de încredere de 5%, egală cu 3.4%. Rezultă că, luând în considerație marja de eroare, posibilitățile de ierarhizare a evaluărilor sunt reduse. În cazul NSM10, eroarea maximă de reprezentativitate, specificată pe întrebare și pe subșantionul la care s-a aplicat întrebarea, este de 2.2%. Pentru UE15, eroarea corespunzătoare este de 0.8%.

Cetățenii din UE15 se consideră a fi cel mai puțin informați pe teme referitoare la cercetarea științifică, la concurență și la sprijinirea regiunilor sărace.

Pentru români, informarea specifică, pe teme, este autopercepută ca fiind mult mai slabă decât în UE. Mediul, sănătatea și impozitarea sunt temele de politică europeană în legătură cu care persoanele intervievate în România se consideră a fi cel mai bine informate, dar la un nivel considerabil mai mic decât în UE15 sau în NSM10. Informarea minimă este, ca și în UE15, pe domeniile legate de cercetare, concurență și dezvoltare regională.

La nivelul vechilor state membre ale UE sunt relativ bine structurate relațiile de informare pe teme considerate actuale la nivelul agendei publice: 42% dintre cetățenii din UE15 care consideră că problemele de mediu sunt importante la nivelul țării lor declară, în același timp, că sunt bine informați în domeniul politicilor europene aferente domeniului; în aceeași grupare de țări, cei care se consideră a fi bine informați pe politici europene de mediu, din totalul celor care nu consideră protecția mediului ca temă importantă, este de numai 35%. Cel de-al doilea procent este semnificativ mai mic decât primul. Constatarea susține ipoteza mai generală a unor comportamente de informare mai active pentru cetățenii din UE15 care au

conștiința faptului că problemele vizate de politicile din domeniul respectiv sunt de mare actualitate pentru țara lor. Relația se regăsește și pentru spațiul țărilor din NSM10 (a se compara procente de 48% și 38% din Tabelul 13). Pentru populația interviuată din România relația anterior menționată nu mai apare ca fiind semnificativă. Situația se menține la fel și pentru alte perechi de relații între problemele percepute ca actuale și interesul pentru informare despre politicile care le vizează. Cetățeanul mediu din UE15 sau din NSM10 tinde să fie mai bine informat asupra politicilor europene care vizează domenii active ale agendei publice din țara proprie. Nu la fel se întâmplă lucrurile și cu cetățeanul mediu din România. Acesta din urmă nu a ajuns să fie mai bine informat asupra politicilor europene legate de domeniile pe care le consideră de maximă relevanță în cadrul agendei publice românești^{ix}.

Tabelul 13. Asocierea între actualitatea problemelor de mediu și gradul de informare în legătură cu politicile din domeniu la nivel de UE (%)

Consideră că informarea proprie în legătură cu politicile de mediu ale UE este bună	Nu consideră problemele de mediu ca fiind importante pentru propria țară			Consideră problemele de mediu ca fiind importante pentru propria țară		
	România	NSM10	UE15	România	NSM10	UE15
nu/nu știe	81	62	65	85	52	58
da	19	38	35	15	48	42
	100	100	100	100	100	100

Exemplu de mod de citire a datelor: 15% dintre românii care apreciază că problemele de mediu sunt printre cele mai importante din țară susțin, în același timp, că sunt bine informați asupra politicilor europene din domeniul protecției mediului. Dat fiind modul de culegere a datelor, prin alternarea unor întrebări pereche pe subșantioane naționale, datele din tabel se referă numai la jumătate din eșantioanele naționale la care se face referință prin modul de structurare a tabelului.

Probabil că este nevoie de mai mult timp pentru ca informarea personală a românilor asupra politicilor europene să ajungă să fie un răspuns la temele de maximă actualitate în agenda publică. Timpul în sine nu rezolvă problema, însă. Funcționarea mass media și accesul la internet pot fi factori importanți în structurarea unei astfel de relații și pentru spațiul românesc. Pornind de la această premisă am reluat analiza relației dintre temele agendei publice și autoevaluarea gradului de informare pe politici europene numai pentru persoanele care au acces la internet de acasă. Altfel spus, am analizat comportamentul de informare pe politici europene numai pentru „internauți”, pentru persoanele care au acces la internet din propria locuință.

Aceștia sunt, în populația cu vârsta de 15 ani și peste, în proporție de:

- 54% în UE15,
- 37% în NSM10 și
- 20% în România.

Sunt internauții din România persoane cu comportamente de informare similară cu cele din UE15 sau din NSM10? Un prim pas spre răspuns este dat prin reconstruirea tabelului de mai sus numai pentru utilizatorii de internet (Tabelul 14). În aceste condiții de comparație limitată la un segment de populație cu bune abilități de informare electronică, românii manifestă un comportament consistent cu cel din NSM10 sau din UE15: 36% dintre românii care au și acces la internet și apreciază ca prioritară problemele de mediu pentru țară susțin că sunt bine informați în materie de politici europene în domeniu. Este un procent de 2.4 ori mai mare decât cel pe total național. În plus, constatăm că procentul respectiv este mai mare și decât cel înregistrat pentru internauții români care nu consideră problemele de mediu ca prioritară (vezi 31% în Tabelul 14). Strict pe tema informării în legătură cu politicile de mediu, românii utilizatori de internet au un comportament de tipul celui înregistrat în NSM10 dar nu atât de bine structurat precum cel al utilizatorilor de internet din UE15^x.

Tabelul 14. Asocierea între actualitatea problemelor de mediu și gradul de informare în legătură cu politicile din domeniu la nivel de UE. Estimare numai pentru persoanele care au acces la internet de acasă (%)

Consideră că informarea proprie în legătură cu politicile de mediu ale UE este bună	Nu consideră problemele de mediu ca fiind importante pentru propria țară			Consideră problemele de mediu ca fiind importante pentru propria țară		
	România	NSM10	UE15	România	NSM10	UE15
nu/nu știe	69	53	60	64	42	54
da	31	47	40	36	58	46
	100	100	100	100	100	100

Exemplu de mod de citire a datelor: 36% dintre românii care au acces la internet și apreciază că problemele de mediu sunt printre cele mai importante din țară susțin, în același timp, că au o bună informare asupra politicilor europene din domeniul protecției mediului. Dat fiind modul de culegere a datelor, prin alternarea unor întrebări pereche pe subeșantioane naționale, datele din tabel se referă numai la jumătate din eșantioanele naționale la care se face referință prin modul de structurare a tabelului. Pentru detalii tehnice de interpretare a datelor în tabel vezi și nota x de la sfârșitul raportului.

Modele culturale

În seria valorilor care ordonează comportamentele culturale, EB67 pune în evidență în special, opțiunile legate de consumul mediatic la nivelul știrilor și orientările de identitate spațială.

Stiluri sociale în consumul de știri

Persoanelor intervievate li s-a cerut să menționeze „domeniile de știri” care îi interesează cel mai mult. La nivelul diferitelor țări apar combinații diferite între preferințele populației pentru știrile centrate pe

- politică,
- economie,
- artă-cultură,
- cercetare științifică,
- sport,
- divertisment și vedete.

Aceste combinații dau ceea ce ar putea fi numit *stilul social* în consumul de știri. Identificarea unor astfel de stiluri este indicativă pentru similitudini culturale între populații din diferite țări. În noile state membre, inclusiv în România, preferința maximă este acordată emisiunilor de divertisment și știrilor referitoare la vedete (

Tabelul 15). În statele vechii Uniuni, preferința maximă este pentru sport. Pe locul trei în România, dar și în restul UE, se află sportul.

Tabelul 15. „Care dintre următoarele domenii de știri vă interesează cel mai mult? **” (%)

	România	Bulgaria	NSM	UE15	
Divertismentul și vedetele	57	43	43	31	35
Sportul	39	32	40	40	40
Politica	31	39	28	35	34
Economia	27	23	31	28	28
Artele și cultura	21	21	30	33	32
Cercetarea științifică	17	20	19	34	31
Altul (SPONTAN)	7	6	3	5	5
Nu știu	4	8	4	3	3

**Întrebarea QB1

Interesul pe care îl au românii față de sport, politică și economie este foarte apropiat de cel constatat la nivel mediu, pe total UE. Interesul românilor pentru cercetare științifică este la nivelul mediu din NSM10 dar la numai jumătate din media pe UE15.

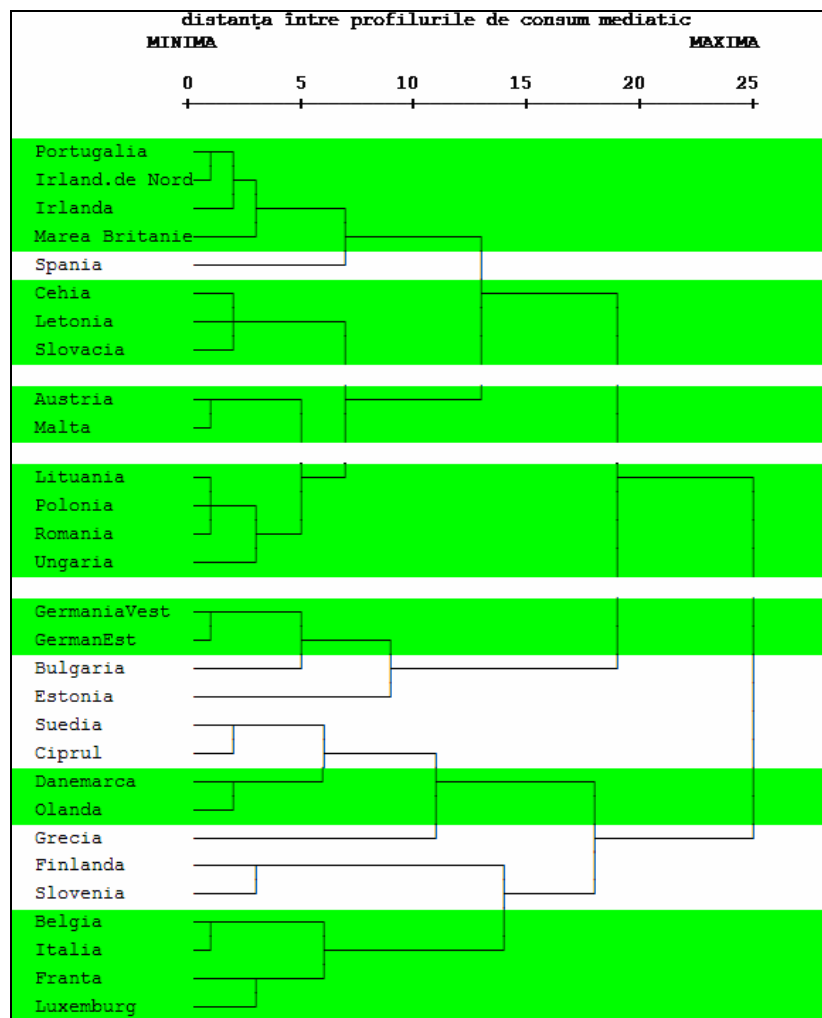

Figura 21. Gruparea țărilor în funcție de similitudinile între știrile preferate din mass-media^{xi}

Cu cât bara verticală care unește țările este mai apropiată de 0, cu atât similitudinea profilurilor lor de consum mediatic este mai mare. România, spre exemplu, se aseamănă cel mai mult cu Polonia și Lituania și, în al doilea rând, cu Ungaria, sub aspectul stilului social în consumul de știri.

Românii au un stil de consum mediatic, în materie de știri, foarte apropiat de cel al polonezilor, lituanienilor și ungurilor (Tabelul 16). Este un stil dominat de divertisment și de sport. Pe locul trei este tematica economică, iar cea politică pe locul patru. În acest spațiu cultural, divertismentul și sportul dețin prioritatea. Austriezii și maltezii au un profil similar. Îi particularizează un mai mare interes pentru politică și cultură decât în cazul țărilor din a căror grupare face parte și România.

Cehia, Slovacia și Letonia formează o altă grupare în care pe primele locuri se află divertismentul și sportul. Pe locul trei în ierarhia preferințelor în acest caz nu mai este economia, ci arta și cultura.

Majoritar, țările din cele trei grupări anterior prezentate aparțin spațiului central-european (Austria, Ungaria, Cehia, Slovacia, Polonia), cu extensii la sud în România și la nord în spațiul baltic.

Politica pare să fie de maxim interes în Danemarca și Olanda, dar și în Germania. Centrarea pe artă, cultură și știință este caracteristică grupării formate din Franța, Italia, Belgia și Luxemburg.

Tabelul 16. Ponderea persoanelor care preferă diferite tipuri de știri, pe grupuri de țări cu profil similar (%)

	Divertismentul și vedetele	Sportul	Economia	Politica	Artele și cultura	Cercetarea științifică
Austria, Malta	53	45	20	36	33	22
România, Polonia, Lituania, Ungaria	47	39	30	28	26	19
Cehia, Letonia, Slovacia	45	44	29	28	39	16
Germania	37	38	31	52	29	35
Irlanda, Marea Britanie, Portugalia	34	44	25	26	27	27
Belgia, Italia, Franța, Luxemburg	28	38	27	33	35	38
Danemarca, Olanda	27	39	38	56	40	43

Au fost incluse în aceeași grupare țări cu profiluri similare conform dendrogramei din Figura 21. Țările care nu se încadrează în grupări de mare omogenitate au fost excluse din analiză.

Identificarea cu localitatea

Localismul ca legătură afectivă puternică în raport cu propria comunitate de rezidență se manifestă în mai mare măsură la cei care nu au acces la internet decât la utilizatorii de internet (Figura 22). În cazul României, diferențierea este de la 52%, scor de identificare locală foarte puternică la cei cu internet, la 58% scorul corespunzător celor fără acces la internet (media pe țară fiind de 57%, comparativ cu media de 51% pe total UE27).

Este diferențierea menționată un reflex al distanțării afective a internaților în raport cu spațiul lor de viață comunitară? Altfel spus, pentru persoane de situație socială similară sub aspectul educației, rezidenței, categoriei de vârstă sau unei alte coordonate de statut, accesul la internet induce un răspuns diferit? Este cultura de utilizator internet un determinant al localismului? Întrebarea nu poate primi un răspuns decât dacă realizăm grupări de populației omogene pe diferite categorii de situație socială și ulterior comparăm diferențierea lor în materie de localism funcție de practica de utilizare sau neutilizare a internetului. Este ceea ce am făcut în baza unui experiment statistic prezentat în anexă (Tabelul A 5, modelul redus). Pe ansamblu UE, persoanele care declară că sunt foarte atașate de localitatea în care trăiesc tind să fie :

- femei mai mult decât bărbați,
- vârstnici mai mult decât tineri,
- persoane cu educație medie sau superioară versus persoane cu nivel redus de educație,
- persoane mulțumite de propria viață, care nu folosesc internetul,
- săteni din țările cu nivel redus de dezvoltare economică, în special din țările valului de aderare din 2004.

Rezultă că se poate identifica o cultură specifică a utilizatorilor de internet care favorizează reducerea localismului, independent de resursele specifice de vârstă, educație și rezidență asociate cu practicile de folosire a internetului.

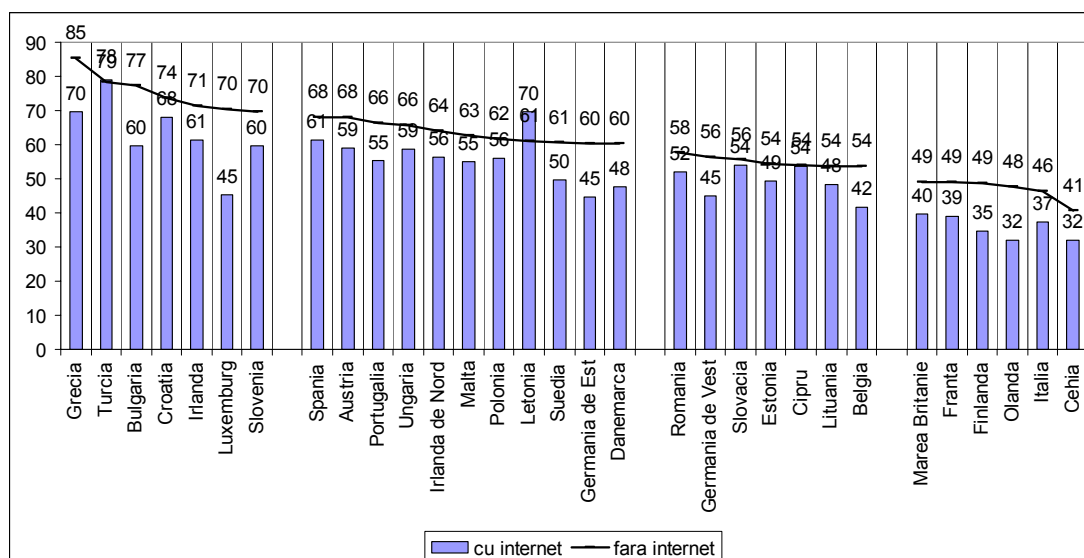

Figura 22. Ponderea persoanelor care se simt foarte atașate de localitatea de domiciliu funcție de accesul la internet, pe țări

Exemplu de lectură: 85% dintre grecii fără acces la internet de acasă se simt foarte puternic legați de propria localitate, față de 70% procentul corespunzător pentru cei care au acces la internet. În chestionar întrebarea Q33 a fost formulată în termeni de atașament - „cât de atașat vă simțiți față de satul/orașul dvs.?” , cu răspunsuri pe o scala de patru trepte, de la „foarte atașat” la „deloc atașat”. Pe total UE27, distribuția răspunsurilor a fost de 51% „foarte atașat”, 35% „destul de atașat”, 10% „nu prea atașat”, 3% „deloc atașat” și 1% „nu știu”. Cu o astfel de distribuție este clar că ceea ce contează este, mai ales, diferența dintre cei „foarte atașati” și restul.

Relația dintre localism și nivelul de dezvoltare economică a țării nu este una foarte stabilă, puternică. În momentul în care sunt luați în calcul și alți factori cultural-religioși apar nuanțe. Faptul de a locui într-o țară preponderent ortodoxă - precum Grecia, Bulgaria, România sau Cipru – pare să fie mai important în favorizarea localismului comparativ cu nivelul de dezvoltare economică (Tabelul A 7, modelul extins). Țările de tip ortodox, indiferent de nivelul lor de dezvoltare economică, tind să aibă manifestări mai puternice de aderență a populației la localism.

Identificarea cu țara

Procentul românilor care declară că sunt foarte atașati de țara în care trăiesc este de 52%, valoare semnificativ mai mică decât cea pe media UE27 (Figura 23). Variația sentimentului de identitate cu țara este foarte mare, de la un maxim de peste 75% în Grecia, Bulgaria și Danemarca, la un minim de sub 45% în Cehia, Olanda, Germania și Irlanda.

Cifre de acest gen nu indică ponderea „naționaliștilor” în diferite țări sau regiuni. Un diagnostic de „naționalism” nu poate fi pus pe baza unei informații limitate la răspunsurile la o singură întrebare. Analize anterioare^{xii} pe care le-am întreprins cu date mult mai bogate au permis diferențierea între „naționalismul identitar” ca afirmare neagresivă a apartenenței la un macrogrup cultural și „naționalismul de segregare”, marcat prin afilierea simultană la un grup național și prin respingerea alterității, a celor de altă naționalitate sau etnie. Informația pe care o oferă EB67 nu permite identificarea variantelor de naționalism, ci constituie o măsură globală a identificării naționale accentuate, de tip identitar sau segregacionist.

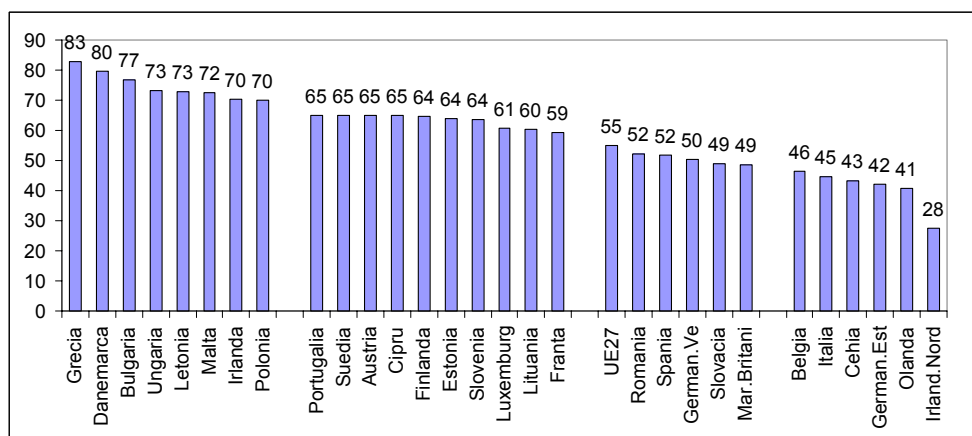

Figura 23. Ponderea persoanelor care consideră că sunt foarte atașate de țara în care trăiesc

Pe total UE27, utilizatorii de internet sunt mai puțin identificați cu propria țară (51%) decât cei care nu folosesc internetul (59%). La prima vedere s-ar putea trage concluzia că internații sunt „mai moderni” și în consecință, manifestă legături mai slabe cu propria țară sub aspect afectiv. Interpretarea pare cu atât mai tentantă cu cât diferențierea menționată se regăsește în același sens și UE15 și în NSM10, și în România și în Bulgaria (Tabelul 17).

Tabelul 17. Ponderea persoanelor foarte atașate de țara în care trăiesc, funcție de utilizarea internetului

	Au internet acasă		Total
	nu	da	
România	53	48	52
Bulgaria	79	70	77
NSM10	67	61	65
UE15	56	49	53
UE27	59	51	55

În fapt, lucrurile nu stau așa. Nu cultura asociată cu folosirea internetului este cea care justifică diferențele menționate. Dacă se iau în considerare grupuri cu resurse materiale și umane similare, diferite însă numai prin accesul la internet, atunci diferențele de mod de raportare la propria țară nu mai apar ca fiind semnificative între cei care folosesc și cei care nu folosesc internetul (Tabelul A 6).

Voi spune, deci, că nu cultura digitală legată de folosirea internetului duce la diferențieri în identificarea cu țara, ci resursele asociate cu practicile de folosire a internetului (educație, vârstă, mediu rezidențial, stare materială, etc.).

Persoanele cu mai multe resurse - mai ales orășenii tineri și educați – tind să se identifice cu propria țară în mai mică măsură decât cele cu resurse reduse.

Pe ansamblu UE, identificarea cu propria țară este mai mare la (Tabelul A 6):

- femeii comparativ cu bărbații,
- vârstnici comparativ cu tinerii,
- cei mulțumiți cu propria viață,
- cei care locuiesc în sate din țările preponderent protestante (Danemarca și Finlanda) sau ortodoxe (Grecia, Bulgaria și Cipru, mai puțin România).

În loc de concluzii: revenirea la condiționările culturale

Rezumarea propriu-zisă a lucrării este realizată în partea de început consacrată sintezei. În continuare, voi face câteva comentarii cu caracter interpretativ asupra rolului variabilelor culturale în explicarea diferențierii în cadrul UE.

Într-o Uniune Europeană în care euro-optimismul a câștigat foarte mult teren în ultima jumătate de an, românii încetează să mai fie „cei mai optimiști” în legătură cu Uniunea. Față de toamna anului trecut, ei au rămas la același scor de încredere în UE, dar sunt considerabil depășiți de alți euro-optimiști, mai ales din Belgia, Olanda, Estonia, Polonia și Slovenia.

Deși românii nu mai sunt cei mai optimiști în legătură cu Uniunea, un anume segment social își păstrează însă locul fruntaș. Este vorba de utilizatorii de internet. Pe acest segment, ne menținem în fruntea clasamentului euro-optimiștilor.

Ansamblul datelor argumentează asupra necesității de a proceda la o anume schimbare de accente în analiza datelor de eurobarometru. Nu încrederea în UE pare să fie variabila cheie, ci percepția avantajelor pe care le aduce calitatea de stat membru în Uniune. Din această percepție derivă încrederea și în nivelul ei se regăsesc efecte ale unor condiționări multiple. Experiența asociată cu valul de aderare în UE se impune ca variabilă esențială în înțelegerea contextelor de țară care favorizează diferite moduri de raportare la Uniune. Avantajele actuale sau așteptate ale aderării, spre exemplu, sunt percepute ca fiind de nivel ridicat mai ales în țările care au aderat în valurile 1981, 2004 sau 2007.

Tabloul cultural al UE poate fi reconstituit cu mai mare acuratețe dacă sunt aduse în discuție tipuri sociale identitare, stiluri de consum mediatic sau profiluri de țară din perspectiva practicii religioase.

Fenomenele identitare se structurează prin raportare la sat, oraș, țară sau Uniune. Datele infirmă în mod clar preconcepții legate de opoziții simpliste de genul „localistul este incapabil să fie un bun cetățean al UE, cu loialități și față de această macro-instituție”. Tipul social dominant în UE este cel al euro-optimistului cu puternice rădăcini local-naționale. Un sfert din populația Uniunii este formată din persoane care au încredere în Uniune, dar și loialități foarte puternice față de localitatea sau țara în care trăiesc. Pentru România, segmentul respectiv este semnificativ mai mare. Sunt bine reprezentate în spațiul european și alte tipuri identitare complementare - euro-optimistul cosmopolit, euroscepticul localist sau „euroscepticul fără rădăcini” - identificabile în spațiul comunitar, național sau macro-regional. În efortul de a stabili legături între profilurile individuale și contextele de țară am apelat la indicatori economici, precum PIBul pe locuitor, sociodemografici, precum speranța de viață la naștere, sau cei referitori la profilul religios al țării. Am constatat în acest sens că economicul, estimat prin PIB, condiționează semnificativ localismul ca atașament puternic la localitate. Nu și identificarea cu țara. Mai mult, chiar pentru explicarea localismului, condiționarea economică tinde să piardă din importanță în momentul în care sunt luate în calcul variabile culturale precum tipul dominant de confesiune la care aderă populația țării.

„Discuția” cu cei 29 215 „interlocutori” aduși de EB în spațiul virtual al propriului calculator m-a obligat să focalizez un subcapitol al raportului pe rolul internetului în noua stratificare socială europeană. Diferențele dintre cei care folosesc și cei care nu folosesc acasă navigarea pe internet este una fundamentală pentru înțelegerea noii dinamicii sociale europene. Dintr-o astfel de interogare a datelor, am aflat că românii nu sunt numai printre cei mai săraci europeni în comunicarea prin internet, dar și printre cei mai diferențiați, cu inegalități cum greu mai pot fi întâlnite în spațiul european. Se structurează tot mai clar ideea că există „două Uniuni Europene”, una a internaților și o alta a celor multiplu dezavantajați prin lipsa accesului la internet.

A avea acces la internet implică nu numai o cultură a comunicării electronice, ci și un set de resurse care fac posibil noul model cultural de comunicare. Elementele de marcă ale acestor resurse sunt nivelul sporit de educație, tinerețea și rezidența în urban.

Anexe

1. Detalii de analiză a datelor

Tabelul A 1. Predicția încrederii în UE, eșantion România, regresie logistică

	Încredere în UE*	
	Exp(B)	p
Vârsta	0.91	0.07
Bărbat*	1.08	0.58
Indice bunuri	1.14	0.01
Mulțumit cu situația financiară proprie	1.50	0.00
Locuiește în urban*	1.45	0.01
Educație**		0.05
primară	1.12	0.71
medie	1.18	0.49
superioară	1.89	0.02
Constant	0.51	0.05
R ² Nagelkerke***	0.10	
% cazuri predicție corectă	68	

* variabile fictive codificate cu 1 pentru prezența atributului și cu 0 pentru absența acestuia.

** categorie de referință - „încă elev”.

*** ** Echivalent coeficient de determinație multiplă din regresia liniară.

Tabelul A 2. Predicția încrederii în guvern, eșantion România, regresie logistică

	Exp(B)	Sig.
Vârsta	0.98	0.76
Bărbat*	1.01	0.94
Indice bunuri	1.01	0.86
Mulțumit cu situația financiară proprie	1.41	0.01
Mulțumit de prezent față de anul anterior	1.26	0.06
Locuiește în urban*	0.90	0.54
Educație**		0.14
primară	2.17	0.04
medie	1.33	0.30
superioară	1.15	0.64
Perioada**		0.25
Perioada de completare chestionar 10-19 aprilie (1)	1.35	0.11
Perioada de completare chestionar 20-29 aprilie (2)	1.31	0.19
Constant	0.07	0.00
R ² Nagelkerke	0.03	
% cazuri predicție corectă	80	

* variabile fictive codificate cu 1 pentru prezența atributului și cu 0 pentru absența acestuia.

** perioada de referință 30 aprilie – 8 mai

Tabelul A 3. Predicția încrederii în UE și a satisfacției față de beneficiile apartenenței la UE, regresii logistice pe eșantion UE27

Predictori	Variabilă dependentă			
	Satisfăcut cu beneficiile apartenenței la UE*		Cu încredere în UE*	
	Raport de șansă (odds ratio)	P>z	Raport de șansă (odds ratio)	P>z
Bărbat*	1.230	0.000	1.008	0.794
Vârsta de 36-54 ani*	0.873	0.001	0.951	0.542
Vârsta de 55+ ani*	0.864	0.083	1.021	0.785
Educație medie*	1.441	0.000	1.179	0.002
Educație superioară*	2.408	0.000	1.366	0.001
Încă elev*	1.759	0.001	1.182	0.336
Cu acces la internet	1.255	0.000	1.036	0.357
Cu autoturism	0.866	0.009	0.995	0.966
Mulțumire cu situația financiară proprie actuală	1.382	0.000	1.368	0.000
Mulțumire cu viața personală	1.472	0.000	1.157	0.001
Consideră că în prezent trăiește mai bine decât cu un an înainte	1.471	0.000	1.229	0.000
Locuiește în urban*	1.096	0.059	1.062	0.383
Locuiește în țară de religie preponderent protestantă*	0.481	0.110	1.891	0.000
Locuiește în țară cu profil multiconfesional*	0.726	0.037	0.977	0.858
Locuiește în țară ortodoxă*	1.430	0.017	0.965	0.725
PIB pe locuitor față de media în UE25, 2005	1.014	0.082	0.993	0.164
Speranță de viață la naștere, bărbați, 2004	0.822	0.001	1.033	0.443
Val de aderare la UE 2004*	1.958	0.040	0.916	0.399
Val de aderare la UE 1995*	0.769	0.671	0.672	0.180
Val de aderare la UE 1981*	4.556	0.002	0.855	0.591
Val de aderare la UE 1973*	0.824	0.713	0.400	0.000
Val de aderare la UE 1957*	1.433	0.483	0.943	0.814
Satisfăcut cu beneficiile apartenenței la UE*			5.350	0.000
R ² Nagelkerke**	0.120		0.170	
N	25837		25837	

* variabile fictive codificate cu 1 pentru prezența atributului și cu 0 pentru absența acestuia.

Rulare în STATA8 cu folosirea variabilei referitoare la țara de rezidență în comanda de cluster pentru corectarea erorilor standard date de nerespectarea condiției de independență a selecției observațiilor. Categoriile de referință sunt: pentru vârstă 15-34 ani, pentru educație – nivelul elementar al educației, pentru profil religios de țară – confesiune catolică preponderentă, iar pentru val de aderare gruparea țărilor din 2007, Bulgaria și România. Exemplu de mod de citire: creșterea speranței de viață la naștere pentru bărbați cu o unitate duce, în medie, la creșterea șanselor de mulțumire față de beneficiile apartenenței cu un raport de șansă de 0.822, ținând sub control valorile celorlalți predictori.

** Echivalent coeficient de determinație multiplă din regresia liniară.

Sursa datelor la nivel de țară referitoare la speranța de viață la naștere și la PIB pe locuitor – *Europe in figures. Eurostat yearbook 2006-2007*, EUROSTAT, European Communities, 2007

Tabelul A 4. Predicția pesimismului și a optimismului, regresii logistice

Predictori	Pesimism pentru viitorul an		Pesimism pentru situația de peste 5 ani		Optimism pentru viitorul an		Optimism pentru situația de peste 5 ani	
	Raport de șansă (odds ratio)	P>z	Raport de șansă (odds ratio)	P>z	Raport de șansă (odds ratio)	P>z	Raport de șansă (odds ratio)	P>z
Bărbat*	1.156	0.259	1.020	0.735	1.095	0.079	1.201	0.000
Vârsta de 36-54 ani*	1.333	0.000	1.362	0.002	0.537	0.000	0.523	0.000
Vârsta de 55+ ani*	1.868	0.000	2.625	0.000	0.257	0.000	0.171	0.000
Educație medie*	0.777	0.009	0.858	0.009	1.312	0.000	1.161	0.045
Educație superioară*	0.808	0.014	0.831	0.094	1.207	0.005	1.196	0.069
Încă elev*	0.741	0.036	0.989	0.933	1.295	0.001	1.400	0.020
Indice bunuri	0.975	0.160	1.062	0.000	1.001	0.968	1.037	0.000
Mulțumire cu situația financiară proprie actuală	0.881	0.343	0.745	0.002	1.039	0.281	0.972	0.516
Mulțumire cu viața personală	0.400	0.000	0.677	0.006	1.343	0.041	1.044	0.732
Consideră că în prezent trăiește mai bine decât cu un an înainte	0.481	0.000	0.281	0.000	1.746	0.000	2.297	0.000
Locuiește în urban*	0.966	0.687	0.983	0.746	1.143	0.037	1.056	0.236
Locuiește în țară de religie preponderent protestantă*	1.351	0.058	1.377	0.054	0.879	0.065	1.052	0.555
Locuiește în țară cu profil multiconfesional*	1.282	0.050	1.355	0.068	0.908	0.673	1.014	0.945
Locuiește în țară ortodoxă*	0.859	0.405	1.233	0.478	0.994	0.961	0.968	0.768
PIB pe locuitor față de media în UE25	0.992	0.003	1.003	0.292	1.000	0.893	0.996	0.020
Locuiește în țară latină*	1.127	0.400	0.752	0.091	1.235	0.008	1.436	0.000
Locuiește în țară din Europa Centrală*	1.731	0.000	1.522	0.047	0.669	0.002	0.625	0.005
Locuiește într-o țară baltică*	0.706	0.070	1.064	0.685	1.304	0.068	1.173	0.232
R ² Nagelkerke	0.17		0.21		0.12		0.19	
N	25837		25837		25837		25837	

* variabile fictive codificate cu 1 pentru prezența atributului și cu 0 pentru absența acestuia. Prin umbrire sunt marcați coeficienții semnificativ diferiți de 1. Categoriile de referință sunt: pentru vârstă 15-34 ani, pentru educație – nivelul elementar al educației, pentru profil religios de țară – confesiune catolică preponderentă. Exemplu de mod de citire: creșterea PIB cu o unitate duce, în medie, la creșterea șanselor de pesimism cu un raport de șansă de 0.992, ținând sub control valorile celorlalți predictorii. Sursa datelor la nivel de țară referitoare la speranța de viață la naștere și la PIB pe locuitor – *Europe in figures. Eurostat yearbook 2006-2007*, EUROSTAT, European Communities, 2007. Pentru definirea tipului religios de țară, vezi Tabelul A 7.

Tabelul A 5. Predicția localismului. Rezultate ale regresiei logistice, pe date UE27

Predictori	Model redus		Model extins	
	Raport de șansă	P>z	Raport de șansă	P>z
Bărbat*	0.94	0.04	0.93	0.04
Vârsta de 36-54 ani*	1.17	0.03	1.18	0.02
Vârsta de 55+ ani*	1.70	0.00	1.74	0.00
Educație medie*	0.67	0.00	0.67	0.00
Educație superioară*	0.60	0.00	0.58	0.00
Încă elev*	0.70	0.00	0.68	0.00
Folosește internetul*	0.84	0.00	0.87	0.02
Are autoturism*	0.97	0.51	0.95	0.32
Mulțumire cu situația financiară proprie actuală	1.01	0.87	1.01	0.85
Mulțumire cu viața personală	1.44	0.00	1.46	0.00
Locuiește în urban*	0.74	0.00	0.74	0.00
PIB pe locuitor față de media în UE25, 2005	0.98	0.02	0.99	0.10
Locuiește în NSM10*	1.49	0.04	3.99	0.00
Locuiește în UE15	2.88	0.11	5.03	0.00
Locuiește în țară preponderant protestantă*			0.86	0.58
Locuiește în țară multireligioasă*			0.83	0.28
Locuiește în țară preponderant ortodoxă*			3.19	0.00
R2 Nagelkerke			0.05	

Variabilă dependentă – persoana este foarte atașată de satul sau orașul în care trăiește (1 da, 0 nu).

* variabile fictive codificate cu 1 pentru prezența atributului și cu 0 pentru absența acestuia. Prin umbrire sunt marcați coeficienții semnificativ diferiți de 1. Categoriile de referință sunt: pentru vârstă 15-34 ani, pentru educație – nivelul elementar al educației, pentru țara în care locuiește – România și pentru tipul de religie dominantă în țară - catolicismul. Sursa datelor la nivel de țară referitoare la PIB pe locuitor – *Europe in figures. Eurostat yearbook 2006-2007*, EUROSTAT, European Communities, 2007. Pentru definirea tipului religios de țară, vezi Tabelul A 7.

Tabelul A 6. Predicția identificării cu țara. Rezultate ale regresiei logistice, pe date UE27

Predictori	Model redus		Model extins	
	Raport de șansă	P>z	Raport de șansă	P>z
Bărbat*	0.89	0.00	0.89	0.00
Vârsta de 36-54 ani*	1.23	0.01	1.24	0.00
Vârsta de 55+ ani*	1.94	0.00	1.99	0.00
Educație medie*	0.88	0.11	0.88	0.11
Educație superioară*	0.85	0.19	0.80	0.07
Încă elev*	0.76	0.00	0.72	0.00
Folosește internetul*	0.93	0.27	0.98	0.66
Are autoturism*	0.97	0.70	0.96	0.47
Mulțumire cu situația financiară proprie actuală	1.08	0.20	1.08	0.21
Mulțumire cu viața personală	1.33	0.01	1.36	0.00
Locuiește în urban*	0.83	0.00	0.83	0.00
PIB pe locuitor față de media în UE25, 2005	0.99	0.13	1.00	0.61
Locuiește în NSM10*	2.05	0.00	6.62	0.00
Locuiește în UE15	2.15	0.22	4.39	0.00
Locuiește în țară preponderant protestantă*			2.19	0.01
Locuiește în țară multireligioasă*			0.74	0.04
Locuiește în țară preponderant ortodoxă*			3.80	0.00
R2 Nagelkerke	0.03		0.04	

Variabilă dependentă – persoana este foarte atașată de țara în care trăiește (1 da, 0 nu).

* variabile fictive codificate cu 1 pentru prezența atributului și cu 0 pentru absența acestuia. Prin umbrire sunt marcați coeficienții semnificativ diferiți de 1. Categoriile de referință sunt: pentru vârstă 15-34 ani, pentru educație – nivelul elementar al educației, pentru țara în care locuiește – România și pentru tipul de religie dominantă în țară - catolicismul. Sursa datelor la nivel de țară referitoare la PIB pe locuitor – *Europe in figures. Eurostat yearbook 2006-2007*, EUROSTAT, European Communities, 2007. Pentru definirea tipului religios de țară, vezi Tabelul A 7.

Tabelul A 7. Profilul religios de țară, date EB66 (%)

Tipul de religie dominantă	Țara	Aparența religioasă declarată								total
		catolic	ortodox	protestant	alt tip de creștinism	musulman	atei și necredincioși	altele	non-răspuns	
Ortodox	Grecia	1	96	0	0	1	2	0		100
	Cipru	2	96	0	0		0	1		100
	Bulgaria	1	83	1	1	10	4	0	0	100
	România	4	92	1	1		1	1	0	100
Catolic	Malta	96	0	0	1	0	1	0	0	100
	Polonia	93	1	0	1		3	0	2	100
	Italia	92	0	0	0		6	1	1	100
	Irlanda	91	0	2	1		4	1	1	100
	Portugalia	87	0	0	1		8	1	1	100
	Lituania	86	3	0	1		7	2	2	100
	Croația	85	4	0	0	1	9	1	0	100
	Austria	81	1	7	1	1	8	0	1	100
	Spania	76	0	0	1	0	16	1	5	100
	Luxemburg	75	1	1	2	1	17	3	1	100
	Slovaca	72	0	8	4		13	1	2	100
	Slovenia	72	1	1	0	2	22	2	1	100
	Belgia	64	0	1	2	5	23	3	1	100
	Ungaria	61	1	10	5		19	2	3	100
	Franța	60	0	2	1	3	30	2	2	100
Protestant	Danemarca	2	0	75	4	0	17	2	1	100
	Finlanda	1	1	79	5		11	2	0	100
Multireligios*	Germania de Est	7	1	17	2	1	72	0	1	100
	Cehia	32	0	1	2		62	1	2	100
	Olanda	25	0	23	5	0	38	7	1	100
	Suedia	1	0	54	7	0	33	4	1	100
	Estonia	2	19	7	26	0	32	2	13	100
	Marea Britanie	14	1	30	19	4	26	4	3	100
	Letonia	24	18	26	6	0	23	1	3	100
	Germania de Vest	41	3	38	2	2	10	1	3	100
	Irlanda de Nord	40		45	4		7	2	2	100
Islamist	Turcia					99	1	0		100

* Strict vorbind, Germania de Est și Cehia nu sunt de tip multireligios ci, conform acestor date, cu pondere dominantă a celor fără aderență la o anume confesiune (atei sau nepracticanți). Restul țărilor din grupă ilustrează un gen de multiculturalism religios: catolic-protestant (Letonia, Germania de Vest, Irlanda de Nord, Olanda); protestant – ateu/cu necredincioși (Suedia) etc.

2. Specificări tehnice

EUROBAROMETRE « Standard » 67.2 SPECIFICATIONS TECHNIQUES

Entre le 10 avril et le 15 mai 2007, TNS Opinion & Social, un consortium créé entre Taylor Nelson Sofres et EOS Gallup Europe, a réalisé la vague 67.2 de l'EUROBAROMETRE à la demande de la COMMISSION EUROPEENNE, Direction Générale de la Communication, unité « Analyse de l'opinion publique et des médias ».

L'EUROBAROMETRE STANDARD 67.2 fait partie de la vague 67.2 et couvre la population de 15 ans et plus - ayant la nationalité d'un des Pays membres de l'Union européenne - et résidant dans un des pays Membres de l'Union européenne. L'EUROBAROMETRE STANDARD 67.2 a été conduit également dans les deux pays candidats (la Croatie et la Turquie) et en Communauté Turque Chypriote. Dans ces pays, l'étude a couvert la population nationale et les citoyens de tous les Etats membres résidant dans ces pays et ayant une maîtrise de la langue nationale suffisante pour répondre au questionnaire. Le principe d'échantillonnage appliqué dans tous les Etats participant à cette étude est une sélection aléatoire (probabiliste) à phases multiples. Dans chaque pays, divers points de chute ont été tirés avec une probabilité proportionnelle à la taille de la population (afin de couvrir la totalité du pays) et à la densité de la population.

A cette fin, ces points de chute ont été tirés systématiquement dans chacune des "unités régionales administratives", après avoir été stratifiés par unité individuelle et par type de région. Ils représentent ainsi l'ensemble du territoire des pays participant à l'étude, selon les EUROSTAT-NUTS II (ou équivalent) et selon la distribution de la population habitant dans le pays en termes de zones métropolitaines, urbaines et rurales. Dans chacun des points de chute sélectionnés, une adresse de départ a été tirée de manière aléatoire. D'autres adresses (chaque Nième adresse) ont ensuite été sélectionnées par une procédure de "random route" à partir de l'adresse initiale. Dans chaque ménage, le répondant a été tiré aléatoirement (suivant la règle du "plus proche anniversaire"). Toutes les interviews ont été réalisées en face à face chez les répondants et dans la langue nationale appropriée. En ce qui concerne la technique de collecte de données, le système CAPI (*Computer Assisted Personal Interview*) a été utilisé dans tous les pays où cela était possible.

ABREVIATIONS	PAYS	INSTITUTS	N° ENQUETES	DATES TERRAIN	POPULATION 15+
BE	Belgique	TNS Dimarso	1011	11/04/2007 07/05/2007	8.650.994
BG	Bulgarie	TNS BBSS	1039	13/04/2007 26/04/2007	6.671.699
CZ	Rép. Tchèque	TNS Aisa	1043	13/04/2007 04/05/2007	8.571.710
DK	Danemark	TNS Gallup DK	1002	10/04/2007 14/05/2007	4.411.580
DE	Allemagne	TNS Infratest	1513	10/04/2007 09/05/2007	64.361.608
EE	Estonie	Emor	1005	16/04/2007 14/05/2007	887.094
EL	Grèce	TNS ICAP	1000	10/04/2007 08/05/2007	8.693.566
ES	Espagne	TNS Demoscopia	1000	10/04/2007 10/05/2007	37.024.972
FR	France	TNS Sofres	1013	10/04/2007 08/05/2007	44.010.619
IE	Irlande	TNS MRBI	1000	10/04/2007 10/05/2007	3.089.775
IT	Italie	TNS Abacus	1010	10/04/2007 08/05/2007	48.892.559
CY	Rép. de Chypre	Synovate	502	11/04/2007 07/05/2007	596.752
CY(ccc)	Rép. Turque Chypriote	KADEM	500	10/04/2007 06/05/2007	157.101
LV	Lettonie	TNS Latvia	1013	13/04/2007 15/05/2007	1.418.596
LT	Lituanie	TNS Gallup Lithuania	1018	10/04/2007 05/05/2007	2.803.661
LU	Luxembourg	TNS ILReS	511	10/04/2007 07/05/2007	374.097
HU	Hongrie	TNS Hungary	1006	12/04/2007 10/05/2007	8.503.379
MT	Malte	MISCO	500	10/04/2007 30/04/2007	321.114
NL	Pays-Bas	TNS NIPO	1009	10/04/2007 10/05/2007	13.030.000
AT	Autriche	Österreichisches Gallup-Institut	1011	10/04/2007 01/05/2007	6.848.736
PL	Pologne	TNS OBOP	1000	10/04/2007 02/05/2007	31.967.880
PT	Portugal	TNS EUROTESTE	1011	14/04/2007 07/05/2007	8.080.915
RO	Roumanie	TNS CSOP	1019	10/04/2007 08/05/2007	18.173.179
SI	Slovénie	RM PLUS	1013	10/04/2007 09/05/2007	1.720.137
SK	Slovaquie	TNS AISA SK	1006	13/04/2007 01/05/2007	4.316.438
FI	Finlande	TNS Gallup Oy	1038	16/04/2007 09/05/2007	4.348.676
SE	Suède	TNS GALLUP	1005	10/04/2007 10/05/2007	7.486.976
UK	Royaume-Uni	TNS UK	1319	10/04/2007 07/05/2007	47.685.578
HR	Croatie	Puls	1000	10/04/2007 07/05/2007	3.722.800
TR	Turquie	TNS Piar	1005	10/04/2007 10/05/2007	47.583.830
TOTAL			29222	10/04/2007 15/05/2007	444.406.021

Dans chaque pays, l'échantillon a été comparé à l'univers. La description de l'univers se base sur les données de population EUROSTAT ou provenant des Instituts nationaux de Statistique. Pour tous les pays couverts par l'étude, une procédure de pondération nationale a été réalisée (utilisant des pondérations marginales et croisées), sur base de cette description de l'univers. Dans tous les pays le sexe, l'âge, les régions et la taille de l'agglomération ont été introduits dans la procédure d'itération. Pour la pondération internationale (i.e. les moyennes UE), TNS Opinion & Social recourt aux chiffres officiels de population, publiés par EUROSTAT ou les instituts nationaux de Statistique. Les chiffres complets de la population, introduits dans cette procédure de post-pondération, sont indiqués ci-dessus.

Il importe de rappeler aux lecteurs que les résultats d'un sondage sont des estimations dont l'exactitude, toutes choses égales par ailleurs, dépend de la taille de l'échantillon et du pourcentage observé. Pour des échantillons d'environ 1.000 interviews, le pourcentage réel oscille dans les intervalles de confiance suivants :

Pourcentages observés	10% ou 90%	20% ou 80%	30% ou 70%	40% ou 60%	50%
Limites de confiance	± 1.9 points	± 2.5 points	± 2.7 points	± 3.0 points	± 3.1 points

3.Chestionar

A	cod cercetare tns csop (101-105) EB67.1 A				
B	cod țară (106-107) EB67.1 B				
C	cod cercetare (108-110) EB67.1 C				
D	număr chestionar (111-116) EB67.1 D				
E	Eșantion divizat (117) <table border="1"> <tr> <td>A</td> <td>1</td> </tr> <tr> <td>B</td> <td>2</td> </tr> </table> EB66.1 E ADRESAȚI ITEMUL 28 DOAR ÎN TURCIA ADRESAȚI ITEMUL 29 DOAR ÎN CROAȚIA ADRESAȚI ITEMUL 30 DOAR ÎN COMUNITATEA TURCĂ DIN CIPRU ADRESAȚI ITEMUL 31 DOAR ÎN FOSTA REPUBLICA IUGOLSAVA MACEDONIA	A	1	B	2
A	1				
B	2				
Q1	Vă rog să-mi spuneți care este cetățenia dvs. Vă rog să indicați țara/ țările care corespund situației dvs..				

(MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE)			
	Belgia		1,
	Danemarca		2,
	Germania		3,
	Grecia		4,
	Spania		5,
	Franța		6,
	Irlanda		7,
	Italia		8,
	Luxemburg		9,
	Olanda		10,
	Portugalia		11,
	Regatul Unit (Marea Britanie, Irlanda de Nord)		12,
	Austria		13,
	Suedia		14,
	Finlanda		15,
	Cipru (Sud)		16,
	Republica Cehă		17,
	Estonia		18,
	Ungaria		19,
	Letonia		20,
	Lituania		21,
	Malta		22,
	Polonia		23,
	Slovacia		24,
	Slovenia		25,
	Bulgaria		26,
	România		27,
	Alte țări		32,
	Nu știu		33,
EB67.1 Q1 TREND MODIFIED (FILTER MODIFIED)			

Dacă se răspunde "Alte țări" sau "Nu știu" se încheie interviul.		
ADRESAȚI ÎNTREBĂRILE QA ÎN UE27 + TR+HR+CY(tcc) + FYROM		
QA1	Când vă întâlniți cu prietenii, cât de des obișnuiți să discutați subiecte de natură politică?	
	Frecvent	1
	Ocazional	2
	Niciodată	3
	Nu știu	4
EB66.1 QA1		
QA2	Atunci când aveți o opinie puternică, dumneavoastră căutați să convingeți prietenii, rudele sau colegii de serviciu să împărtășească aceeași opinie? Se întâmplă acest lucru...?	
(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)		
	Des	1
	Din când în când	2
	Rar	3
	Niciodată	4
	Nu știu	5
EB66.1 QA2		
QA3	Pe ansamblu, cât de mulțumit(ă) sunteți de viața dvs. în general? Ați spune că sunteți...?	
(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)		
	Foarte mulțumit(ă)	1
	Destul de mulțumit(ă)	2
	Nu prea mulțumit(ă)	3
	Deloc mulțumit(ă)	4
	Nu știu	5
EB66.1 QA3		
NU ADRESAȚI ITEMII 2 ȘI 5 ÎN CY(tcc)-		

	ADRESAȚI ITEMII 3 ȘI 6 DOAR ÎN CY(tcc)					
QA4	Care sunt așteptările dv. pentru următoarele 12 luni: credeți că următoarele 12 luni vor fi mai bune, mai proste sau la fel ca și până acum în ceea ce privește...?					
		CITIȚI	Mai bune	Mai proaste	La fel	Nu știu
(194)	1	Viața dv. în general	1	2	3	4
(195)	2	Situația economică a României	1	2	3	4
(196)	3		1	2	3	4
(197)	4	Situația financiară a gospodăriei dv.	1	2	3	4
(198)	5	Situația locurilor de muncă în România	1	2	3	4
(199)	6		1	2	3	4
(200)	7	Situația dvs. la locul de muncă	1	2	3	4
(201)	8	Situația economică în UE	1	2	3	4
EB66.3 QA12 TREND MODIFIED						
QA5	Dacă comparați situația dvs. actuală cu cea de acum 5 ani, ați spune că ea s-a îmbunătățit, a rămas la fel sau s-a înrăutățit?					
	S-a îmbunătățit					1
	A rămas la fel					2
	S-a înrăutățit					3
	Nu știu (răspuns SPONTAN)					4
EB66.3 QA13						

QA6	În următorii 5 ani, vă așteptați ca situația dv. personală să se îmbunătățească, să rămână la fel sau să se înrăutățească?									
	Se va îmbunătăți							1		
	Să rămână aproximativ la fel							2		
	Se va înrăutăți							3		
	Nu știu (răspuns SPONTAN)							4		
EB66.3 QA14										
NU ADRESAȚI ÎNTREBĂRILE QA7a-QA7c ÎN CY(tcc) - CY-TRECEȚI LA QA7d										
QA7a	Pentru fiecare dintre următoarele domenii vă rog să îmi spuneți dacă situația lor în România este mai bună sau mai puțin bună în comparație cu media țărilor din Uniunea Europeană?									
	(SE ARATĂ LISTA CU SCALA- UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)									
		(SE CITEȘTE LISTA -ROȚIȚI)		Mult mai bună	Oarecum mai bună	Oarecum mai puțin bună	Categoric mai puțin bună	Identică (SPONTAN)	NU ȘTIU	
(204)	1	Situația economiei românești		1	2	3	4	5	6	
(205)	2	Situația locurilor de muncă din România		1	2	3	4	5	6	
(206)	3	Costurile de trai în România		1	2	3	4	5	6	
(207)	4	Costurile energiei în România		1	2	3	4	5	6	
EB65.2 QC2 TREND										

MODIFIED

QA7b	<p>Și pentru domeniile următoarele, ați spune că situația în România este mai bună sau mai puțin bună decât media din țările Uniunii Europene?</p>							
	(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA - UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)							
		(SE CITEȘTE LISTA DE AFIRMAȚII – ROTIȚI)	Mult mai bună	Oarecum mai bună	Oarecum mai puțin bună	Categoric mai puțin bună	Identică (SPONTAN)	Nu știu
(208)	1	Sistemul de sănătate din România	1	2	3	4	5	6
(209)	2	Asigurarea pensiilor în România	1	2	3	4	5	6
	3	Situația asistenței sociale în România	1	2	3	4	5	6
(210)								
	EB65.2 QC2 TREND MODIFIED							
QA7c	<p>Și pentru aceste domenii, puteți spune că situația în România este mai bună sau mai puțin bună decât media din țările Uniunii Europene?</p>							

(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA - UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)								
	(SE CITEȘTE LISTA DE AFIRMAȚII – ROȚIȚI)		Mult mai bună	Oar ecu m mai bună	Oar ecu m mai puțin bună	Catego ric mai puțin bună	Identică (SPONTAN)	Nu știu
(211)	1	Sistemul educațional în România	1	2	3	4	5	6
(212)	2	Calitatea vieții în România	1	2	3	4	5	6
(213)	3	Transportul public în România	1	2	3	4	5	6
(214)	4	Situația mediului în România	1	2	3	4	5	6
(215)	5	Cunoașterea limbilor străine în România	1	2	3	4	5	6
EB65.2 QC2 TREND MODIFIED								
ADRESAȚI QA7d - QA7f DOAR ÎN CY(tcc)- CEILALȚI TREC LA QA8								
QA7d								
(216)	1		1	2	3	4	5	6
(217)	2		1	2	3	4	5	6
(218)	3		1	2	3	4	5	6
(219)	4		1	2	3	4	5	6
EB65.2 QC2 TREND MODIFIED								
QA7e								
(220)	1		1	2	3	4	5	6
(221)	2		1	2	3	4	5	6

(222)	3			1	2	3	4	5	6
	EB65.2 QC2 TREND MODIFIED								
	EB65.2 QC2 TREND MODIFIED								
	ADRESAȚI TUTUROR PERSOANELOR INTERVIEWATE								
QA8	Vă rog să-mi spuneți pentru fiecare dintre următoarele cuvinte dacă descriu foarte bine, destul de bine, destul de rău sau foarte rău părerea pe care o aveți despre Uniunea Europeană								
	(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA - UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)								
		(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	Describe foarte bine	Describe destul de bine	Describe destul de rău	De scri e foarte rău	Nu știu		
(228)	1	Modern	1	2	3	4	5		
(229)	2	Democratic	1	2	3	4	5		
(230)	3	Protector	1	2	3	4	5		
(231)	4	Ineficient	1	2	3	4	5		
(232)	5	Tehnocratic	1	2	3	4	5		
	EB65.1 QA9								
	NU ADRESAȚI întrebările QA9a și QA10a în TR, HR, FYROM și CY(tcc) - FYROM, TR și HR TREC LA QA9b- CY(tcc) TRECE LA QA9c								
QA9a	În general, credeți că aderarea României la UE este..?								
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)								
	Un lucru bun								

	Un lucru rău								2	
	Nici bun, nici rău								3	
	Nu știu								4	
	EB66.1 QA7a (FILTER MODIFIED)									
QA10a	Luând totul în considerare, apreciați că România beneficiază sau nu, ca fiind membră a Uniunii Europene?									
	Beneficiază								1	
	Nu beneficiază								2	
	Nu știu								3	
	EB66.1 QA8a (FILTER MODIFIED)									
	ADRESAȚI TUTUROR PERSOANELOR INTERVIEWATE									
QA11	În general, aveți o imagine foarte pozitivă, relativ pozitivă, neutră, relativ negativă sau foarte negativă despre Uniunea Europeană?									
	Foarte pozitivă								1	
	Destul de pozitivă								2	
	Neutră								3	
	Destul de negativă								4	
	Foarte negativă								5	
	Nu știu								6	
	EB66.1 QA10									
QA12	Ce înseamnă pentru dvs. personal Uniunea Europeană?									
	(ARATAȚI LISTA - CITIȚI – MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE - ROTEȘTE DE SUS ÎN JOS \ DE JOS ÎN SUS)									
	Pace								1,	
	Prosperitate economică								2,	

	Democrație						3,		
	Protecție socială						4,		
	Libertatea de a călători, studia și a lucra oriunde în Uniunea Europeană						5,		
	Diversitate culturală						6,		
	Un cuvânt mai greu de spus în lume						7,		
	Euro						8,		
	Șomaj						9,		
	Birocrație						10,		
	Risipă de bani						11,		
	Pierderea identității noastre culturale						12,		
	Mai multe infracțiuni						13,		
	Control insuficient la granițele exterioare						14,		
	Altceva (SPONTAN)						15,		
	Nu știu						16,		
	EB65.2 QA14								
QA13	Ați auzit despre ...?								
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)				Da	Nu	Nu știu		
(256)	1	Parlamentul European			1	2	3		
(257)	2	Comisia Europeană			1	2	3		
(258)	3	Consiliul Uniunii Europene			1	2	3		
(259)	4	Banca Centrală Europeană			1	2	3		
	EB66.1 QA18 TREND MODIFIED								

QA14	Și pentru fiecare dintre următoarele instituții europene, credeți că joacă sau nu un rol important în viața Uniunii Europene?				
		SE CITEȘTE LISTA	Joacă un rol important	Nu joacă un rol important	Nu știu
	1	Parlamentul European	1	2	3
(260)					
(261)	2	Comisia Europeană	1	2	3
	3	Consiliul Uniunii Europene	1	2	3
(262)					
(263)	4	Banca Centrală Europeană	1	2	3
	EB65.2 QA24				
QA15	Vă rog să-mi spuneți pentru fiecare din aceste instituții dacă tindeți să aveți sau să nu aveți încredere în ele?				
		(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	Tind să am încredere	Tind să nu am încredere	Nu știu
	1	Parlamentul European	1	2	3
(264)					

(265)	2	Comisia Europeană	1	2	3
(266)	3	Consiliul Uniunii Europene	1	2	3
(267)	4	Banca Centrală Europeană	1	2	3
EB66.1 QA19 TREND MODIFIED					
QA16: NU SE ADRESEAZĂ ITEMII 5 ȘI 6 în CY(tcc)					
QA16	Aș vrea să vă întreb acum câtă încredere aveți în unele instituții. Pentru fiecare dintre următoarele instituții, vă rog să-mi spuneți dacă tindeți să aveți încredere sau nu în ea.				
	CITIȚI	Tind să am încredere	Tind să nu am încredere	Nu știu	
(268)	1	Presa	1	2	3
(269)	2	Radio	1	2	3
(270)	3	Televiziune	1	2	3
(271)	4	Internet	1	2	3
(272)	5	Guvernul României	1	2	3
(273)	6	Parlamentul României	1	2	3
(274)	7	Uniunea Europeană	1	2	3
EB66.1 QA6 TREND MODIFIED					
QA17: NU SE ADRESEAZĂ itemul 2 în BG și RO- ADRESAȚI ITEMUL 3 numai în RO și BG					
QA17	Pentru fiecare dintre următoarele afirmații				

	despre Uniunea Europeană ați putea să-mi spuneți care dintre ele credeți că sunt adevărate și care sunt false?				
		(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	Adevărat	Fals	Nu știu
	1	În prezent Uniunea Europeană este compusă din cincisprezece state membre	1	2	3
(275)					
(276)	2		1	2	3
	3	Membrii Parlamentului European vor fi aleși în mod direct de către cetățenii UE	1	2	3
(277)					
(278)	4	La fiecare șase luni, un alt stat membru devine președintele consiliului Uniunii Europene	1	2	3
	EB66.1 QA20 TREND MODIFIED				
	NU ADRESAȚI QA18a în CY (tcc)- CY(tcc) TREC LA QA18b				
QA18a	Care credeți că sunt cele mai importante două probleme cu care se confruntă România în prezent?				
	(SE ARATĂ LISTA DE RĂSPUNSURI - SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS - MAXIM 2 RĂSPUNSURI POSIBILE)				
	Infraționalitatea				1,
	Situția economică				2,
	Creșterea prețurilor\inflația				3,
	Impozitarea				4,
	Șomajul				5,
	Terorismul				6,
	Apărarea\ Politica externă				7,
	Locuințele				8,

Imigrația	9,
Sistemul de îngrijire a sănătății	10,
Sistemul educațional	11,
Pensiile	12,
Protejarea mediului înconjurător	13,
Probleme legate de energie	14,
Altele (SPONTAN)	15,
Nu știu	16,

EB66.1 QA23 (FILTER MODIFIED)

ADRESAȚI QA18b DOAR în CY(tcc)- CEILALȚI TREC LA QA19

QA18b

EB66.1 QA23

ADRESAȚI TUTUROR PERSOANELOR INTERVIEWATE

QA19

În ce măsură sunteți de acord sau în dezacord cu următoarea afirmație: Fiecare decizie europeană este subiectul negocierilor în care opiniile guvernelor naționale ale tuturor statelor membre sunt luate în considerare.

(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)

Total de acord

1

Tind să fiu de acord

2

Tind să fiu în dezacord

3

Total în dezacord

4

Nu știu

5

NEW

NU ADRESAȚI QA20a în CY(tcc)- CY(tcc) TRECE LA QA20b

QA20a	Pentru fiecare din domeniile următoare, sunteți de părere că deciziile ar trebui să fie luate de guvernul român sau luate în comun în cadrul Uniunii Europene?				
		CITIȚI- ROTIȚI	Guvernul României	În comun, în cadrul Uniunii Europene	Nu știu
(312)	1	Lupta împotriva criminalității	1	2	3
(313)	2	Impozitarea	1	2	3
(314)	3	Lupta împotriva șomajului	1	2	3
(315)	4	Lupta împotriva terorismului	1	2	3
(316)	5	Apărarea și politica externă	1	2	3
(317)	6	Imigrația	1	2	3
(318)	7	Sistemul educațional	1	2	3
(319)	8	Pensiile	1	2	3
(320)	9	Protecția mediului	1	2	3
(321)	10	Sănătate și protecție socială	1	2	3
(322)	11	Agricultură și pescuit	1	2	3
(323)	12	Protecția consumatorilor	1	2	3

(324)	13	Cercetarea științifică și tehnologică	1	2	3
	14	Suportul pentru regiunile care întâmpină dificultăți economice	1	2	3
(325)					
(326)	15	Energie	1	2	3
(327)	16	Concurență	1	2	3
(328)	17	Transporturi	1	2	3
(329)	18	Economie	1	2	3
EB66.1 QA24					
ADRESAȚI QA20b DOAR în CY(tcc) - CEILALȚI TREC LA QA21					
EB66.1 QA24 TREND MODIFIED					
ADRESAȚI TUTUROR PERSOANELOR INTERVIEWATE					
QA21	În ceea ce privește ideea de unei "EUROPE CU DOUĂ VITEZE", care dintre afirmațiile următoare este cea mai apropiată de opinia dvs.?				
	(ARATAȚI LISTA- CITIȚI)				
	Țările care sunt pregătite să intensifice dezvoltarea unei politici europene comune în anumite domenii importante ar trebui să facă acest lucru fără să fie nevoite să aștepte și celelalte țări			1	
	Țările care sunt pregătite să intensifice dezvoltarea unei politici europene comune în anumite domenii importante ar trebui să aștepte ca toate țările membre ale UE să fie pregătite pentru aceasta			2	
	Nu știu			3	
EB42 Q59 TREND MODIFIED					

	ADRESAȚI QA22- QA24 NUMAI ÎN EU27				
	ADRESAȚI QA22a- QA24a - SUBEȘANTIONULUI A- CEILALȚI TREC LA QA22b				
QA22a	În general, credeți că în România oamenii sunt sau nu bine informați despre chestiunile politice europene?				
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)				
	Foarte bine informați			1	
	Îndeajuns de bine informați			2	
	Nu îndeajuns de bine informați			3	
	Deloc informați			4	
	Nu știu			5	
	NEW				
QA23a	Mai precis, credeți că în România, oamenii sunt bine informați sau nu sunt bine informați în ceea ce privește măsurile luate la nivelul UE legate de următoarele teme?				
		(CITIȚI - ROȚIȚI)	Oamenii sunt bine informați	Oa me nii nu sun t bin e info rm ați	Nu știu
(350)	1	Lupta împotriva criminalității	1	2	3
(351)	2	Impozitarea	1	2	3
(352)	3	Lupta împotriva somajului	1	2	3
(353)	4	Lupta împotriva terorismului	1	2	3

(354)	5	Apărarea și politica externă	1	2	3
(355)	6	Imigrația	1	2	3
(356)	7	Protecția mediului	1	2	3
(357)	8	Sănătate și protecție socială	1	2	3
(358)	9	Agricultură și pescuit	1	2	3
(359)	10	Protecția consumatorilor	1	2	3
(360)	11	Cercetarea științifică și tehnologică	1	2	3
(361)	12	Sprijin pentru regiunile care întâmpină dificultăți economice	1	2	3
(362)	13	Energie	1	2	3
(363)	14	Concurență	1	2	3
(364)	15	Transporturi	1	2	3
(365)	16	Economie	1	2	3
NEW					
QA24a	Și în general, credeți că în România oamenii sunt sau nu bine informați despre măsurile luate în alte țări membre ale UE pentru a face față acestor probleme				
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)				
	Foarte bine informați				1
	Îndeajuns de bine informați				2
	Nu foarte bine informați				3
	Deloc informați				4
	Nu știu				5
NEW					
ADRESAȚI QA22b - QA24b - SUBEȘANTIONULUI B-CEILALȚI TREC LA QA25					
QA22b	În general, credeți că sunteți sau nu bine				

	informat în ceea ce privește chestiunile politice europene?				
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)				
	Foarte bine informat(ă)				1
	Oarecum bine informat(ă)				2
	Nu foarte bine informat(ă)				3
	Deloc informat(ă)				4
	Nu știu				5
	NEW				
QA23b	Mai precis, credeți că sunteți bine informat(ă) sau nu sunteți bine informat(ă) în ceea ce privește măsurile luate la nivelul UE legate de următoarele teme?				
		(CITIȚI - ROTIȚI)	Sunteți bine informat(ă)	Nu sunteți bine informat(ă)	Nu știu
	1	Lupta împotriva criminalității	1	2	3
(368)	2	Impozitarea	1	2	3
(369)	3	Lupta împotriva somajului	1	2	3
(370)	4	Lupta împotriva terorismului	1	2	3
(371)	5	Apărarea și politica externă	1	2	3
(372)	6	Imigrația	1	2	3
(373)	7	Protecția mediului	1	2	3
(374)	8	Sănătate și protecție socială	1	2	3
(375)	9	Agricultură și pescuit	1	2	3
(376)					

(377)	10	Protecția consumatorilor	1	2	3
(378)	11	Cercetarea științifică și tehnologică	1	2	3
(379)	12	Sprijin pentru regiunile care întâmpină dificultăți economice	1	2	3
(380)	13	Energie	1	2	3
(381)	14	Concurență	1	2	3
(382)	15	Transporturi	1	2	3
(383)	16	Economie	1	2	3
	NEW				
QA24b	Și, credeți că sunteți sau nu bine informat(ă) în ceea ce privește măsurile luate în alte țări membre ale Uniunii Europene pentru a face față acestor probleme?				
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)				
	Foarte bine informat(ă)			1	
	Destul de bine informat(ă)			2	
	Nu foarte bine informat(ă)			3	
	Deloc informat(ă)			4	
	Nu știu			5	
	NEW				
	ADRESAȚI TUTUROR PERSOANELOR INTERVIEWATE				
QA25	Când căutați informații despre Uniunea Europeană, politicile ei, instituțiile ei, pe care din următoarele surse le folosiți? Și altele?				
	(SE ARATĂ LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS - CITEȘTE – MAI MULTE RĂSPUNSURI POSIBILE)				
	Asistarea la conferințe, discuții, întâlniri			1,	
	Discuții cu rude, prieteni, colegi			2,	
	Ziare cu apariție zilnică			3,	

Alte ziare și reviste					4,	
Televiziune					5,	
Radio					6,	
Internet					7,	
Cărți, broșuri, pliante informative					8,	
Servicii de informare telefonică (Info line, Europa Direct, etc.)					9,	
Nu caut niciodată asemenea informații, nu mă interesează (SPONTAN)					10,	
Altele (SPONTAN)					11,	
Nu știu					12,	

EB65.2 QA20

ADRESAȚI QA26a DOAR
ÎN EU15 - NMS10 TREC
LA QA26b - CEILALȚI
TREC LA QA27

QA26a

ADRESAȚI TUTUROR
PERSOANELOR
INTERVIEWATE

QA27

Care este opinia dvs. în legătură cu următoarele afirmații? Vă rog să-mi spuneți pentru fiecare afirmație în parte dacă sunteți pentru sau sunteți împotriva.

	SE CITEȘTE LISTA DE AFIRMAȚII – LA FIECARE RESPONDENT SE INCEPE CITIREA CU ALTĂ AFIRMAȚIE –	Pentru	Împ otri vă	Nu știu
--	---	--------	-------------------	---------

		SE MARCHEAZĂ ÎN COLOANA "R" VARIANTA CU CARE SE ÎNCEPE CITIREA LISTEI			
--	--	--	--	--	--

(399)	1	O Uniune Monetară Europeană, având o singură monedă, Euro	1	2	3
(400)	2	O politică externă comună în statele membre ale Uniunii Europene, față de alte țări	1	2	3
(401)	3	O politică comună de apărare și securitate în statele membre ale Uniunii Europene	1	2	3
(402)	4	Extinderea într-o măsură mai mare a Uniunii Europene pentru a include alte țări în anii următori	1	2	3
(403)	5	O constituție a Uniunii Europene	1	2	3
(404)	6	Viteza de construire a Europei să fie mai mare într-un grup de țări decât în celelalte țări	1	2	3
(405)	7	Învățarea elevilor despre modul în care funcționează instituțiile Uniunii Europene	1	2	3

EB66.1 QA25 (ITEMS 1-6)
- EB64.2 QA32 (ITEM 7) -
TREND MODIFIED

QA28 Pentru fiecare dintre termenii următori vă rog să îmi spuneți dacă termenul vă face să vă gândiți la ceva foarte pozitiv, oarecum pozitiv, oarecum negativ sau foarte negativ?

(SE ARATĂ LISTA CU SCALA- UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)

		(SE CITEȘTE LISTA DE AFIRMAȚII – ROTIȚI)	Foarte pozitiv	Oarecum pozitiv	Oarecum negativ	Foarte negativ	NU ȘTIU / REFUZ
(406)	1	Companie	1	2	3	4	5
(407)	2	Bunăstare socială	1	2	3	4	5
(408)	3	Competitivitate	1	2	3	4	5
(409)	4	Comerț liber	1	2	3	4	5
(410)	5	Protecționism	1	2	3	4	5
(411)	6	Globalizare	1	2	3	4	5
(412)	7	Liberalizare	1	2	3	4	5
(413)	8	Sindicat	1	2	3	4	5
(414)	9	Reforme	1	2	3	4	5
(415)	10	Administrație publică	1	2	3	4	5
(416)	11	Flexibilitate	1	2	3	4	5
	EB65.2 QA36 TREND MODIFIED						

NU ADRESAȚI QA29a în CY(tcc) - CY(tcc) TRECE LA QA29b

QA29a	Există multe consecințe ale globalizării comerțului. Atunci când auziți cuvântul "globalizare", care este primul lucru care vă vine în minte?					
	SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS / - UN SINGUR RĂSPUNS					
	Oportunități pentru companiile românești în ceea ce privește deschiderea de noi pieți de desfacere				1	
	Investiții străine în România				2	
	Mutarea unor companii în țări în care mâna de lucru este mai ieftină				3	
	Concurență crescută pentru companiile românești				4	
	Alta (NU SE CITEȘTE)				5	
	NU ȘTIU / REFUZ				6	
	EB64.2 QA55					
	ADRESAȚI QA29b NUMAI în CY(tcc) - CEILALȚI TREC LA QA30a					
	ADRESAȚI QA30a SUBEȘANTIONULUI A - CEILALȚI TREC LA QA30b					
QA30a	În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarea afirmație: Uniunea Europeană ne ajută să ne protejăm față de efectele negative ale globalizării.					
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)					
	Total de acord				1	

	Tind să fiu de acord				2	
	Tind să fiu în dezacord				3	
	Total în dezacord				4	
	Nu știu				5	
	EB66.1 QA45a					
	ADRESAȚI QA30b SUBEȘANTIONULUI B - CEILALȚI TREC LA QA31					
QA30b	În ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarea afirmație: Uniunea Europeană permite cetățenilor europeni să beneficieze mai mult de pe urma efectelor pozitive ale globalizării.					
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)					
	Total de acord				1	
	Tind să fiu de acord				2	
	Tind să fiu în dezacord				3	
	Total în dezacord				4	
	Nu știu				5	
	EB66.1 QA45b					
	ADRESAȚI TUTUROR PERSOANELOR INTERVIEWATE					
QA31	În general, gândindu-vă la încălzirea globală, credeți că este o problemă de care Uniunea Europeană ar trebui să se preocupe urgent sau nu? Credeți că această problemă ar trebui tratată de Uniunea Europeană ...					
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)					
	Foarte urgent				1	
	Destul de urgent				2	
	Nu cu adevărat urgent				3	
	Deloc urgent				4	
	Nu știu				5	
	NEW					
QA32	Mai precis, vă rog să-mi spuneți în ce măsură sunteți de acord sau nu cu următoarele afirmații în legătură cu schimbarea climei: Uniunea Europeană trebuie să formuleze urgent noi politici pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră cu cel puțin 20% până în 2020					

	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)					
	Total de acord				1	
	Tind să fiu de acord				2	
	Tind să fiu în dezacord				3	
	Total în dezacord				4	
	Nu știu				5	
	NEW					
	QA33: NU ADRESAȚI ITEMUL 2 în CY(tcc)- ADRESAȚI ITEMUL 3 NUMAI în CY(tcc)					
QA33	Oamenii se pot simți mai mult sau mai puțin atașați față de satul, orașul, țara lor, sau de Uniunea Europeană . Vă rog să-mi spuneți cât de atașat(ă) vă simțiți față de...					
	(SE ARATA SCALA - UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)					
		SE CITEȘTE LISTA	Foarte atașat(ă)	Destul de atașat(ă)	Nu prea atașat(ă)	Del oc ata șat(ă)
						Nu știu
(423)	1	Satul / orașul dvs.	1	2	3	4
(424)	2	România	1	2	3	4
(425)	3		1	2	3	4
(426)	4	Uniunea Europeană	1	2	3	4
	EB67.1 QA14 (ITEMS 1-4 AND 6) - EB65.2 QA35 (ITEM 5) - TREND MODIFIED					
	ADRESAȚI QA34a NUMAI ÎN EU27- ADRESAȚI ITEMUL 10 NUMAI ÎN					

	EU15- CEILALȚI TREC LA QA34b				
QA34a	Dvs. sunteți mai degrabă de acord sau mai degrabă în dezacord cu afirmațiile următoare?				
		(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	Tind să fiu de acord	Tin d să fiu în dez aco rd	Nu știu
	1	Simt că sunt în siguranță deoarece România este membră a UE	1	2	3
(427)					
	2	Simt că suntem mai stabil economic deoarece România este membră a UE	1	2	3
(428)					
	3	Simt că suntem mai stabil politic deoarece România este membră a UE	1	2	3
(429)					
	4	Opinia mea ar conta în Uniunea Europeană	1	2	3
(430)					
	5	Înțeleg cum funcționează Uniunea Europeană	1	2	3
(431)					
	6	Opinia României contează în EU	1	2	3
(432)					
	7	În viitor România va avea mai multă influență în UE	1	2	3
(433)					
	8	Interesele României sunt	1	2	3
(434)					

		bine luate în considerare în UE			
(435)	9	Cele mai mari țări au cea mai mare putere în UE	1	2	3
(436)	10	România are mai multă influență în prezent în UE decât avea cu 10 ani în urmă	1	2	3
(437)	11	Mă simt foarte implicat/ă în problemele europene	1	2	3

EB66.1 QA12 (ITEMS 4, 5 AND 11) - EB65.2 QA15a (ITEMS 1-3 AND 7-9) - EB62.0 (ITEMS 6 AND 10) - (FILTER MODIFIED)

QA34b

EB65.2 QA15b (FILTER MODIFIED)

ADRESAȚI TUTUROR
PERSOANELOR
INTERVIEVATE

QA35a

Care dintre următoarele credeți că este cel mai important rezultat al integrării europene?

QA35b

Și cel de-al doilea cel mai pozitiv rezultat?

(ARĂTAȚI LISTA - UN
SINGUR RĂSPUNS PE
COLOANĂ)

(SE CITESC
VARIANTELE DE
RĂSPUNS)

(450)

QA35a

(451)

QA35b

					ÎN PRIMUL RÂND			ÎN AL DOILE A RÂND		
	Pace între statele membre EU				1			1		
	Libera circulație a oamenilor, bunurilor și serviciilor în interiorul UE				2			2		
	Euro				3			3		
	Programele de schimb pentru studenți cum este ERASMUS				4			4		
	Politica agricolă comună				5			5		
	Niciuna din acestea (SPONTAN)				6			6		
	Altceva (SPONTAN)				7			7		
	Nu știu				8			8		
	EB65.1 QA12a&b TREND MODIFIED									
QA36a	Anul acesta sărbătorim cea de-a 50a aniversare a tratatului de la Roma, care marchează originea creării UE așa cum este astăzi. Când vă gândiți la această aniversare, care este primul cuvântul care vă vine în minte?									
	ARĂTAȚI LISTA - CITIȚI- UN SINGUR RĂSPUNS									
	Speranță							1		
	Tristețe							2		
	Mândrie							3		
	Îngrijorare							4		
	Satisfacție							5		
	Dezamăgire							6		
	Nimic							7		
	Nu știu							8		
	NEW									
QA36b	Alte cuvinte?									
	(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS - CITITI									

VARIANTELE DE RĂSPUNS - MAXIMUM 2 RĂSPUNSURI)						
Speranță					1,	
Tristețe					2,	
Mândrie					3,	
Îngrijorare					4,	
Satisfacție					5,	
Dezamăgire					6,	
Nimic					7,	
Nu știu					8,	
NEW						
QA37	Ați spune despre dvs. ca sunteți foarte optimist, mai degrabă optimist, mai degrabă pesimist sau foarte pesimist in privința viitorului Uniunii Europene?					
(UN SINGUR RĂSPUNS)						
Foarte optimist					1	
Mai degrabă optimist					2	
Mai degrabă pesimist					3	
Foarte pesimist					4	
Nu știu					5	
NEW						
QA38	Pentru fiecare din următoarele afirmații, spuneți-mi, vă rog, dacă, după părerea dvs., peste 50 de ani, Uniunea Europeană ... ?					
	CITIȚI - ROTIȚI			Probabil că da	Nu, probabil nu	Nu știu
1	Va avea propriul președinte ales in mod direct de către cetățenii			1	2	3

(462)

		europeni					
(463)	2	Va fi doar o putere economică secundară			1	2	3
(464)	3	Va avea, prin intermediul Euro, o monedă mai puternică decât dolarul			1	2	3
(465)	4	Va fi una dintre cele mai mari puteri diplomatice ale lumii			1	2	3
(466)	5	Va avea propria armată			1	2	3

NEW

QA39	Uniunea Europeană are deja o Politică Comună Externă și de Securitate, precum și o Politică Europeană de Securitate și Apărare. În prezent există o discuție despre cât de mult ar trebui dezvoltate aceste politici în continuare. Tindeți să fiți de acord sau împotriva fiecăreia dintre următoarele afirmații?						
------	--	--	--	--	--	--	--

SE CITEȘTE LISTA DE AFIRMAȚII – LA FIECARE RESPONDENT SE INCEPE CITIREA CU ALTĂ AFIRMAȚIE – SE MARCHEAZĂ ÎN COLOANA “R” VARIANTA CU CARE SE ÎNCEPE CITIREA LISTEI

Tind să fiu de acord

Tind să fiu în dezacord

Nu știu

	1	UE ar trebui să aibă propriul Ministru de Afaceri Externe care să poată fi purtătorul de cuvânt pentru o poziție comună a UE	1	2	3
(467)	2	Politica externă a UE ar trebui să fie independentă de politica externă a Statelor Unite	1	2	3
(468)					

	3	UE ar trebui să aibă o politică comună asupra imigrației pentru oamenii din afara UE	1	2	3
(469)		EB65.2 QA32			
QA40		În opinia dumneavoastră, dintre următoarele teme, care sunt cele care crează sentimentul de comunitate dintre cetățenii UE?			
		CITIȚI - ROTIȚI-MAXIMUM 3 RĂSPUNSURI			
		Istoria		1,	
		Religia		2,	
		Valorile		3,	
		Geografia		4,	
		Limbile vorbite		5,	
		Legislația		6,	
		Sporturile		7,	
		Invențiile, știința și tehnologia		8,	
		Economia		9,	
		Bunăstarea socială		10,	
		Solidaritatea față de regiunile sărace		11,	
		Cultura		12,	
		Niciuna din acestea (SPONTAN)		13,	
		Niciuna, nu există un astfel de sentiment (SPONTAN)		14,	
		Altele (SPONTAN)		15,	
		Nu știu		16,	
		NEW			
QA41		În ultimii ani, integrarea europeană a pus accentul pe diferite teme. După părerea dvs., care sunt aspectele pe care ar trebui să pună accentul instituțiile europene în următorii ani pentru a întări Uniunea Europeană în viitor?			
		(ARĂTAȚI LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS - CITIȚI			

	VARIANTELE DE RĂSPUNS - MAXIMUM 3 RĂSPUNSURI)	
	Piața internă	1,
	Politica culturală	2,
	Politica externă europeană	3,
	Politica europeană de apărare	4,
	Chestiunile privind imigrația	5,
	Politica europeană de educație	6,
	Chestiunile privind protecția mediului înconjurător	7,
	Chestiunile energetice	8,
	Solidaritatea cu regiunile mai sărace	9,
	Cercetarea științifică	10,
	Chestiunile sociale	11,
	Lupta împotriva criminalității	12,
	Nici unul dintre acestea (SPONTAN)	13,
	Altele (SPONTAN)	14,
	Nu știu	15,
	NEW	
QA42	Ați văzut vreodată acest simbol?	
	(SE ARATĂ DRAPELUL EUROPEAN)	
	Da	1
	Nu	2
	Nu știu	3
	EB65.2 QA7	
	QA43: NU ADRESAȚI ITEMII 1,3 ȘI 4 ÎN CY(ttc)	

QA43	Acest simbol reprezintă drapelul European. Am să vă citesc o serie de afirmații referitoare la acesta. Vă rog să îmi spuneți părerea dvs. despre fiecare dintre acestea. Pentru fiecare dintre ele, vă rog să îmi spuneți dacă tindeți sau nu să fiți de acord?				
		CITIȚI	Tind să fiu de acord	Tind să fiu în dezacord	NU ȘTIU
(502)	1	Acest drapel reprezintă un simbol bun pentru Europa	1	2	3
(503)	2	Acest drapel simbolizează ceva bun	1	2	3
(504)	3	Mă identific cu acest drapel	1	2	3
(505)	4	Acest drapel ar trebui să fie văzut pe toate clădirile publice din România, alături de drapelul național	1	2	3
	EB65.2 QA9				
	ÎNTREBĂRILE QA44a ȘI QA44b SE ADRESEAZĂ DOAR în GERMANIA				
	ADRESAȚI TUTUROR PERSOANELOR INTERVIEWATE				
QA45	Îmi puteți spune, vă rog, pentru fiecare dintre măsurile care ar putea fi adoptate pentru a-i învăța pe elevi și studenți despre Uniunea Europeană, dacă credeți că acestea sunt eficiente sau nu?				
		(SE CITEȘTE LISTA DE AFIRMAȚII – ROTIȚI)	Eficientă	Ineficientă	Nu știu
(510)	1	O carte unică de istorie europeană care să fie oferită tuturor elevilor și studenților din Uniunea Europeană	1	2	3

(511)	2	Un curriculum european comun asupra educației europene pentru toți profesorii	1	2	3
	3	Crearea de școli și universități europene în toate țările membre și care să fie centrate pe aspecte europene	1	2	3
	4	Dezvoltarea și ameliorarea programelor de schimb existente între școli și universități europene	1	2	3
	NEW				
ADRESAȚI ÎNTREBĂRILE QA46-QA48 DOAR ÎN UE27 - CEILALȚI MERG LA QA49					
QA46	Firmele private cum ar fi companiile aeriene, băncile, hotelurile, operatorii de telecomunicații sau agențiile de închiriere de mașini culeg date personale din motive comerciale. După părerea dvs., în ce măsură legislația românească protejează împotriva folosirii acestor date?				
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)				
	Protejează foarte bine			1	
	Protejează destul de bine			2	
	Nu protejează destul de bine			3	
	Nu protejează deloc			4	
	Nu știu			5	
	NEW				
QA47	În general, în ce măsură ați spune că dvs. sunteți informat(ă) despre regulile și obligațiile referitoare la protecția datelor personale ale cetățenilor în România?				
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)				
	Foarte bine informat(ă)			1	
	Oarecum bine informat(ă)			2	
	Nu foarte bine informat(ă)			3	
	Deloc informat(ă)			4	
	Nu știu			5	
	NEW				

QA48	În ceea ce privește accesul autorităților de poliție și judiciare la datele personale în scopul combaterii criminalității și a terorismului, care dintre afirmațiile următoare se apropie cel mai mult de părerea dvs.?						
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)						
	Este o pătrundere nejustificată în viața privată a cetățenilor				1		
	Ținând cont de beneficiile aduse, este un inconvenient minor				2		
	Nu este deloc o pătrundere				3		
	Nu știu				4		
	NEW						
	ADRESAȚI TUTUROR PERSOANELOR INTERVIEWATE						
	QA49: NU PUNEȚI ITEMUL 1 ÎN CY(tcc) - ADRESAȚI ITEMUL 2 DOAR ÎN CY(ttc)						
QA49	Cum apreciați situația prezentă a fiecăreia dintre următoarele?						
	(SE ARATĂ SCALA - UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE						
		(SE CITEȘTE LISTA)	Foarte bună	Destul de bună	Destul de proastă	Foarte proastă	NU ȘTIU / REFUZ
(517)	1	Situația economiei românești	1	2	3	4	5
(518)	2		1	2	3	4	5
(519)	3	Situația dvs. financiară	1	2	3	4	5
	EB66.1 QA51 (ITEM 1) - EB65.2 QC1 (ITEM 2) -						

	TREND MODIFIED				
	ADRESAȚI QA50a - QA58 DOAR ÎN UE27 + HR + TR - CEILALȚI TREC LA DEMOGRAFICE				
	ADRESAȚI QA50a ȘI QA51a SUBEȘANTIONULUI A - CEILALȚI TREC LA QA50b				
QA50a	Care a fost valoarea indicelui de creștere economică (măsurat în termeni de Produs Intern Brut) în România în 2006? Vă pot spune că se situează între -1% și 15%.				
(NOTAȚI ÎN CLAR - UN SINGUR RĂSPUNS) (DACA "NU STIU", NOTAȚI CODUL "99999")					
(520-524)					
	NEW				
QA51a	Dvs. credeți că în România, rata de creștere economică în 2006 a fost mai mare, mai mică sau egală cu cea din 2005?				
	Mai mare				1
	Mai mică				2
	Egală				3
	Nu știu				4
	NEW				
ADRESAȚI QA50b și QA51b SUBEȘANTIONULUI B - CEILALȚI TREC LA QA52					
QA50b	În 2005, rata oficială de creștere economică (măsurată în termeni de Produs Intern Brut) a fost de 4,1%. Cat a fost rata oficială de creștere economică în România în 2006? Vă pot spune că se situează între -1% și 15%.				
(NOTAȚI ÎN CLAR - UN SINGUR RĂSPUNS) (DACA "NU STIU", NOTAȚI CODUL "99999")					
(526-530)					
NEW					

QA51b	Dvs. credeți că în România, rata de creștere economică pentru anul în curs 2007 va fi mai mare, mai mică sau egală cu cea din 2006?		
	Mai mare		1
	Mai mică		2
	Egală		3
	Nu știu		4
	NEW		
	ADRESAȚI TUTUROR PERSOANELOR INTERVIEWATE ÎN UE 27 + HR + TR		
QA52	Care a fost rata oficială a inflației, adică rata care măsoară creșterea sau reducerea prețurilor de consum în România în 2006? Vă pot spune că s-a situat între -1% și 20%.		
	(NOTAȚI ÎN CLAR - UN SINGUR RĂSPUNS) (DACA "NU STIU", NOTAȚI CODUL "99999")		
	(532-536)		
	NEW		
QA53	Credeți că în România, rata inflației din 2006 a fost mai mare, mai mică sau egală cu cea din 2005?		
	Mai mare		1
	Mai mică		2
	Egală		3
	Nu știu		4
QA54	Care a fost rata oficială a șomajului, adică procentul populației active fără loc de muncă în România în 2006? Vă pot spune că s-a situat între -1% și 20%.		
	(NOTAȚI ÎN CLAR - UN SINGUR RĂSPUNS) (DACA "NU STIU", NOTAȚI CODUL "99999")		
	(538-542)		
	NEW		

QA55	Credeți că în România, rata șomajului din 2006 a fost mai mare, mai mică sau egală cu cea din 2005?		
	Mai mare	1	
	Mai mică	2	
	Egală	3	
	Nu știu	4	
	NEW		
QA56	Sunteți sau nu de acord cu următoarea afirmație privind date economice pe care tocmai vi le-am prezentat: "Este necesar ca aceste date să fie cunoscute" ?		
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)		
	Total de acord	1	
	Tind să fiu de acord	2	
	Tind să fiu în dezacord	3	
	Total în dezacord	4	
	Nu știu	5	
	NEW		
QA57	Unele persoane sunt de părere că informațiile statistice joacă un rol important în afaceri și în luarea deciziilor publice și politice. Dvs. personal, credeți că în România deciziile politice sunt luate pe baza informațiilor statistice?		
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - UN SINGUR RĂSPUNS)		
	Da, cu siguranță	1	
	Probabil că da	2	
	Nu, probabil nu	3	
	Cu siguranță nu	4	
	Nu știu	5	
	NEW		
QA58	Dvs. personal, în ce măsură aveți încredere în datele statistice oficiale din România, spre exemplu, datele despre nivelul șomajului, al inflației sau al creșterii economice? Tindeți să aveți sau nu aveți încredere în aceste date statistice oficiale?		
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)		

Tind să am încredere	1
Tind să nu am încredere	2
Nu știu	3
NEW	
Să trecem la un alt subiect.	
ADRESAȚI QB în EU27 - CEILALȚI TREC LA DEMOGRAFICE	

QB1	Care dintre următoarele domenii de știri vă interesează cel mai mult?
-----	---

(ARĂTAȚI LISTA - CITIȚI - MAXIM 3 RĂSPUNSURI)

	Politica	1,
	Sportul	2,
	Cercetarea științifică	3,
	Artele și cultura	4,
	Economia	5,
	Divertismentul și vedetele	6,
	Altul (SPONTAN)	7,
	Nu știu	8,
	NEW	

QB2	Ați spune că sunteți foarte interesat(ă), destul de interesat(ă), nu prea interesat(ă) sau deloc interesat(ă) de cercetarea științifică?
-----	--

	Foarte interesat(ă)	1
	Destul de interesat(ă)	2
	Nu prea interesat(ă)	3
	Deloc interesat(ă)	4
	Nu știu	5
	NEW	
	ADRESAȚI QB3 DACA "ESTE MAI INTERESAT(Ă) DE CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ", COD 3 LA QB1 - CEILALȚI TREC LA QB4	

QB3	În mod specific, sunteți mai interesat(ă) de informațiile referitoare la cercetarea științifică în domeniul ...?
-----	--

[CITIȚI - MAXIM DOUĂ RĂSPUNSURI]									
	Medicinei								1,
	Telecomunicațiilor								2,
	Spațiului								3,
	Mediului înconjurător								4,
	Tehnologiilor informației								5,
	Biologiei								6,
	Energiei								7,
	Altceva (SPONTAN)								8,
	Nu știu								9,
	NEW								
ADRESAȚI TUTUROR PERSOANELOR INTERVIEWATE									
QB4	Vi se întâmplă în mod regulat, ocazional, aproape niciodată sau niciodată să ...?								
(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA - UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)									
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	În mod regulat	Ocazional	Aproape niciodată	Nici oda tă				Nu știu
(585)	1 Urmăriți programe televizate despre cercetarea științifică	1	2	3	4				5
(586)	2 Să ascultați emisiuni despre cercetarea științifică la radio	1	2	3	4				5
(587)	3 Să cumpărați reviste specializate în cercetarea științifică	1	2	3	4				5
(588)	4 Să căutați informații despre cercetarea	1	2	3	4				5

	științifică pe internet						
	5	Să citiți articole științifice generale în ziare și reviste	1	2	3	4	5
(589)	NEW						
QB5	În general, sunteți foarte mulțumit(ă), destul de mulțumit(ă), nu prea mulțumit(ă) sau deloc mulțumit(ă) de maniera în care mass-media prezintă informațiile despre cercetarea științifică?						
	Foarte mulțumit(ă)						1
	Destul de mulțumit(ă)						2
	Nu prea mulțumit(ă)						3
	Deloc mulțumit(ă)						4
	Nu știu						5
	NEW						
QB6	După părerea dvs., în general, locul acordat cercetării științifice de către mass-media este ...?						
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)						
	Foarte important						1
	Suficient						2
	Nu destul de important						3
	Nu știu						4
	NEW						
QB7a	Pentru fiecare dintre adjectivele sau expresiile următoare vă rog să îmi spuneți dacă acestea se potrivesc foarte bine, destul de bine, nu prea se potrivesc sau nu se potrivesc deloc informațiilor furnizate de mass-media despre cercetarea științifică?						
	(ARĂTAȚI LISTA CU SCALA - UN SINGUR RĂSPUNS PE LINIE)						
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	Se potrivește foarte	Se potrivește destul de	Nu prea se potrivește	Nu se potrivește	Nu știu	

			bine	bine	rive ște del oc		
(592)	1	Folositoare pentru dvs.	1	2	3	4	5
(593)	2	Dificil de înțeles	1	2	3	4	5
(594)	3	Distractive	1	2	3	4	5
(595)	4	Acoperă o gamă de subiecte suficient de variate	1	2	3	4	5
(596)	5	De încredere	1	2	3	4	5
(597)	6	Obiective	1	2	3	4	5
(598)	7	Suficient de bine ilustrate vizual	1	2	3	4	5
(599)	8	Mult prea îndepărtate de preocupările dvs.	1	2	3	4	5
	NEW						
QB7b	Atunci când mass-media prezintă o informație despre cercetarea științifică, ce contează cel mai mult pentru dvs.?						
	ARĂTAȚI LISTA - CITIȚI- MAXIM 3 RĂSPUNSURI						
	Utilitatea pe care o are pentru dvs.						1,
	Ușurința de a o înțelege						2,
	Aspectul distractiv						3,
	Tema la care se referă						4,
	Variatatea subiectelor abordate						5,
	Să fie de încredere						6,
	Obiectivitatea						7,
	Prezentarea vizuală atractivă						8,
	Apropierea de						9,

	preocupările dvs.				
	Ora la care este difuzată informația				10,
	Altceva (SPONTAN)				11,
	Nu știu				12,
	NEW				
QB8a	Din lista următoare, care este canalul media în care aveți cea mai multă încredere? În primul rând?				
QB8b	Și în al doilea rând?				
	(ARĂTAȚI LISTA - UN SINGUR RĂSPUNS PE COLOANĂ)				
		(612)		(613)	
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - ROTIȚI)	QB8a		QB8b	
		ÎN PRIMUL RÂND		ÎN AL DOILEA RÂND	
	Ziarele	1		1	
	Revistele	2		2	
	Televiziunea	3		3	
	Radioul	4		4	
	Internetul	5		5	
	Altceva (SPONTAN)	6		6	
	Nu știu	7		7	
	NEW				
QB9a	Dacă ar trebui să alegeți dintre următoarele moduri de a obține informații despre cercetarea științifică, dvs. pe care l-ați prefera? În primul rând?				

QB9b	Și în al doilea rând?										
(ARĂTAȚI LISTA - UN SINGUR RĂSPUNS PE COLOANĂ)											
						(614-615)	(616-617)				
(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - ROTIȚI)						QB9a	QB9b				
						ÎN PRIMUL RÂND	ÎN AL DOILEA RÂND				
	Canalele de televiziune clasice					1	1				
	Canalele de televiziune tematice					2	2				
	Canalele de televiziune interactive					3	3				
	Saiturile internet clasice					4	4				
	Saiturile internet conținând bloguri și wiki					5	5				
	Podcasturi					6	6				
	Informații trimise prin SMS					7	7				
	Radioul					8	8				
	Presa scrisă generalistă					9	9				
	Presa scrisă de specialitate					10	10				
	Nici una dintre acestea (SPONTAN)					11	11				
	Nu știu					12	12				
	NEW										
QB10	Ați spune că atunci când prezintă o informație										

	științifică, mass-media propune puncte de vedere diferite despre același subiect?	
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	
	Da, de cele mai multe ori	1
	Da, uneori	2
	Rareori	3
	Niciodată	4
	Nu știu	5
	NEW	
QB11	După părerea dvs., în general, cine decide asupra modului în care sunt prezentate știrile din domeniul cercetării științifice în presă?	
	SE ARATĂ LISTA - CITIȚI	
	Jurnaliștii	1
	Comunitatea științifică	2
	Politicienii	3
	Grupurile comerciale sau grupurile de interes	4
	Niciuna din acestea (SPONTAN)	5
	Nu știu	6
	NEW	
QB12	Care ar fi momentul din zi preferat de dvs. pentru a viziona un program televizat despre cercetarea științifică? Ar fi mai degrabă ...?	
	(ARĂTAȚI LISTA - CITIȚI - UN SINGUR RĂSPUNS)	
	Între orele 7 și 9 dimineața, de luni până vineri	1
	Între orele 9 dimineața și 6 seara, de luni până vineri	2
	Între orele 6 și 8 seara, de luni până vineri	3

	Între orele 8 și 10 seara, de luni până vineri						4
	După 10 seara, de luni până vineri						5
	Între orele 7 și 9 dimineața, sâmbăta și duminica						6
	Între orele 9 dimineața și 6 seara, sâmbăta și duminica						7
	Între orele 6 și 8 seara, sâmbăta și duminica						8
	Între orele 8 și 10 seara, sâmbăta și duminica						9
	După 10 seara, sâmbăta și duminica						10
	Niciodată (SPONTAN)						11
	Nu știu						12
	NEW						
QB13	Pe care dintre diferitele tipuri de emisiuni de televiziune le-ați prefera pentru prezentarea cercetărilor științifice?						
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)						
	Documentarele						1
	Serialele						2
	Docu-ficțiunile (documentare televizate prezentate sub forma unor teatre televizate)						3
	Programele educative						4
	Dezbaterile						5
	Emisiunile de divertisment (emisiuni-concurs, emisiunile de varietăți, jocurile, etc)						6
	Biografiile oamenilor de știință și a cercetătorilor						7

	Desenele animate	8
	Niciuna din acestea (SPONTAN)	9
	Nu știu	10
	NEW	
QB14	Să presupunem că un canal media organizează o dezbatere pe un subiect referitor la cercetarea științifică care vă interesează. Care dintre afirmațiile de mai jos corespunde cel mai bine cu opinia dvs.?	
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	
	V-ar plăcea să participați la această dezbatere pentru că dvs. credeți că ați putea contribui la aceasta	1
	Dezbaterea ar trebui să reunească doar oameni de știință și alți experți pentru că ei sunt cel mai bine plasați pentru a schimba puncte de vedere referitoare la subiect	2
	Niciuna din acestea (SPONTAN)	3
	Nu știu	4
	NEW	
QB15	În general, v-ar plăcea să primiți ...?	
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	
	Informații scurte și în mod regulat despre cercetarea științifică	1
	Informații detaliate despre cercetarea științifică dar numai din când în când	2
	Nici una nici alta (SPONTAN)	3
	Mi-e indiferent cum le primesc (SPONTAN)	4
	Nu știu	5
	NEW	
QB16	Preferăți ca informațiile științifice să fie prezentate într-o rubrică specială în presă, să fie, mai degrabă,	

	răspândite în toate rubricile ziarelor\revistelor sau să fie mai degrabă incluse în rubrica dvs. preferată?			
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)			
	Într-o rubrică specializată			1
	Răspândite în toate rubricile ziarelor\revistelor			2
	Incluse în rubrica dvs. preferată			3
	Niciuna din acestea (SPONTAN)			4
	Nu știu			5
	NEW			
QB17	Ați prefera ca informațiile științifice să vă fie prezentate de către jurnaliști sau de către oameni de știință?			
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)			
	De către jurnaliști			1
	De către oameni de știință			2
	De către jurnaliști și oameni de știință împreună (SPONTAN)			3
	Mi-e indiferent(SPONTAN)			4
	Nu știu			5
	NEW			
	ADRESAȚI QB18 DACA "DE CĂTRE JURNALIȘTI", COD 1 la QB17 - CEILALȚI TREC LA QB19			
QB18	Care sunt motivele principale pentru care preferați ca jurnaliștii să vă prezinte informațiile științifice? Pentru că informațiile prezentate astfel sunt ...			
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - MAXIM 3 RĂSPUNSURI)			
	Mai obiective			1,

	Mai precise	2,
	Mai ușor de înțeles	3,
	Mai variate	4,
	Mai demne de încredere	5,
	Mai utile pentru viața dvs. de toate zilele	6,
	Mai de actualitate	7,
	Altceva (SPONTAN-SPECIFICAȚI)	8,
	Nu știu	9,
	NEW	
	ADRESAȚI QB19 DACA "DE CĂTRE OAMENI DE ȘTIINȚĂ", COD 2 LA QB17 - CEILALȚI TREC LA QB20	
QB19	Care sunt motivele principale pentru care preferați ca oamenii de știință să vă prezinte informațiile științifice? Pentru că informațiile prezentate astfel sunt ...	
	(CITIȚI VARIANTELE DE RĂSPUNS - MAXIM 3 RĂSPUNSURI)	
	Mai obiective	1,
	Mai precise	2,
	Mai ușor de înțeles	3,
	Mai variate	4,
	Mai demne de încredere	5,
	Mai utile pentru viața dvs. de toate zilele	6,
	Mai de actualitate	7,
	Altceva (SPONTAN-SPECIFICAȚI)	8,
	Nu știu	9,
	NEW	
	ADRESAȚI TUTUROR PERSOANELOR INTERVIEWATE	
QB20	Ați spune că, în general, locul acordat cercetătorilor și oamenilor de știință în mass-media este ... ?	
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	

	Prea important	1
	Suficient	2
	Nu destul de important	3
	Nu știu	4
	NEW	
QB21	După părerea dvs., "cercetarea științifică europeană" este ... ?	
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	
	Cercetarea finanțată de către Uniunea Europeană	1
	Cercetarea efectuată în Uniunea Europeană dar nu finanțată neapărat de către Uniunea Europeană	2
	Nu știu	3
	NEW	
QB22	Dvs. aveți sentimentul că mass-media prezintă cel mai adesea ...?	
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)	
	Cercetarea științifică realizată în țara dvs	1
	Cercetarea europeană	2
	Cercetarea științifică realizată în afara Uniunii Europene (cum ar fi cercetarea științifică americană, japoneză, chineză, indiană sau rusă)	3
	Niciuna din acestea (SPONTAN)	4
	Nu știu	5
	NEW	
	DATE DEMOGRAFICE	
D1	Părerile oamenilor despre politică se plasează pe un interval de la stânga la dreapta. Dacă notăm stânga cu 1 și dreapta cu 10, dvs. unde vă situați pe această scală?	
	(SE ARATĂ SCALA – NU SUGERAȚI RĂSPUNSUL)	

- DACĂ PERSOANA INTERVIEWATĂ EZITĂ, ÎNCERCAȚI DIN NOU)												
1 Stânga		2	3	4	5	6	7	8	9	10 Dreapta		
1		2	3	4	5	6	7	8	9	10		
Refuz (răspuns SPONTAN)											11	
NU ȘTIU											12	
EB67.1 D1												
NU EXISTĂ ÎNTREBĂRILE D2 - D6												
D7	Ați putea să-mi spuneți care din următoarele corespunde cel mai bine situației dvs. actuale?											
(SE ARATĂ LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS – SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS – UN SINGUR RĂSPUNS)												
	Căsătorit(ă)											1
	Recăsătorit(ă)											2
	Necăsătorit(ă), locuiesc în prezent cu partenerul											3
	Necăsătorit(ă), n-am locuit vreodată cu un partener											4
	Necăsătorit(ă), am locuit cu un partener, dar în prezent locuiesc singur(ă)											5
	Divorțat(ă)											6
	Locuiesc separat de soț(ie)											7
	Văduv(ă)											8
	Altă situație (răspuns SPONTAN) , și anume											9
	Refuz (răspuns SPONTAN)											10
EB67.1 D7												

D8	La ce vârstă ați încheiat pregătirea școlară (cursuri de zi)?				
	(OPERATOR: DACĂ "ÎNCĂ STUDIAZĂ" COD '00' - DACĂ "FĂRĂ STUDII" COD '01' - DACĂ "REFUZĂ" COD '98' - DACĂ "NU ȘTIU" COD '99')				
	(673-674)				
	EB67.1 D8				
	NU EXISTĂ ÎNTREBAREA D9				
D10	Sexul respondentului				
	Masculin			1	
	Feminin			2	
	EB67.1 D10				
D11	Câți ani aveți?				
	(676-677)				
	EB67.1 D11				
	NU EXISTĂ ÎNTREBĂRILE D12-D14				
	SE ÎNTREABĂ D15b DOAR PENTRU CEI CARE NU EFECTUEAZĂ ÎN PREZENT NICI UN FEL DE MUNCĂ PLĂTITĂ CODURILE 1-4 LA D15a				
D15a	Care este ocupația dv. actuală?				
D15b	Ați desfășurat o activitate profesională plătită în trecut? Care a fost ultima dv. ocupație?				
				(678-679)	(680-681)
				D15a	D15b
				Actuală	Trecut ă
	NU LUCREAZĂ				
	Responsabil(ă) cu treburile casei, efectuează cumpărăturile zilnice, sau fără nici un fel de ocupație curentă, fără un loc de muncă			1	1
	Elev / Student			2	2
	Șomer sau temporar fără loc de muncă			3	3

Pensionat(ă) sau în incapacitate de muncă pe caz de boală				4	4	
ACTIVITATE PE CONT PROPRIU						
Fermier, agricultor				5	5	
Pescar				6	6	
Profesiuni libere (avocat, medic, contabil, arhitect, etc.)				7	7	
Proprietar de magazin, meseriaș, altă persoană care lucrează pe cont propriu				8	8	
Deținătorul unei afaceri, proprietarul (unic sau asociat) unei companii				9	9	
ANGAJAT						
Specialist cu studii superioare, salariat (medic, avocat, contabil, arhitect...)				10	10	
Manager general, director sau persoană care ocupă o funcție de conducere la vârf				11	11	
Persoană ocupând o funcție de conducere la nivel mediu și inferior (șef de departament, șef de birou, profesor, tehnician)				12	12	
Angajat, lucrând majoritatea timpului în birou				13	13	
Angajat, lucrând majoritatea timpului pe teren (agent de vânzări șofer, etc.)				14	14	
Angajat, lucrând în domeniul serviciilor publice dar nu la birou (spital, alimentație publică, poliție, pompieri, etc.)				15	15	
Maistru, șef de echipă				16	16	
Muncitor calificat				17	17	
Muncitor necalificat, zilier,				18	18	

	personal de serviciu							
	Nu a prestat niciodată o activitate profesională remunerată					19	19	
	EB67.1 D15a D15b							
	NU EXISTĂ ÎNTREBĂRILE D16-D24							
D25	Locuiți ...?							
	(SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS)							
	La sat sau comună						1	
	Într-un oraș mic sau mediu						2	
	Într-un oraș mare						3	
	Nu știu						4	
	EB67.1 D25							
	NU EXISTĂ ÎNTREBĂRILE D26 - D39							
D40a	Vă rog să-mi spuneți câte persoane în vârstă de 15 ani și peste, locuiesc în această gospodărie, incluzându-vă și pe dvs. aici?							
	(OPERATOR: CITIȚI - NOTAȚI RĂSPUNSUL ÎN CLAR)							
	(683-684)							
	EB67.1 D40a							
D40b	Câți copii cu vârsta mai mică de 10 ani locuiesc în această gospodărie?							
	(OPERATOR: CITIȚI - NOTAȚI RĂSPUNSUL ÎN CLAR)							
	(685-686)							
	EB67.1 D40b							
D40c	Câți copii cu vârsta între 10-14 ani locuiesc în							

	această gospodărie?		
	(OPERATOR: CITIȚI - NOTAȚI RĂSPUNSUL ÎN CLAR)		
	(687-688)		
	EB67.1 D40c		
D41	Dvs. v-ați născut...?		
	(SE ARATĂ LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS – SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS – UN SINGUR RĂSPUNS)		
	În România	1	
	În altă țară membră a Uniunii Europene	2	
	În Europa, dar nu într-o țară membră a Uniunii Europene	3	
	În Asia, în Africa sau în America Latină	4	
	În America de Nord, în Japonia sau în Oceania	5	
	Refuz (răspuns SPONTAN)	6	
	EB67.1 D41		
D42	Care din următoarele propoziții corespunde situației dvs.?		
	(SE ARATĂ LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS – SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS – UN SINGUR RĂSPUNS)		
	Mama și tatăl dvs. s-au născut în România	1	
	Unul dintre părinți s-a născut în România iar celălalt s-a născut într-un stat membru al Uniunii Europene	2	
	Mama și tatăl dvs. s-au născut într-un alt stat membru al Uniunii	3	

	Europene	
	Unul dintre părinți s-a născut în România iar celălalt s-a născut într-un stat din afara Uniunii Europene	4
	Mama și tatăl dvs. s-au născut într-un stat din afara Uniunii Europene	5
	Nu știu \ Refuz (răspuns SPONTAN)	6
	EB67.1 D42	
D43a	Aveți telefon fix în posesie în gospodărie?	
D43b	Aveți telefon mobil?	
	(691)	(692)
	D43a	D43b
	Telefon fix	Telefon mobil
	Da	1
	Nu	2
	EB67.1 D43a D43b	
	NU EXISTĂ ÎNTREBĂRILE DE LA D44 LA D45	
D46	Pe care din următoarele bunuri le aveți în posesie?	
	(SE ARATĂ LISTA CU VARIANTELE DE RĂSPUNS - SE CITESC VARIANTELE DE RĂSPUNS - MAI MULTE RĂSPUNSURI)	
	Televizor	1,
	DVD player	2,
	CD player	3,
	Computer \ calculator	4,
	O conexiune la internet acasă	5,
	O mașină	6,

	Un apartament \ o casă pe care le-ați achitat	7,
	Un apartament \ o casă pentru care încă mai plătiți	8,
	Nici una din aceste (SPONTAN)	9,
	NU ȘTIU	10,
	EB67.1 D46	
	PROTOCOL DE INTERVIU	
P1	DATA INTERVIULUI	
	(723-724)	(725-726)
	ZIUA	LUNA
	EB67.1 P1	
P2	ORA ÎNCEPERII INTERVIULUI	
	(OPERATOR: FOLOȘIȚI MODUL DE ÎNREGISTRARE CU 24 DE ORE)	
	(727-728)	(729-730)

Note

ⁱ Pentru evitarea repetițiilor, voi folosi “Uniune” cu sensul de “Uniunea Europeană”.

ⁱⁱ Grupa nu este pe deplin omogenă pentru că scorurile de satisfacție asociate aderării sunt foarte mari pentru Spania și Grecia (75% în ambele cazuri) și de numai 66% pentru Portugalia.

ⁱⁱⁱ Valori pentru 2005, conform *Europe in figures. Eurostat yearbook 2006-2007*, EUROSTAT, European Communities, 2007, p.152.

^{iv} Formularea este susținută prin rezultatele analizei reziduurilor standardizate ajustate în cadrul tabelului care intersectează încrederea în guvern și perioada în care au fost culese datele pentru România. O analiză cu grad mai mare de elaborare (Tabelul A 2) nu infirmă ipoteza nulă implicată în raționament. Este probabil că o decizie de testare a ipotezei în discuție ar fi fost mai ușor de luat dacă perioada de culegere a datelor pentru EB67 s-ar fi suprapus în mai mare măsură pe perioada în cauză.

^v O diferență statistic semnificativă pentru riscuri de eroare sub 1%.

^{vi} Expresia tehnică a „citirii libere” pe care o fac în paragraful următor poate fi găsită în

Tabelul 10 și în

Tabelul 11.

^{vii} Este probabil că răspunsurile au fost date fără a distinge între „politică” și „politici”.

^{viii} Cele două întrebări rezumate în grafic au fost aplicate, fiecare, la numai jumătate din eșantioanele de țară. În consecință, reprezentativitatea subeșantioanelor respective este redusă. Pentru cazul României, eroarea de reprezentativitate pentru $p=0.05$ este de peste 4.4%.

^{ix} Formulările constatative din cadrul acestui paragraf sunt bazate pe rezultate ale analizelor de corelație întreprinse separat pentru Romania, UE10 și UE15. Corelația Bravais-Pearson între considerarea problemelor energetice ca fiind importante pentru țară (1 da, 0 nu) și aprecierea că se consideră bine informat (1 da, 0 nu) în legătură cu politicile energetice europene este, la nivelul UE15 de 0.08, coeficient semnificativ diferit de 0 pentru nivelul de încredere de 5%. Corelația între aceeași pereche de variabile pentru UE10 este $r=0.09$, semnificativă pentru $p=0.05$. Cu datele eșantionului pentru România, corelația respectivă este de valoare $r=0.05$, nesemnificativ diferită de 0 pentru $p=0.05$. Similar au fost calculate corelații și pentru alte perechi de probleme-politici acolo unde corespondențele între teme de agendă publică și domeniile de politică europeană au fost evidente.

^x Am testat, cu referire la datele din Tabelul 14, ipoteza nulă a egalității procentelor 46%- 40% pentru UE15 și , cu o probabilitate de eroare de 5%, am respins-o. Am procedat la comparații similare pentru NSM10 , între 58% și 47%, și pentru Romania, cu valorile 36% versus 31%. În ambele cazuri, ipoteza nulă a fost acceptată. Altfel spus, internații din NSM10 și din România care cred că mediul este o problemă nu diferă semnificativ sub aspectul comportamentului de informare pe politici europene, comparativ cu cei care nu consideră mediul o temă de agendă publică.

^{xi} Graficul este generat prin analiză cluster cu legături complete (metoda „celui mai depărtat vecin”), cu folosirea coeficienților de corelație Bravais-Pearson ca măsuri de similaritate. Pentru fiecare dintre cele șase variabile de interes pentru știri – politice, sportive, economice, cultural-artistice, de divertisment și de cercetare științifică – au fost determinate procentele celor care le preferă, la nivel de țară. Matricea de date 29 țări*6 variabile a constituit punctul de pornire în construirea dendrogramei prezentată în figură.

^{xii} Dumitru Sandu, *Dezvoltarea comunitară. Cercetare, practică, ideologie*. Iași: Polirom, 2005.